

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2023/1230

2023 m. birželio 14 d.

dėl mašinų, kuriuo panaikinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ir Tarybos direktyva 73/361/EEB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ⁽³⁾ buvo priimta kuriant vidaus rinką, kad būtų suderinti mašinoms taikomi sveikatos ir saugos reikalavimai visose valstybėse narėse ir pašalintos kliūtys prekybai mašinomis tarp valstybių narių;
- (2) mašinų sektorius yra svarbi inžinerijos pramonės dalis ir vienas iš pagrindinių Sąjungos ekonomikos pramoninių ramsčių. Socialines išlaidas, susijusias su dideliu nelaimingų atsitikimų, tiesiogiai kilusių dėl mašinų naudojimo, skaičiumi, galima sumažinti iš esmės saugiu mašinų projektavimu ir gamyba, taip pat tinkamu įrengimu ir technine priežiūra;
- (3) iš patirties, įgytos taikant Direktyvą 2006/42/EB, paaiškėjo, kad esama neatitikčių ir nenuoseklumo, susijusių su gaminiais, kuriems ji taikoma, ir atitikties vertinimo procedūromis. Todėl būtina patobulinti, supaprastinti ir pritaikyti toje direktyvoje išdėstytas nuostatas atsižvelgiant į rinkos poreikius ir nustatyti aiškias taisykles dėl sistemos, pagal kurią į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai gali būti tiekiami rinkai;
- (4) kadangi taisyklės, kuriose nustatyti į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems gaminiams keliami reikalavimai, visų pirma esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai bei atitikties vertinimo procedūros, turi būti vienodai taikomos visiems veiklos vykdytojams visoje Sąjungoje ir nesuteikti valstybėms narėms galimybių skirtingai jų įgyvendinti, Direktyva 2006/42/EB turėtų būti pakeista reglamentu;
- (5) valstybės narės yra atsakingos už žmonių, ypač darbuotojų ir vartotojų, sveikatą ir saugą, ir, kai tinkama, naminių gyvūnų ir turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugą savo teritorijoje, visų pirma atsižvelgiant į riziką, kylantią dėl mašinų ar susijusių gaminių numatytojo naudojimo arba bet kokio pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo. Siekiant išvengti abejonių, turėtų būti laikoma, kad naminiai gyvūnai apima ūkinius gyvūnus;

⁽¹⁾ OL C 517, 2021 12 22, p. 67.

⁽²⁾ 2023 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2023 m. gegužės 22 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (OL L 157, 2006 6 9, p. 24).

- (6) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008 ⁽⁴⁾ nustatytos atitikties vertinimo įstaigų akreditavimo taisyklės ir bendrieji ženklavimo CE ženklu principai. Tas reglamentas turėtų būti taikomas į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems gaminiams, siekiant užtikrinti, kad tie gaminiai, kuriems taikomas laisvo prekių judėjimo Sąjungoje principas, atitiktų reikalavimus, kuriais užtikrinama aukšto lygio viešųjų interesų apsauga, pavyzdžiui, žmonių sveikata ir sauga, ir, kai tinkama, naminių gyvūnų ir turto bei, kai taikytina, aplinkos apsauga;
- (7) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1020 ⁽⁵⁾ nustatytos rinkos priežiūros ir į Sąjungos rinką patenkančių gaminių kontrolės taisyklės. Kadangi Direktyva 2006/42/EB yra įtraukta į Reglamento (ES) 2019/1020 I priedą, tas reglamentas jau taikomas į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems gaminiams. Tačiau į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems gaminiams Reglamentas (ES) 2019/1020 taikomas tiek, kiek nėra konkrečių nuostatų, kuriomis siekiama to paties tikslo ir kuriomis konkrečiau reglamentuojami konkretūs rinkos priežiūros ir vykdymo užtikrinimo aspektai;
- (8) Reglamente (ES) 2019/1020 nustatytos ekonominės veiklos vykdytojų užduotys, susijusios su gaminiais, kuriems taikomi tam tikri Sąjungos derinamieji teisės aktai. Jame taip pat nustatyta, kad tokie gaminiai turi būti pateikti rinkai tik tuo atveju, jei yra Sąjungoje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, kuris yra atsakingas už tas užduotis. Tie Sąjungos derinamieji teisės aktai apima Direktyvą 2006/42/EB. Todėl į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai turi būti pateikiami rinkai tik tuo atveju, jei yra Sąjungoje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, kuris yra atsakingas už Reglamente (ES) 2019/1020 nustatytas su tais gaminiais susijusias užduotis;
- (9) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 768/2008/EB ⁽⁶⁾ nustatyti bendrieji principai ir orientacinės nuostatos, skirtos taikyti sektorių teisės aktams. Siekiant užtikrinti suderinamumą su kitais gaminiais reglamentuojančiais sektorių teisės aktais, tikslinga tam tikras šio reglamento nuostatas suderinti su tuo sprendimu, jei, atsižvelgiant į sektoriaus specifiką, nėra būtinas kitoks sprendimas. Todėl tam tikros terminų apibrėžtys, bendrosios ekonominės veiklos vykdytojų pareigos, atitikties prezumpcija, ES atitikties deklaraciją ir ženklavimą CE ženklu reglamentuojančios taisyklės, atitikties vertinimo įstaigoms keliami reikalavimai, notifikavimo procedūros ir atitikties vertinimo procedūros reglamentuojančios taisyklės, su riziką keliančiomis mašinomis ar susijusiais gaminiais ir, kai taikytina, iš dalies sukomplektuotomis mašinomis susijusias procedūras reglamentuojančios taisyklės turėtų būti pritaikyti prie tame sprendime išdėstytų orientacinių nuostatų;
- (10) šis reglamentas turėtų būti taikomas gaminiais, kurie pateikimo rinkai momentu yra Sąjungos rinkai nauji gaminiai, pagaminti Sąjungoje įsisteigusio gamintojo, arba iš trečiosios valstybės importuoti gaminiai nepriklausomai nuo to, ar jie yra nauji, ar naudoti;
- (11) tuo atveju, kai yra tikimybė, kad mašinas ar susijusius gaminius naudos vartotojas, t. y. neprofesionalus naudotojas, projektuodamas ir konstruodamas gaminius, gamintojas turėtų atsižvelgti į tai, kad toks vartotojas neturi tokių pačių žinių ir patirties atliekant veiksmus su mašinomis ar susijusiais gaminiais. Tas pats taikytina ir tuo atveju, kai mašina ar susijęs gaminyje įprastai naudojama (-as) teikiant paslaugą vartotojui;
- (12) neseniai rinkai yra pateiktos pažangesnės mašinos, kurios yra mažiau priklausomos nuo operatoriaus žmogaus. Tokios mašinos veikia atlikdamos nustatytas užduotis ir struktūruotoje aplinkoje, tačiau šiomis aplinkybėmis jos gali išmokti atlikti naujus veiksmus ir tapti autonomiškesnės. Tolesnis mašinų tobulinimas, kuris jau vyksta ar kurio reikia tikėtis, apima informacijos apdorojimą realiuoju laiku, problemų sprendimą, mobilumą, jutiklių sistemas, mokymąsi, gebėjimą prisitaikyti ir gebėjimą veikti nestruktūruotoje aplinkoje (pavyzdžiui, statybietėje). 2020 m. vasario 19 d. Komisijos ataskaitoje dėl dirbtinio intelekto, daiktų interneto ir robotikos poveikio saugai ir atsakomybei nurodyta, kad tokių naujų skaitmeninių technologijų, kaip dirbtinis intelektas, daiktų internetas ir robotika, atsiradimas kelia naujų problemų, susijusių su gaminių sauga. Ataskaitoje daroma išvada, kad dabartiniuose gaminių saugos teisės aktuose, įskaitant Direktyvą 2006/42/EB, šiuo atžvilgiu yra nemažai spragų, kurias reikia pašalinti. Todėl šis reglamentas turėtų apimti dėl naujų skaitmeninių technologijų kylančią riziką saugai;

⁽⁴⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis akreditavimo reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

⁽⁵⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

⁽⁶⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantį Tarybos sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

- (13) siekiant užtikrinti žmonių sveikatos ir saugos ir, kai tinkama, naminių gyvūnų ir turto, taip pat, kai taikytina, aplinkos apsaugą, šis reglamentas turėtų būti taikomas visoms į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių tiekimo formoms, įskaitant nuotolinę prekybą, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2019/1020;
- (14) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, turėtų būti aiškiai nustatyta šio reglamento taikymo sritis, o su jo taikymu susijusios sąvokos turėtų būti apibrėžtos kuo tiksliau;
- (15) siekiant užtikrinti, kad šio reglamento taikymo sritis būtų pakankamai aiški, reikėtų daryti skirtumą tarp mašinų, susijusių gaminių ir iš dalies sukomplektuotų mašinų. Be to, susiję gaminiai turėtų būti suprantami kaip apimantys sukeičiamąją įrangą, saugos komponentus, kėlimo reikmenis, grandines, lynus ir austinius diržus, taip pat nuimamus mechaninių pavarų įtaisus, kurie visi yra į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai;
- (16) siekiant išvengti kelių teisės aktų priėmimo dėl to paties gaminių, tikslinga į šio reglamento taikymo sritį neįtraukti ginklų, įskaitant šaunamuosius ginklus, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/555 ⁽⁷⁾;
- (17) šiuo reglamentu siekiama atsižvelgti į riziką, kylančią dėl mašinų veikimo, o ne dėl prekių, žmonių ar gyvūnų vežimo. Todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas oro, vandens ir geležinkelių tinklų transporto priemonėms, tačiau jis vis tiek turėtų būti taikomas ant tokių transporto priemonių įrengtoms mašinoms. Kelių transporto priemonės, kurioms dar netaikomas specialus Sąjungos teisės aktas, turėtų reglamentuoti šis reglamentas, išskyrus riziką, kuri galėtų kilti dėl eismo viešuosiuose keliuose. Tai reiškia, kad transporto priemonėms, įskaitant elektrinius dviračius, elektrinius paspirtukus ir kitas asmeninio judumo priemones, kuriems netaikomas ES tipo patvirtinimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 167/2013 ⁽⁸⁾ arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 168/2013 ⁽⁹⁾ arba patvirtinimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/858 ⁽¹⁰⁾, taikomas šis reglamentas;
- (18) naudoti namų ūkyje skirti buitiniai prietaisai, kurie nėra elektra valdomi baldai, garso ir vaizdo įranga, informacinių technologijų įranga, biuro mašinos, žemos įtampos skirstomieji ir valdymo įrenginiai ir elektriniai varikliai, patenka į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/35/ES ⁽¹¹⁾ taikymo sritį, todėl jie neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį. Kai kuriuose iš tų gaminių, pavyzdžiui, skalbyklėse, vis dažniau įdiegiamos belaidžio interneto funkcijos, todėl jiems, kaip radijo įrangai, taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES ⁽¹²⁾. Tie gaminiai taip pat neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį;
- (19) mašinų sektoriaus raida lėmė didėjančią skaitmeninių priemonių naudojimą, o mašinų projektavimo srityje vis svarbesnis vaidmuo tenka programinei įrangai. Todėl termino „mašina“ apibrėžtis turėtų būti patikslinta. Šiuo atžvilgiu, mašinoms, į kurias tereikia instaliuoti konkrečiam gamintojo numatytam tikslui skirtą programinę įrangą ir kurioms taikoma mašinų atitikties vertinimo procedūra, turėtų būti taikoma mašinų apibrėžtis, o ne susijusių gaminių ar iš dalies sukomplektuotos mašinos apibrėžtis. Be to, saugos komponento apibrėžtis turėtų apimti ne tik fizinius, bet ir skaitmeninius įtaisus. Siekiant atsižvelgti į didėjančią programinės įrangos, kaip saugos komponento, naudojimą, saugos funkciją atliekanti ir nepriklausomai pateikiama rinkai programinė įranga turėtų būti laikoma saugos komponentu;

⁽⁷⁾ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/555 dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (OL L 115, 2021 4 6, p. 1).

⁽⁸⁾ 2013 m. vasario 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 167/2013 dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių patvirtinimo ir rinkos priežiūros (OL L 60, 2013 3 2, p. 1).

⁽⁹⁾ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros (OL L 60, 2013 3 2, p. 52).

⁽¹⁰⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2007 ir (EB) Nr. 595/2009 bei panaikinama Direktyva 2007/46/EB (OL L 151, 2018 6 14, p. 1).

⁽¹¹⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/35/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su tam tikrose įtampos ribose skirtų naudoti elektros įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 357).

⁽¹²⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62).

- (20) atsižvelgiant į II priede pateiktame pavyzdiniame saugos komponentų sąraše išvardytų tam tikrų komponentų ypatingos svarbos apsauginę funkciją, jiems taip pat turėtų būti taikomos specialios atitikties vertinimo procedūros ir jie turėtų būti įtraukti į I priedą;
- (21) iš dalies sukomplektuota mašina yra į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys, kuris turi pereiti tolesnį konstravimo etapą tam, kad galėtų atlikti konkrečią taikomąją užduotį, t. y. tiksliai apibrėžtus veiksmus, kuriems atlikti gaminys yra sukonstruotas. Nebūtina, kad iš dalies sukomplektuotoms mašinoms būtų taikomi visi šio reglamento reikalavimai, tačiau siekiant užtikrinti viso gaminio saugą yra svarbu, kad tokių iš dalies sukomplektuotų mašinų laisvas judėjimas būtų užtikrintas taikant konkrečią procedūrą;
- (22) jei į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai kelia riziką, kuriai taikomi šiame reglamente nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, tačiau kuriems taip pat visiškai ar iš dalies taikomi Sąjungos derinamieji teisės aktai, kurie yra labiau specifiniai nei šis reglamentas, šis reglamentas neturėtų būti taikomas tokia apimtimi, kokia tą riziką reglamentuoja tie kiti Sąjungos teisės aktai. Kitais atvejais į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai galėtų kelti riziką, kuriai netaikomi šiame reglamente nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai. Pavyzdžiui, gaminiai, kuriuose įdiegta belaidžio interneto funkcija, galėtų kelti riziką, kuriai netaikomi šiame reglamente nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, nes šis reglamentas nereglamentuoja tokiai belaidžio interneto funkcijai būdingos rizikos;
- (23) prekybos mugėse, parodose, pristatymuose ar panašiuose renginiuose turėtų būti galima eksponuoti į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius, kurie neatitinka šio reglamento reikalavimų, nes tai nekeltų jokios rizikos saugai. Tačiau skaidrumo sumetimais suinteresuotieji subjektai turėtų būti tinkamai informuoti apie tai, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai neatitinka reikalavimų ir jų negalima įsigyti;
- (24) pažangiausių technologijų raida mašinų sektoriuje daro poveikį I priede išvardytų mašinų ar susijusių gaminių kategorijų klasifikavimui. Siekiant tinkamai atsižvelgti į visas didesnę riziką keliančių mašinų ar susijusių gaminių kategorijas, turėtų būti nustatyti gaminių kategorijų, kurios turėtų būti įtrauktos į mašinų ar susijusių gaminių kategorijų, kurioms taikoma griežtesnė atitikties vertinimo procedūra, sąrašą, vertinimo kriterijai;
- (25) kita rizika, susijusi su naujomis skaitmeninėmis technologijomis, yra piktavališkų trečiųjų šalių keliama rizika, kuria daromas poveikis į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių saugai. Šiuo atžvilgiu turėtų būti reikalaujama, kad gamintojai priimtų proporcingas priemones, kurios apsiribotų tik į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio saugos užtikrinimu. Tai neužkertą kelio į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems gaminiams taikyti kitus Sąjungos teisės aktus, kuriuose konkrečiai reglamentuojami kibernetinio saugumo aspektai;
- (26) siekiant užtikrinti, kad pateiktos rinkai ar pradėtos naudoti mašinos ar susiję gaminiai nekeltų rizikos žmonių ar naminių gyvūnų sveikatai ir saugai ir nedarytų žalos nuosavybei bei, kai taikytina, aplinkai, turėtų būti nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, kuriuos mašinos ar susiję produktai turi atitikti, kad būtų leidžiama juos pateikti rinkai. Pateiktos rinkai ar pradėtos naudoti mašinos ar susiję gaminiai turėtų atitikti esminius sveikatos ir saugos reikalavimus. Kai tokie gaminiai vėliau modifikuojami fizinėmis ar skaitmeninėmis priemonėmis gamintojo nenumatytu ar nesuplanuotu būdu, kuriuo sukuriant naują pavojų ar padidinant esamą riziką daromas poveikis tokių gaminių saugai, modifikavimas turėtų būti laikomas esminiu tada, kai reikalingos naujos reikšmingos apsaugos priemonės. Tačiau remonto ir techninės priežiūros darbai, kurie nedaro poveikio mašinos ar susijusio gaminio atitiktčiai atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, neturėtų būti laikomi esminiu modifikavimu. Siekiant užtikrinti, kad toks gaminys atitiktų atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, turėtų būti reikalaujama, kad esminį modifikavimą atliekantis asmuo, prieš pateikdamas rinkai ar pradėdamas naudoti modifikuotą gaminį, atliktų naują atitikties vertinimą. Siekiant išvengti nereikalingos ir neproporcingos naštos, neturėtų būti reikalaujama, kad esminį modifikavimą atliekantis asmuo pakartotų bandymus ir pateiktų naujus dokumentus, susijusius su mašinos ar susijusių gaminių, kurie yra mašinos sąrankos dalis, aspektais, kuriems modifikavimas nedaro poveikio;
- (27) mašinų sektoriuje maždaug 98 proc. bendrovių yra mažosios ar vidutinės įmonės (toliau - MVĮ). Siekiant sumažinti MVĮ tenkančią reguliavimo naštą, svarbu, kad notifikuotosios įstaigos apsvaistytų galimybę pritaikyti mokesčius už atitikties vertinimą ir proporcingai juos sumažinti atsižvelgiant į konkrečius MVĮ interesus ir poreikius;

- (28) siekiant užtikrinti viešojo intereso aukšto lygio apsaugą, kaip antai žmonių, visų pirma vartotojų ir profesionalių naudotojų, sveikatos apsaugą ir saugą ir, kai tinkama, naminių gyvūnų, turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugą, taip pat sąžiningą konkurenciją Sąjungos rinkoje, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti atsakingi už į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių atitiktį šio reglamento reikalavimams, kiek tai susiję su jų atitinkamu tiekimo grandinėje atliekamu vaidmeniu;
- (29) visi tiekimo ir platinimo grandinėje dalyvaujantys ekonominės veiklos vykdytojai turėtų imtis tinkamų priemonių, siekiant užtikrinti, kad jie tiekėtų rinkai tik tuos į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius, kurie atitinka šį reglamentą. Šiame reglamente turėtų būti aiškiai ir proporcingai paskirstytos pareigos, atitinkančios kiekvieno tiekimo ir platinimo grandinėje dalyvaujančio ekonominės veiklos vykdytojo vaidmenį;
- (30) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ekonominės veiklos vykdytojų, rinkos priežiūros institucijų ir naudotojų komunikacijai, gamintojai ir importuotojai turėtų nurodyti ne tik pašto adresą, bet ir interneto svetainę, e. pašto adresą arba kitus skaitmeninių ryšių kontaktinius duomenis;
- (31) gamintojas, turintis išsamių žinių apie projektavimo ir gamybos procesą gali geriausiai atlikti atitikties vertinimo procedūrą. Todėl atitikties vertinimas turėtų ir toliau būti tik gamintojo pareiga;
- (32) gamintojas taip pat turėtų užtikrinti, kad būtų atliktas į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, kuriuos jis nori pateikti rinkai arba pradėti naudoti, rizikos vertinimas. Šiomis aplinkybėmis gamintojas turėtų nustatyti, kurie esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai yra taikomi į šio reglamento taikymo sritį patenkančiam gaminiui ir kurių priemonių turi būti imtasi siekiant sumažinti riziką, kurią galėtų kelti gaminys. Rizikos vertinimas taip pat turėtų apimti būsimus mašinoje ar susijusiame gaminyje įdiegtos programinės įrangos atnaujinimus ar patobulinimus, kurie yra numatomi mašiną ar susijusį gaminį pateikiant rinkai ar pradedant naudoti. Rizikos vertinimo metu nustatyta rizika turėtų apimti tą riziką, kuri galėtų atsirasti per visą gaminio gyvavimo ciklą dėl numatomo jo elgsenos kitimo, kad jis galėtų veikti įvairiais autonomijos lygiais;
- (33) visos mašinos ar susijusio gaminio sauga priklauso nuo priklausomumo ir sąveikos tarp jų komponentų, įskaitant iš dalies sukomplektuotas mašinas ir, jei aktualu, su kitomis mašinomis ar susijusiais gaminiais, kurie yra mašinų sistemos suderintos sąrankos dalis ir kurie taip pat gali lemti mašinos sąranką. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad atlikdami rizikos vertinimą gamintojai įvertintų visas tas sąveikas;
- (34) ypač svarbu, kad iki parengdamas ES atitikties deklaraciją arba ES įmontavimo deklaraciją, gamintojas parengtų techninius dokumentus. Turėtų būti reikalaujama, kad gamintojas tuos techninius dokumentus pateiktų nacionalinėms institucijoms jų prašymu arba atitinkamo atitikties vertinimo procedūros metu – notifikuotosioms įstaigoms. Reikalavimas, kad į techninius dokumentus būtų įtraukti į šio reglamento taikymo sritį patenkančiam gaminiui gaminti naudojamų mazgų išsamūs planai, turėtų būti taikomas tik jei tokių planų žinojimas turi esminę reikšmę siekiant įvertinti atitiktį šiame reglamente nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams;
- (35) asmuo, kuris mašinas ar susijusius gaminius gamina savo reikmėms, laikomas gamintoju ir turėtų būti reikalaujama, kad jis vykdytų visas susijusias pareigas. Tuo atveju mašina ar susijęs gaminys nepateikiama (-as) rinkai, nes gamintojas jų netiekia kitam asmeniui, o juos naudoja pats. Tačiau iki pradedant naudoti tokią mašiną, ji turi atitikti šį reglamentą;
- (36) būtina užtikrinti, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai, kurie į Sąjungos rinką patenka iš trečiųjų valstybių, atitiktų šio reglamento reikalavimus ir nekeltų rizikos žmonių, visų pirma vartotojų ir profesionalių naudotojų, sveikatai ir saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai, ir visų pirma, kad gamintojai atliktų tinkamas tokių gaminių atitikties vertinimo procedūras. Todėl reikėtų numatyti nuostatą, pagal kurią importuotojai turėtų užtikrinti, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai, kuriuos jie pateikia rinkai, atitiktų šio reglamento reikalavimus ir nekeltų rizikos žmonių sveikatai ir saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai. Dėl tos pačios priežasties taip pat reikėtų numatyti nuostatą, pagal kurią importuotojai turėtų užtikrinti, kad būtų atliktos atitikties vertinimo procedūros ir kad mašinos ir susiję gaminiai būtų paženklinėti CE ženklais, o kompetentingos nacionalinės institucijos galėtų patikrinti gamintojų parengtus techninius dokumentus;

- (37) importuotojai, į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius pateikdami rinkai, turėtų ant tų gaminių nurodyti savo atitinkamą pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto adresą, interneto svetainę, e. pašto adresą arba kitus skaitmeninių ryšių kontaktinius duomenis, kuriais būtų galima su jais susisiekti. Reikėtų numatyti išimtis tais atvejais, kai to negalima padaryti dėl gaminio dydžio ar pobūdžio. Tai apima ir tuos atvejus, kai importuotojai turėtų atidaryti pakuotę, kad galėtų ant gaminio nurodyti savo pavadinimą ir adresą;
- (38) kadangi į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius platintojas tiekia rinkai po to, kai juos rinkai pateikė gamintojas ar importuotojas, jis turėtų elgtis laikydamasis deramo rūpestingumo pareigos, kad užtikrintų, jog jam atliekant veiksmus su į šio reglamento taikymo sritį patenkančiu gaminiu nebūtų daromas neigiamas poveikis jo atitikčiai šiame reglamente nustatytiems reikalavimams;
- (39) siekiant užtikrinti į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių naudotojų sveikatą ir saugą, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų užtikrinti, kad visi susiję dokumentai, pavyzdžiui, naudojimo instrukcijos, pateiktų tikslią ir aiškią informaciją, būtų lengvai suprantami ir prieinami naudotojams lengvai suprantama atitinkamos valstybės narės nustatyta kalba, juose būtų atsižvelgiama į technologinę plėtrą ir naudotojo elgsenos pokyčius ir jie būtų kiek įmanoma atnaujinami. Kai į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai tiekiami rinkai pakuotėse po kelis vienetus, instrukcijos ir informacija turėtų būti pridedamos prie kiekvieno smulkausio parduodamo vieneto;
- (40) instrukcijos ir kiti susiję dokumentai gali būti pateikiami skaitmeniniu spausdintinu formatu. Tačiau gamintojas turėtų užtikrinti, kad, pirkimo momentu, naudotojui paprašius, platintojai galėtų neatlygintinai pateikti naudojimo instrukcijas popieriniu formatu. Gamintojas taip pat turėtų apsvarstyti galimybę pateikti kontaktinius duomenis tais atvejais, kai naudotojas gali prašyti, kad instrukcijos būtų atsiųstos paštu;
- (41) platintojai ir importuotojai yra glaudžiai susiję su rinka, todėl jie turėtų būti įtraukti į kompetentingų nacionalinių institucijų atliekamus rinkos priežiūros veiksmus ir būti pasirengę aktyviai juose dalyvauti teikdami toms institucijoms visą būtiną informaciją apie atitinkamą į šio reglamento taikymo sritį patenkančią gaminių;
- (42) ekonominės veiklos vykdytojas, kuris į šio reglamento taikymo sritį patenkančią gaminių pateikia rinkai savo vardu ar naudodamas savo prekių ženklą arba į šio reglamento taikymo sritį patenkančią gaminių modifikuoja taip, kad tai galėtų daryti poveikį jo atitikčiai šio reglamento reikalavimams, turėtų būti laikomas gamintoju ir turėtų prisiimti gamintojo pareigas;
- (43) užtikrinant į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių atsekamumą visoje tiekimo grandinėje sudaromos sąlygos paprasčiau ir veiksmingiau atlikti rinkos priežiūrą. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai tam tikrą laikotarpį saugotų informaciją apie savo sandorius dėl į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių. Tačiau ta pareiga turėtų būti proporcinga kiekvieno ekonominės veiklos vykdytojo vaidmeniui tiekimo grandinėje ir neturėtų būti reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai atnaujintų informaciją, kurios jie neparengė;
- (44) šiame reglamente turėtų būti nustatyti tik esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, kurie yra papildomi konkretesniais reikalavimais, taikomais tam tikrų kategorijų į šio reglamento taikymo sritį patenkančioms gaminiams. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įvertinti atitiktį tiems sveikatos ir saugos reikalavimams, būtina numatyti atitikties prezumpciją, taikomą į šio reglamento taikymo sritį patenkančioms gaminiams, kurie atitinka parengtus darniuosius standartus, kurių nuorodos tų reikalavimų išsamių techninių specifikacijų pateikimo tikslais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 ⁽¹³⁾ yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

⁽¹³⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

- (45) dabartinė ES standartizacijos sistema, kuri yra grindžiama naujojo požiūrio principais, išdėstytais 1985 m. gegužės 7 d. Tarybos rezoliucijoje dėl naujojo požiūrio į techninį derinimą ir standartus⁽¹⁴⁾ ir Reglamentu (ES) Nr. 1025/2012, yra numatytoji standartų, kuriais numatoma atitiktis atitinkamiems šiame reglamente nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams prezumpcija, rengimo sistema. Europos standartai turėtų būti orientuoti į rinką, jais turėtų būti atsižvelgiama į viešąjį interesą, taip pat į politikos tikslus, aiškiai nurodytus Komisijos prašyme vienai ar daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti darniųjų standartų projektus, jie turėtų būti parengti per nustatytą terminą ir būti pagrįsti bendru sutarimu. Tačiau, jei nėra atitinkamų nuorodų į darniuosius standartus, Komisija turėtų turėti galimybę priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios šiame reglamente nustatytų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų specifikacijos, su sąlyga, kad tai darydama ji deramai paisyti standartizacijos organizacijų vaidmens ir funkcijų ir tai yra išimtinu atveju taikomas atsarginis sprendimas, sudarantis palankesnes sąlygas gamintojui įvykdyti pareigą užtikrinti atitiktį tiems sveikatos ir saugos reikalavimams tuo atveju, kai standartizacijos procesas yra sustabdytas arba kai vėluojama parengti tinkamus darniuosius standartus. Jei toks vėlavimas atsirado dėl atitinkamo standarto techninio sudėtingumo, Komisija turėtų į tai atsižvelgti prieš svarstydamą galimybę nustatyti bendrąsias specifikacijas;
- (46) siekiant kuo veiksmingiau nustatyti bendrąsias specifikacijas, kurios apima šiame reglamente nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, Komisija turėtų į procesą įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus;
- (47) kiek tai susiję su nuorodos į darniuosius standartus paskelbimu *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012, pagrįstas laikotarpis turėtų reikšti laikotarpį, per kurį tikimasi *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbti nuorodą į standartą, jo klaidų ištaisymą ar jo pakeitimą ir kuris neturėtų būti ilgesnis nei vieneri metai po Europos standarto parengimo termino, nustatyto pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012;
- (48) atitiktis darniesiems standartams ir Komisijos parengtoms bendrosioms specifikacijoms turėtų būti savanoriška. Todėl tais atvejais, kai techninėje byloje įrodoma, kad šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių atitiktis atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, turėtų būti priimtini alternatyvūs techniniai sprendimai;
- (49) siekiant užtikrinti, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys būtų saugus, turėtų būti įvykdyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai. Tie reikalavimai turėtų būti taikomi protingai, siekiant atsižvelgti į technikos pažangos lygį konstravimo momentu, taip pat į techninius ir ekonominius reikalavimus;
- (50) Reglamente (ES) Nr. 1025/2012 numatyta prieštaravimo dėl darniųjų standartų procedūra, kuri taikoma tais atvejais, kai tie standartai neatitinka arba nevisiškai atitinka šio reglamento reikalavimus;
- (51) siekiant sumažinti riziką, kylančią dėl piktavališkų trečiųjų šalių veiksmų, kuriais daromas poveikis į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių saugai, į šį reglamentą turėtų būti įtraukti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, kurių atžvilgiu atitiktis gali tinkamu mastu būti preziumuojama išdavus sertifikatą ar atitikties pareiškimą pagal atitinkamą kibernetinio saugumo sertifikavimo schemą, patvirtintą vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/881⁽¹⁵⁾;
- (52) kad suteiktų informaciją apie mašinų ar susijusių gaminių atitiktį šiam reglamentui, gamintojai turėtų parengti ES atitikties deklaraciją. Pagal kitus Sąjungos teisės aktus taip pat gali būti reikalaujama, kad gamintojai parengtų ES atitikties deklaraciją. Siekiant užtikrinti veiksmingą prieigą prie informacijos rinkos priežiūros tikslais, turėtų būti parengta viena ES atitikties deklaracija dėl visų Sąjungos teisės aktų. Siekiant sumažinti ekonominės veiklos vykdytojams tenkančią administracinę naštą, turėtų būti įmanoma, kad ta viena ES atitikties deklaracija būtų byla, sudaryta iš atitinkamų atskirų atitikties deklaracijų;

⁽¹⁴⁾ OL C 136, 1985 6 4, p. 1.

⁽¹⁵⁾ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013 (Kibernetinio saugumo aktas) (OL L 151, 2019 6 7, p. 15).

- (53) šiam reglamentui aktualiuose darniuosiuose standartuose turėtų būti atsižvelgiama į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882 ⁽¹⁶⁾ ir Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvencijos ⁽¹⁷⁾ reikalavimus;
- (54) Direktyvos 2006/42/EB IV priede pateiktas gaminių sąrašas iki šiol buvo grindžiamas rizika, kylančia dėl tų gaminių numatytojo naudojimo ar pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo arba jų ypatingos svarbos apsauginės funkcijos. Tačiau mašinų sektoriuje randasi naujų mašinų ar susijusių gaminių projektavimo ir konstravimo būdų, kurie galėtų kelti didesnę riziką, nepriklausomai nuo tokio numatytojo naudojimo ar pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo. Pavyzdžiui, atsižvelgiant į tokias sistemų, kurių saugos funkcijas užtikrina savaime besivystanti elgsena, charakteristikas, kaip antai priklausomybė nuo duomenų, neskaidrumas, autonomija ir junglumas, kurios galėtų iš esmės padidinti žalos padarymo tikimybę ir sunkumą ir daryti didelį poveikį mašinos ar susijusio gaminio saugai, tos sistemos turėtų būti įtrauktos I priedą. Todėl saugos komponento arba sistemos, kurios saugos funkcijas užtikrina savaime besivystanti elgsena, atitikties vertinimą turėtų atlikti trečioji šalis nepriklausomai nuo to, ar saugos komponentas buvo pateiktas rinkai atskirai, ar yra į mašiną, kuri pateikiama rinkai, įmontuotos sistemos dalis. Tačiau tais atvejais, kai mašinoje įmontuota sistema, kurios saugos komponento atitikties vertinimą trečioji šalis jau yra atlikusi tuo metu, kai jis buvo pateiktas rinkai atskirai, trečioji šalis neturėtų iš naujo sertifikuoti tos mašinos remiantis vien tuo, kad į ją įmontuota ta sistema;
- (55) šiame reglamente išdėstytos nuostatos, susijusios su trečiosios šalies atliekamu programinės įrangos, skirtos saugos funkcijoms užtikrinti, atitikties vertinimu, turėtų būti taikomos tik toms sistemoms, kurių saugos funkcijas užtikrina visiškai arba iš dalies savaime besivystanti elgsena pasitelkiant mašinų mokymosi metodus. Tačiau tos nuostatos neturėtų būti taikomos programinei įrangai, kuri negali mokytis ar tobulėti ir yra užprogramuota tik tam tikroms automatizuotoms mašinų ar susijusių gaminių funkcijoms atlikti;
- (56) CE ženklas, rodantis gaminio atitiktį, yra matomas viso proceso, apimančio atitikties vertinimą plačiąja prasme, rezultatas. Bendrieji ženklinimo CE ženklu principai yra nustatyti Reglamente (EB) Nr. 765/2008. Šiame reglamente turėtų būti nustatytos mašinų ar susijusių gaminių ženklinimo CE ženklu taisyklės;
- (57) ženklinimas CE ženklu turėtų būti vienintelis ženklinimas, kuriuo užtikrinama, kad mašinos ar susiję gaminiai atitinka šio reglamento reikalavimus. Todėl valstybės narės turėtų imtis atitinkamų veiksmų dėl kitų ženklų, kurie gali klaidinti trečiuosius asmenis dėl CE ženklo reikšmės ar formos;
- (58) siekiant sudaryti galimybę ekonominės veiklos vykdytojams įrodyti, o kompetentingoms institucijoms užtikrinti, kad rinkai pateiktos mašinos ar susiję gaminiai atitinka esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, būtina numatyti atitikties vertinimo procedūras. Sprendime Nr. 768/2008/EB nustatyti atitikties vertinimo procedūrų moduliai, apimantys procedūras nuo nuosaikiausios iki griežčiausios proporcingai susijusios rizikos ir reikiamos saugos lygiui. Siekiant užtikrinti, kad visuose sektoriuose procedūros būtų taikomos nuosekliai, ir siekiant išvengti *ad hoc* variantų, atitikties vertinimo procedūros turėtų būti pasirenkamos iš tų modulių;
- (59) gamintojai turėtų būti atsakingi už tai, kad būtų užtikrinta, kad jų mašinų ar susijusių gaminių atitikties vertinimas būtų atliktas pagal šį reglamentą. Vis dėlto turėtų būti reikalaujama, kad didesnę riziką keliantiems tam tikrų kategorijų mašinoms ar susijusiems gaminiams būtų taikoma griežtesnė atitikties vertinimo procedūra, kurioje turėtų dalyvauti notifikuoti įstaiga;
- (60) ypač svarbu, kad visos notifikuotosios įstaigos savo funkcijas vykdytų vienodai gerai ir sąžiningos konkurencijos sąlygomis. Tuo tikslu atitikties vertinimo įstaigoms, kurios pageidauja, kad apie jas būtų notifikuota, jog galėtų teikti atitikties vertinimo paslaugas, reikia nustatyti privalomus reikalavimus;
- (61) jei atitikties vertinimo įstaiga įrodo atitinkanti darniuosiuose standartuose nustatytus kriterijus, turėtų būti preziumuojama, kad ji atitinka šiame reglamente nustatytus atitinkamus reikalavimus;

⁽¹⁶⁾ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

⁽¹⁷⁾ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

- (62) siekiant užtikrinti nuoseklų mašinų ar susijusių gaminių atitikties vertinimo kokybės lygį, taip pat būtina nustatyti reikalavimus notifikuojančiosioms institucijoms ir kitoms įstaigoms, dalyvaujančioms atliekant notifikuotųjų įstaigų vertinimą, jų notifikavimą ir stebėseną;
- (63) šiame reglamente nustatytą sistemą turėtų papildyti akreditavimo sistema, numatyta Reglamente (EB) Nr. 765/2008. Kadangi akreditacija yra labai svarbi atitikties vertinimo įstaigų kompetencijos vertinimo priemonė, ją reikėtų taikyti ir notifikavimo tikslais;
- (64) Reglamente (EB) Nr. 765/2008 numatytą skaidrų akreditavimą, kuriuo užtikrinamas būtinas pasitikėjimo atitikties sertifikatais lygis, nacionalinės viešosios institucijos visoje Sąjungoje turėtų laikyti pageidautinu atitikties vertinimo įstaigų techninės kompetencijos įrodymo būdu. Vis dėlto nacionalinės institucijos gali manyti pačios turinčios tam vertinimui atlikti tinkamų priemonių. Tokiais atvejais, siekiant užtikrinti tinkamą kitų nacionalinių institucijų atliktų vertinimų patikimumo lygį, jos turėtų pateikti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms reikiamus dokumentinius įrodymus, patvirtinančius įvertintų atitikties vertinimo įstaigų atitiktį atitinkamiems reguliavimo reikalavimams;
- (65) dažnai atitikties vertinimo įstaigos dėl dalies savo veiklos, susijusios su atitikties vertinimu, sudaro subrangos sutartis arba pasinaudoja patronuojamąja įmone. Siekiant išsaugoti reikiamą rinkai pateikiamų mašinų ar susijusių gaminių apsaugos lygį, labai svarbu, kad atitikties vertinimą atliekantys subrangovai ir patronuojamosios įmonės atitiktų tuos pačius notifikuotosioms įstaigoms keliamus atitikties vertinimo funkcijų atlikimo reikalavimus. Todėl svarbu, kad atliekamas notifikuojamų įstaigų kompetencijos bei veiklos rezultatų vertinimas ir jau notifikuotų įstaigų stebėseną apimtų ir subrangovų ir patronuojamųjų įmonių veiklą;
- (66) notifikuotosios įstaigos gali teikti paslaugas visoje Sąjungoje, todėl tikslinga suteikti galimybę kitoms valstybėms narėms ir Komisijai pareikšti prieštaravimus dėl notifikuotosios įstaigos. Todėl svarbu nustatyti laikotarpį, per kurį, iki atitikties vertinimo įstaigos pradeda veikti kaip notifikuotosios įstaigos, būtų galima išsklaidyti visas abejones ar išsiaiškinti klausimus dėl tų įstaigų kompetencijos;
- (67) dėl konkurencingumo yra itin svarbu, kad notifikuotosios įstaigos atitikties vertinimo procedūras taikytų taip, kad ekonominės veiklos vykdytojams nekiltų nereikalingos naštos. Dėl tos pačios priežasties ir siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams reikia užtikrinti atitikties vertinimo procedūrų techninio taikymo nuoseklumą. Geriausias būdas tai pasiekti – notifikuotosioms įstaigoms tinkamai koordinuoti tarpusavio veiksmus ir bendradarbiauti;
- (68) rinkos priežiūra yra svarbi priemonė tinkamam ir vienodam Sąjungos teisės taikymui užtikrinti. Todėl reikėtų nustatyti teisinę sistemą, kurioje rinkos priežiūra gaminių, patenkančių į šio reglamento taikymo sritį, atžvilgiu galėtų būti vykdoma tinkamu būdu;
- (69) valstybės narės turėtų imtis visų tinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad mašinas ir susijusius gaminius būtų galima pateikti rinkai arba pradėti naudoti tik tuomet, jei jie yra tinkamai įrengti, prižiūrimi ir naudojami pagal paskirtį arba sąlygomis, kurias galima pagrįstai numatyti, jie nekelia pavojaus žmonių, visų pirma vartotojų ir profesionalių naudotojų, sveikatai ar saugai, ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai. Visų pirma, siekiant užtikrinti atitiktį taikytiniams esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, itin svarbu tinkamai įrengti kėlimo mašinas. Turėtų būti laikoma, kad mašinos ir susiję gaminiai neatitinka šiame reglamente nustatytų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų tik esant toms naudojimo sąlygoms, kurios galėtų atsirasti dėl teisėto ir lengvai nuspėjamo žmonių elgesio;
- (70) rinkos priežiūros kontekste turėtų būti nustatytas aiškus skirtumas tarp darniojo standarto ar bendrųjų specifikacijų, kuriais remiantis daroma į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių atitikties prezumpcija, ginčijimo ir su į šio reglamento taikymo sritį patenkančiais gaminiais susijusios apsaugos sąlygos;
- (71) Direktyvoje 2006/42/EB jau numatyta apsaugos procedūra, kuri yra būtina tam, kad būtų suteikta galimybė užginčyti į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių atitiktį. Siekiant padidinti skaidrumą ir sutrumpinti dokumentų nagrinėjimo laiką, būtina patobulinti esamą apsaugos procedūrą, kad ji taptų veiksmingesnė, ir remtis valstybių narių turimomis ekspertinėmis žiniomis;

- (72) esama apsaugos procedūra turėtų būti papildyta procedūra, pagal kurią suinteresuotosios šalys informuojamos apie priemones, kurių ketinama imtis dėl į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, keliančių riziką žmonių sveikatai ar saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai. Ji turėtų suteikti galimybę rinkos priežiūros institucijoms, bendradarbiaujant su atitinkamais ekonominės veiklos vykdytojais, ankstyvuju etapu imtis veiksmų dėl tokių gaminių;
- (73) tais atvejais, kai valstybės narės ir Komisija sutaria dėl valstybės narės taikomos priemonės pagrįstumo, Komisija neturėtų imtis papildomų veiksmų, išskyrus atvejus, kai neatitiktis gali būti priskirta darniojo standarto ar bendrųjų specifikacijų trūkumams;
- (74) siekiant atsižvelgti į technikos pažangą ir žinias arba į naujus mokslinius įrodymus ir užtikrinti pakankamą duomenų prieinamumo lygį, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priede pateiktas mašinų ir susijusių gaminių kategorijų sąrašas ir II priede pateiktas pavyzdinis saugos komponentų sąrašas ir, jei būtina, kuriais, nustatant bendrą metodiką, papildomos valstybių narių pareigos teikti duomenis ir informaciją apie mašinų ir susijusių gaminių, kuriems taikoma speciali atitikties vertinimo procedūra, kategorijas. Kai į I priede pateiktą sąrašą įtraukiama nauja mašinų ar susijusių gaminių kategorija, Komisija turėtų užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojams būtų suteikta pakankamai laiko įvykdyti savo pareigas pagal šį reglamentą. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁸⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (75) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti vienodą renkamų duomenų ir informacijos šabloną siekiant į I priede pateiktą sąrašą įtraukti mašinų ar susijusių gaminių kategoriją arba iš jo pašalinti atitinkamą mašinų ar susijusių gaminių kategoriją, nustatyti bendrąsias III priede įtvirtintas esminių sveikatos ir saugos reikalavimų specifikacijas, prašyti notifikuojančiosios valstybės narės imtis būtinų taisomųjų priemonių dėl notifikuotosios įstaigos, kuri neatitinka jos notifikavimo reikalavimų, ir nustatyti, ar nacionalinė priemonė, taikoma reikalavimus atitinkantiems ir į šio reglamento taikymo sritį patenkančioms gaminiams, kuriuos valstybė narė pripažino keliančiais riziką žmonių, visų pirma vartotojų ir profesionalių naudotojų, sveikatai ir saugai arba, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui arba, kai taikytina, aplinkai, yra pagrįsta. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁹⁾;
- (76) siekdama sudaryti palankesnes sąlygas tinkamai įgyvendinti šį reglamentą, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas ir atnaujinamas valstybių narių renkamų duomenų ir informacijos apie mašinų ar susijusių gaminių sukeltus nelaimingus atsitikimus ar padarytą žalą sveikatai šablonas, turėtų pateikti palyginamų aukštos kokybės duomenų ir informacijos rinkimo ir perdavimo gaires;
- (77) Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, ar nacionalinė priemonė, kurios imtasi dėl reikalavimus atitinkančių į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, kurie kelia riziką, yra pagrįsta, ar ne, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su žmonių sveikatos apsauga ar sauga, yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti;
- (78) remiantis nusistovėjusia praktika, šiuo reglamentu įsteigtas komitetas gali atlikti naudingą vaidmenį nagrinėjant su šio reglamento taikymu susijusius klausimus, kuriuos, remiantis jo darbo tvarkos taisyklėmis, gali iškelti jo pirmininkas arba valstybės narės atstovas;

⁽¹⁸⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽¹⁹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (79) tais atvejais, kai su šiuo reglamentu susijusius klausimus, išskyrus klausimus dėl jo įgyvendinimo ar pažeidimo, nagrinėja Komisijos ekspertų grupė, atsižvelgiant į esamą praktiką, Europos Parlamentas turėtų gauti visapusišką informaciją ir dokumentus bei, kai tinkama, kvietimą dalyvauti tokiuose posėdžiuose;
- (80) Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus ir atsižvelgdama į specifinį jų pobūdį, turėtų, netaikydama Reglamento (ES) Nr. 182/2011, nustatyti, ar priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi dėl reikalavimų neatitinkančių į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, yra pagrįstos, ar ne;
- (81) siekiant užtikrinti gamintojų apsaugą, techninei bylai ir rinkos priežiūrai reikalingas mašinų duomenų atsekamumas turėtų atitikti konfidencialumo taisykles;
- (82) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento pažeidimus, ir užtikrinti, kad tos taisyklės būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos;
- (83) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. užtikrinti, kad rinkai pateikti į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai atitiktų reikalavimus, kuriais nustatomas aukštas žmonių sveikatos ir saugos, ir, kai tinkama, naminių gyvūnų, turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugos lygis, kartu užtikrinant vidaus rinkos veikimą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl suderinimo poreikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (84) į Direktyvos 2006/42/EB taikymo sritį įtraukus mašinas ir kėlimo reikmenis, grandines ir lynus, ja visiškai pakeista Tarybos direktyva 73/361/EEB⁽²⁰⁾. Todėl Direktyva 73/361/EEB turėtų būti panaikinta;
- (85) Direktyva 2006/42/EB buvo keletą kartų iš dalies keičiama. Kadangi Direktyvą 2006/42/EB reikia iš esmės keisti dar kartą ir siekiant užtikrinti vienodą į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius reglamentuojančių taisyklių įgyvendinimą visoje Sąjungoje, ji turėtų būti panaikinta;
- (86) būtina suteikti pakankamai laiko ekonominės veiklos vykdytojams įvykdyti pagal šį reglamentą jiems tenkančias pareigas, o valstybėms narėms – įdiegti jam taikyti reikalingą administracinę infrastruktūrą. Todėl šio reglamento taikymas turėtų būti atidėtas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomi mašinų, susijusių gaminių ir iš dalies sukomplektuotų mašinų projektavimui ir konstrukcijai keliami sveikatos ir saugos reikalavimai, taikomi siekiant sudaryti sąlygas juos tiekti rinkai arba pradėti naudoti, kartu užtikrinant aukštą žmonių, visų pirma vartotojų ir profesionalių naudotojų, sveikatos apsaugos ir saugos ir, kai tinkama, naminių gyvūnų, turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugos lygį. Juo taip pat nustatomos į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių laisvo judėjimo Sąjungoje taisyklės.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas mašinoms ir šiems susijusiems gaminiams:

a) sukeičiamajai įrangai;

⁽²⁰⁾ 1973 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyva 73/361/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų dėl lynų, grandinių ir kablių sertifikavimo ir ženklinimo, suderinimo (OL L 335, 1973 12 5, p. 51).

- b) saugos komponentams;
- c) kėlimo reikmenims;
- d) grandinėms, lynams ir austiniam diržams;
- e) nuimamiems mechaninių pavarų įtaisams.

Šis reglamentas taip pat taikomas iš dalies sukomplektuotoms mašinoms.

Šiame reglamente mašinos, pirmoje pastraipoje išvardyti susiję gaminiai ir iš dalies sukomplektuotos mašinos kartu vadinami šio reglamento taikymo sritį patenkančiais gaminiais.

2. Šis reglamentas netaikomas:

- a) saugos komponentams, kurie skirti naudoti kaip atsarginės dalys tokiems patiems komponentams pakeisti ir kuriuos tiekia originalios mašinos, susijusio gaminio ar iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojas;
- b) specializuotai atrakcionų aikštelių arba pramogų parkų įrangai;
- c) mašinoms ir susijusiems gaminiais, kurie yra specialiai suprojektuoti naudoti branduoliniame įrenginyje arba yra jame naudojami ir kurių atitiktis šiam reglamentui gali pakenkti to įrenginio branduolinei saugai;
- d) ginklams, įskaitant šaunamuosius ginklus;
- e) oro, vandens ir geležinkelio tinklų transporto priemonėms, išskyrus ant tokių transporto priemonių įrengtas mašinas;
- f) aviacijos gaminiais, dalimis ir įrangai, kurie patenka į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1139 ⁽²¹⁾ taikymo sritį ir kuriems taikoma šiame reglamente pateikta mašinų apibrėžtis, tiek, kiek Reglamentas (ES) 2018/1139 apima atitinkamus šiame reglamente nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;
- g) motorinėms transporto priemonėms ir jų priekaboms, taip pat tokioms transporto priemonėms suprojektuotoms ir sukonstruotoms sistemoms, komponentams, atskiriems techniniams mazgams, dalims ir įrangai, kurie patenka į Reglamento (ES) 2018/858 taikymo sritį, išskyrus ant tokių transporto priemonių įrengtas mašinas;
- h) dviratėms ar triratėms transporto priemonėms ir keturračiams, taip pat tokioms transporto priemonėms suprojektuotoms ir sukonstruotoms sistemoms, komponentams, atskiriems techniniams mazgams, dalims ir įrangai, kurie patenka į Reglamento (ES) Nr. 168/2013 taikymo sritį, išskyrus ant tokių transporto priemonių įrengtas mašinas;
- i) žemės ūkio ir miškų ūkio traktoriams, taip pat tokiems traktoriams suprojektuotoms ir sukonstruotoms sistemoms, komponentams, atskiriems techniniams mazgams, dalims ir įrangai, kurie patenka į Reglamento (ES) Nr. 167/2013 taikymo sritį, išskyrus ant tokių traktorių įrengtas mašinas;
- j) tik varžyboms skirtoms motorinėms transporto priemonėms;
- k) jūriniams laivams bei mobiliems jūroje naudojamiems įrenginiams ir tokiose laivuose ar įrenginiuose įrengtomis mašinoms;
- l) kariuomenės ar policijos tikslais specialiai suprojektuotoms ir sukonstruotoms mašinoms ar susijusiems gaminiais;
- m) tyrimų tikslais laikinai naudoti laboratorijose specialiai suprojektuotoms ir sukonstruotoms mašinoms ar susijusiems gaminiais;
- n) šachtų keltuvų pavaroms (kėlimo įrenginiams);
- o) mašinoms ar susijusiems gaminiais, kurie skirti kelti atlikėjams meninio pasirodymo metu;

⁽²¹⁾ 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikiniami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).

- p) šiems elektriniams ir elektroniniams gaminiais, tiek, kiek jie patenka į Direktyvos 2014/35/ES arba Direktyvos 2014/53/ES taikymo sritį:
- i) naudoti namų ūkyje skirtiems buitiniams prietaisams, kurie nėra elektra valdomi baldai;
 - ii) garso ir vaizdo įrangai;
 - iii) informacinių technologijų įrangai;
 - iv) įprastinėms biuro mašinoms, išskyrus adityviojo spausdinimo mašinas trimačiams gaminiams gaminti;
 - v) žemos įtampos skirstomiesiems ir valdymo įrenginiams;
 - vi) elektriniams varikliams;
- q) šiems aukštos įtampos elektriniams gaminiams:
- i) skirstomiesiems ir valdymo įrenginiams;
 - ii) transformatoriams.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) mašina:
 - a) sąranka, kurioje įtaisyta arba numatoma įtaisyti kita nei tiesiogiai naudojama žmogaus ar gyvūno fizinė jėga varomoji sistema ir kuri yra sudaryta iš sujungtų dalių ar komponentų, iš kurių bent vienas juda ir kurie yra sujungti konkrečiam tikslui;
 - b) a punkte nurodyta sąranka, kurioje trūksta tik tų komponentų, kurie yra skirti jai prijungti jos veikimo vietoje ar prie energijos ir judėjimo šaltinių;
 - c) a ir b punktuose nurodyta sąranka, paruošta įrengti ir galinti veikti kaip tokia tik tada, jei ji yra įrengta ant transporto priemonės arba pastate ar statinyje;
 - d) a, b ir c punktuose nurodytų mašinų arba iš dalies sukomplektuotų mašinų sąrankos, kurios tam pačiam tikslui pasiekti yra išdėstytos ir valdomos taip, kad veiktų kaip nedaloma visuma;
 - e) susijusių dalių ar komponentų, iš kurių bent vienas juda ir kurie yra sujungti, sąranka, skirta kroviniams kelti, ir kurios vienintelis energijos šaltinis yra tiesiogiai naudojama žmogaus fizinė jėga;
 - f) a–e punktuose nurodyta sąranka, į kurią tereikia įdiegti konkrečiam gamintojo numatytam tikslui skirtą programinę įrangą
- 2) sukeičiamoji įranga – įtaisas, kuris, pradėjus naudoti mašiną arba žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių, yra operatoriaus įtaisomas į tą mašiną arba žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių, kad pakeistų jų funkciją ar jiems priskirtą naują funkciją, jei tas įtaisas nėra įrankis;
- 3) saugos komponentas – fizinis ar skaitmeninis į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio komponentas, įskaitant programinę įrangą, kuris yra suprojektuotas ar skirtas saugos funkcijai atlikti ir kuris nepriklausomai pateikiamas rinkai, kurio gedimas ar triktis kelia pavojų žmonių saugai, tačiau kuris nėra būtinas tam gaminiui veikti arba kuris gali būti pakeistas įprastais komponentais, kad tas gaminys veiktų;
- 4) saugos funkcija – rizikai pašalinti arba, jei tai neįmanoma, jai sumažinti skirtos apsaugos priemonės funkcija, kuriai nesuveikus ta rizika galėtų padidėti;
- 5) kėlimo reikmuo – prie kėlimo mašinų neprijungtas laikyti krovinį leidžiantis komponentas arba įranga, esantys tarp mašinos ir krovinio arba ant paties krovinio, arba kurie skirti tam, kad sudarytų neatsiejamą krovinio dalį, ir yra nepriklausomai pateikiami rinkai, įskaitant stropus ir jų komponentus;

- 6) grandinės – grandinės, suprojektuotos ir sukonstruotos kėlimo tikslams kaip kėlimo mašinų ar kėlimo reikmenų dalis;
- 7) lynai – lynai, suprojektuoti ir sukonstruoti kėlimo tikslams kaip kėlimo mašinų ar kėlimo reikmenų dalis;
- 8) austinis diržas – austinis diržas, suprojektuotas ir sukonstruotas kėlimo tikslams kaip kėlimo mašinų ar kėlimo reikmenų dalis;
- 9) nuimamas mechaninės pavaros įtaisas – nuimamas komponentas, skirtas galiai perduoti iš savaeigės mašinos ar traktoriaus kitai mašinai ar susijusiam gaminiui, sujungiant juos pirmoje fiksuotoje atramoje; tais atvejais, kai įtaisas pateikiamas rinkai kartu su apsaugu, įtaisas ir apsaugas laikomi vienu gaminiu;
- 10) iš dalies sukomplektuota mašina – sąranka, kuri dar nėra mašina, nes ji negali veikti viena pagal konkrečią paskirtį, ir kuri yra skirta tik įtaisyti į mašiną arba būti sujungta su mašina arba su kita iš dalies sukomplektuota mašina ar įranga, taip sudarant mašiną;
- 11) tiekimas rinkai – į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio, skirto platinti ar naudoti Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba neatlygintinai;
- 12) pateikimas rinkai – į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio tiekimas Sąjungos rinkai pirmą kartą;
- 13) pradėjimas naudoti – mašinos ar susijusių gaminių naudojimas pagal paskirtį Sąjungos rinkoje pirmą kartą;
- 14) esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai – III priede išdėstytos privalomos nuostatos, susijusios su į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių projektavimu ir konstravimu, kuriomis siekiama užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos ir saugos ir, kai tinkama, naminių gyvūnų ir turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugos lygį;
- 15) Sąjungos derinamieji teisės aktai – Sąjungos teisės aktai, kuriais suderinamos gaminių pardavimo sąlygos;
- 16) esminis modifikavimas – mašinos ar susijusio gaminio modifikavimas naudojant fizines ar skaitmenines priemones po to, kai ta mašina ar susijęs gaminys pateikiama (-as) rinkai ar pradedama (-as) naudoti, kurio gamintojas nenumatė ar nesuplanavo, kuriuo, sukeliant naują pavojų ar padidinant esamą riziką, daromas poveikis tos mašinos ar susijusio gaminio saugai, ir dėl to reikia:
 - a) į tą mašiną ar susijusį gaminį įtaisyti apsaugus arba apsauginius įtaisus, dėl kurių naudojimo būtina modifikuoti esamą saugos kontrolės sistemą, arba
 - b) įdiegti papildomas apsaugos priemones tos mašinos ar susijusio gaminio stabilumui arba mechaniniam stiprumui užtikrinti;
- 17) naudojimo instrukcijos – gamintojo pateikiama informacija, kai mašina ar susijęs gaminys pateikiama (-as) rinkai arba pradedama (-as) naudoti, skirta informuoti mašinos ar susijusio gaminio naudotoją apie numatytą ir tinkamą mašinos ar susijusio gaminio naudojimą, taip pat informacija apie visas atsargumo priemones, kurių reikia imtis naudojant ar įrengiant mašiną ar susijusį gaminį, įskaitant informaciją apie saugumo aspektus ir tai, kaip tą mašiną ar susijusį gaminį naudoti saugiai, ir užtikrinti, kad jie būtų tinkami naudoti visą jų gyvavimo laiką;
- 18) gamintojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris:
 - a) gamina į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius arba kuris suprojektavo ar pagamino tuos gaminius ir juos parduoda savo vardu ar naudodamas savo prekių ženklą, arba
 - b) gamina į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius ir juos pradeda naudoti savo reikmėms;
- 19) įgaliotasis atstovas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, gavęs gamintojo rašytinį įgaliojimą veikti jo vardu nurodytoms užduotims atlikti;

- 20) importuotojas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia į šio reglamento taikymo sritį patenkančią gaminį iš trečiosios valstybės Sąjungos rinkai;
- 21) platintojas – tiekimo grandinėje veikiantis fizinis arba juridinis asmuo, kuris tiekia rinkai į šio reglamento taikymo sritį patenkančią gaminį, išskyrus gamintoją ir importuotoją;
- 22) ekonominės veiklos vykdytojas – gamintojas, įgaliotasis atstovas, importuotojas ar platintojas;
- 23) techninės specifikacijos – dokumentas, kuriame nustatyti techniniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys;
- 24) darnusis standartas – darnusis standartas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnio 1 punkto c papunktyje;
- 25) CE ženklas – ženklas, kuriuo gamintojas nurodo, kad mašina ar susijęs gaminys atitinka taikomus reikalavimus, nustatytus derinamuosiuose Sąjungos teisės aktuose, kuriuose numatytas ženklinimas šiuo ženklu;
- 26) akreditavimas – akreditavimas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 765/2008 2 straipsnio 10 punkte;
- 27) nacionalinė akreditacijos įstaiga – nacionalinė akreditacijos įstaiga, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 765/2008 2 straipsnio 11 punkte;
- 28) atitikties vertinimas – procesas, kuriuo nustatoma, ar įvykdyti šiame reglamente nustatyti su mašinomis ar susijusiais gaminiais susiję taikytini esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai;
- 29) atitikties vertinimo įstaiga – įstaiga, vykdomi atitikties vertinimo veiklą, įskaitant kalibravimą, bandymus, sertifikavimą ir tikrinimą;
- 30) notifikuotoji įstaiga – atitikties vertinimo įstaiga, notifikuota pagal šį reglamentą;
- 31) rinkos priežiūros institucija – rinkos priežiūros institucija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/1020 3 straipsnio 4 punkte;
- 32) atšaukimas – priemonė, kuria siekiama, kad būtų grąžintas jau naudotojui patiektas į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys;
- 33) pašalinimas – priemonė (gaminio atžvilgiu), kuria siekiama užkirsti kelią tiekimo grandinėje esantiems į šio reglamento taikymo sritį patenkančią gaminį tiekti rinkai;
- 34) gyvavimo laikas – laikotarpis nuo mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba naudojimo pradžios momento iki jo išmetimo momento, įskaitant faktinį laiką, kai mašina ar susijęs gaminys gali būti naudojama (-as), ir gamintojo numatytus vežimo, surinkimo, išardymo, išjungimo, pavertimo atliekomis arba kitokio fizinio ar skaitmeninio modifikavimo etapus;
- 35) išeities kodas – aktuali įdiegta į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio programinės įrangos versija, užrašyta programavimo kalba taip, kad ji būtų nedviprasmiška ir suprantama žmonėms;
- 36) profesionalus naudotojas – fizinis asmuo, kuris naudoja arba eksploatuoja mašiną ar susijusį gaminį vykdydamas savo profesinę veiklą ar atlikdamas darbą.

4 straipsnis

Laisvas judėjimas

1. Dėl priežasčių, susijusių su šiame reglamente reglamentuojamais aspektais, valstybės narės negali drausti, riboti ar sudaryti kliūčių tiekti rinkai į šio reglamento taikymo sritį patenkančius gaminius arba pradėti naudoti mašinas ar susijusius gaminius, kurie atitinka šį reglamentą.
2. Valstybės narės negali trukdyti prekybos mugėse, parodose, pristatymuose ar panašiuose renginiuose eksponuoti į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio, kuris neatitinka šio reglamento, jei pateikiamas matomas ženklas, kuriame aiškiai nurodyta, kad jis neatitinka šio reglamento ir nebus tiekiamas rinkai tol, kol nėra užtikrinta jo atitiktis.

Demonstracijų metu turi būti imamasi tinkamų žmonių apsaugą užtikrinančių priemonių.

5 straipsnis

Žmonių apsauga mašinų ar susijusių gaminių įrengimo ar naudojimo metu

Valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, siekiant užtikrinti žmonių, įskaitant darbuotojus, apsaugą mašinų ar susijusių gaminių įrengimo ar naudojimo metu, su sąlyga, kad tokios taisyklės nenumato galimybės mašiną ar susijusį gaminį modifikuoti tokiu būdu, kuris būtų nesuderinamas su šiuo reglamentu.

6 straipsnis

I priede išvardytų mašinų ir susijusių gaminių, kuriems taikomos atitinkamos atitikties vertinimo procedūros, kategorijos

1. Mašinoms ir susijusiems gaminiams, kurie priskiriami I priedo A dalyje išvardytoms kategorijoms, taikomos 25 straipsnio 2 dalyje nurodytos specialios atitikties vertinimo procedūros, o mašinoms ir susijusiems gaminiams, kurie priskiriami I priedo B dalyje išvardytoms kategorijoms, taikomos 25 straipsnio 3 dalyje nurodytos specialios atitikties vertinimo procedūros.

2. Komisijai pagal 47 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti, pasikonsultavus su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos pažangą ir žinių raidą ar naujus mokslinius įrodymus, iš dalies keičiamas I priedas, į jame pateiktą mašinų ir susijusių gaminių kategorijų sąrašą įtraukiant naują mašinų ar susijusių gaminių kategoriją, iš to sąrašo pašalinant esamą mašinų ar susijusių gaminių kategoriją arba mašinų ar susijusių gaminių kategoriją iš vienos I priedo dalies perkeltiant į kitą to priedo dalį pagal šio straipsnio 4, 5 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus ir procedūras.

3. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija pagal 47 straipsnio 4 dalį paprašo atitinkamos ekspertų grupės ekspertų nuomonės.

4. Siekdama nustatyti, ar mašinų ar susijusių gaminių kategoriją įtraukti į I priedą ar tą mašinų ar susijusių gaminių kategoriją iš jo pašalinti, Komisija įvertina tos kategorijos mašinų ar susijusių gaminių keliamos būdingos galimos rizikos rimtumą. Tas vertinimas atliekamas atsižvelgiant į žalos atsiradimo tikimybės ir tos žalos sunkumo derinį.

Nustatant žalos tikimybę ir sunkumą, kai aktualu, atsižvelgiama į šiuos kriterijus:

- a) mašinų ar susijusių gaminių kategorijos funkcijai būdingo pavojaus pobūdį, atsižvelgiant į numatytąjį naudojimą ir bet kokį pagrįstai numanomą netinkamą naudojimą;
- b) žalos, kurią asmuo patirtų, sunkumą, įskaitant tos žalos grįžtamumo laipsnį;
- c) asmenų, kuriems gali būti padaryta žala, skaičių;
- d) pavojaus, kurį asmuo patirtų mašinų ar susijusių gaminių kategorijos numatytojo naudojimo arba bet kokio pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo metu, poveikio dažnį ir trukmę;
- e) galimybę išvengti žalos arba apriboti jos mastą;
- f) saugos komponentų atveju – tikimybę, kad asmenų, kurie tų komponentų gedimo atveju patirtų žalą, saugai kils rimtų pasekmių.

5. Atlikdama 4 dalyje nurodytą vertinimą, Komisija atsižvelgia į šiuos elementus:

- a) žalos, kurią praeityje sukėlė mašinos ar susiję gaminiai po jų numatytojo naudojimo arba bet kokio pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo, požymius;
- b) informaciją apie saugos trūkumus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą, ir medžiagą, kuri gali būti prieinama Komisijos administruojamose informacinėse sistemose;

- c) informaciją apie žinomus nelaimingus atsitikimus ir į juos panašias rimtas ribines situacijas, įskaitant tų nelaimingų atsitikimų ar į juos panašių ribinių situacijų charakteristikas;
- d) bent pastarųjų ketverių metų duomenis apie mašinos ar susijusio gaminio sukeltus nelaimingus atsitikimus ar žalą sveikatai; visų pirma, informaciją, gautą, *inter alia*, iš rinkos priežiūros informacinės ir ryšių sistemos (ICSMS), apsaugos sąlygų, skubių išpėjimų sistemos *Safety Gate*, Europos sužalojimų duomenų bazės (EU-IDB), Eurostato Europos nelaimingų atsitikimų darbe statistikos (ESAW) ir Mašinų administracinio bendradarbiavimo grupės (AdCo).

Be šios dalies a–d punktų, Komisija atsižvelgia į visą kitą turimą informaciją, kuri yra svarbi 4 dalyje nurodytam vertinimui.

6. 5 dalies a–d punktuose nurodytus duomenis ir informaciją valstybės narės teikia pagal 9 dalį.

7. Mašinų ar susijusių gaminių kategorija įtraukiama į I priedo A dalį, jei, remiantis 4 dalyje nurodyto vertinimo rezultatais ir atsižvelgiant į turimą informaciją, įskaitant 5 dalyje nurodytus duomenis, tos kategorijos mašinos ar susiję gaminiai kelia rimtą būdingą galimą riziką ir tenkinamos viena ar daugiau iš šių sąlygų:

- a) nėra darnųjų standartų ar bendrųjų specifikacijų, reglamentuojančių atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;
- b) yra likutinė rizika, įskaitant riziką, kurią, gamintojo manymu, būtų galima sumažinti rengiant specialius mokymus arba naudojant asmenines apsaugos priemones, o iš 5 dalyje nurodytų duomenų ir informacijos matyti, kad dėl tos likutinės rizikos panašūs rimti ar mirtini nelaimingi atsitikimai ar žala sveikatai kartojasi;
- c) yra duomenų ir informacijos, iš kurių, Komisijos manymu, matyti, kad atitinkami darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos pakartotinai taikomi netinkamai ir kurių atžvilgiu vykdyta rinkos priežiūros veikla per pagrįstą laikotarpį iš esmės nepagerino padėties rinkoje;
- d) esami rizikos vertinimo metodai pasižymi tam tikro laipsnio neapibrėžtumu, kiek tai susiję su naujomis mašinų kategorijomis ar technologijomis.

Bet kuri kita mašinų ar susijusių gaminių kategorija, kuri, remiantis to vertinimo rezultatais, kelia rimtą būdingą galimą riziką, tačiau kuri neatitinka vienos ar daugiau iš a–d punktuose nurodytų sąlygų, įtraukiama į I priedo B dalį.

8. Valstybė narė, kuriai susirūpinimą kelia tai, kad mašinų ar susijusių gaminių kategorija yra įtraukta arba neįtraukta į I priede pateiktą sąrašą, nedelsdama informuoja Komisiją apie tą susirūpinimą keliančias problemas ir nurodo susirūpinimą pagrindžiančias priežastis.

Gavusi iš valstybės narės informaciją, Komisija nedelsdama atlieka 4 dalyje nurodytą vertinimą.

Atlikusi tą vertinimą, Komisija gali inicijuoti 2 dalyje nustatytą procedūrą.

9. Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. liepos 14 d., o vėliau – kas penkerius metus, pateikia 5 dalyje nurodytus duomenis ir informaciją apie kiekvieną mašinų ar susijusių gaminių kategoriją, kuri yra įtraukta į I priedą arba kuri į jį neįtraukta, jei toks neįtraukimas valstybei narei kelia susirūpinimą, įskaitant informaciją apie tai, kad neįvyko nė vienas iš 5 dalyje nurodytų įvykių.

10. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas ir, prireikus atsižvelgiant į technologinę plėtrą ir rinkos raidą, atnaujinamas valstybių narių renkamų 5 dalies a–d punktuose nurodytų duomenų ir informacijos šablonas.

Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija pateikia valstybėms narėms skirtas palyginamų aukštos kokybės duomenų ir informacijos rinkimo ir perdavimo gaires.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pirmasis toks įgyvendinimo aktas priimamas ne vėliau kaip 2024 m. liepos 14 d.

11. Prireikus, po 53 straipsnio 3 dalyje nurodytos Komisijos ataskaitos pateikimo, Komisija, siekdama užtikrinti, kad ji turėtų pakankamai palyginamų duomenų šio straipsnio 4 dalyje nurodytam vertinimui atlikti, pagal 47 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildoma šio straipsnio 5 dalis, nustatant renkamiems duomenims ir informacijai taikytiną bendrą metodiką, įskaitant jų rinkimo ir kompiliavimo metodus, ir jų perdavimo procedūras, taip pat atitinkamas terminų apibrėžtis, kuriais patikslinamos valstybių narių pareigos teikti pagal šį straipsnį reikalaujamus duomenis ir informaciją.

7 straipsnis

Saugos komponentai

1. Pavyzdinis saugos komponentų sąrašas pateikiamas II priede.
2. Komisijai pagal 47 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos pažangą ir žinias arba naujus mokslinius įrodymus, iš dalies keičiamas II priedas, į pavyzdinį saugos komponentų sąrašą įtraukiant naują saugos komponentą arba iš to sąrašo pašalinant esamą saugos komponentą.
3. Valstybė narė, kuriai susirūpinimą kelia tai, kad saugos komponentas yra įtrauktas arba neįtrauktas į II priede pateiktą sąrašą, nedelsdama informuoja Komisiją apie tą susirūpinimą keliančias problemas ir nurodo susirūpinimą pagrindžiančias priežastis.

8 straipsnis

Į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems gaminiais keliami esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai

Mašinos ar susiję gaminiai tiekiami rinkai arba pradėdami naudoti tik tuomet, jei tinkamai įrengti, techniškai prižiūrimi ir naudojami pagal numatytą paskirtį arba sąlygomis, kurias galima pagrįstai numatyti, jie atitinka III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

Iš dalies sukomplektuotos mašinos tiekiamos rinkai tik tuo atveju, jei jos atitinka III priede nustatytus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

9 straipsnis

Specifiniai Sąjungos derinamieji teisės aktai

Kai tam tikro į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio rizikai, kuriai taikomi III priede nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, visiškai ar iš dalies taikomi Sąjungos derinamieji teisės aktai, kurie yra labiau specifiniai nei šis reglamentas, šis reglamentas netaikomas tam gaminiui tokia apimtimi, kokia tą riziką reglamentuoja tie specifiniai Sąjungos teisės aktai.

II SKYRIUS

EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS

10 straipsnis

Mašinų ir susijusių gaminių gamintojų pareigos

1. Pateikdami rinkai arba pradėdami naudoti mašiną ar susijusį gaminį, gamintojai užtikrina, kad ji (jis) būtų suprojektuota (-as) ir sukonstruota (-as) laikantis į III priede nustatytų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų.
2. Prieš pateikdami rinkai arba pradėdami naudoti mašiną ar susijusį gaminį, gamintojai parengia IV priedo A dalyje išdėstytus techninius dokumentus ir atlieka arba paveda atlikti atitinkamą 25 straipsnyje nurodytą atitikties vertinimo procedūrą.

Kai atlikus tą atitikties vertinimo procedūrą įrodoma, kad mašina ar susijęs gaminys atitinka III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, gamintojai parengia ES atitikties deklaraciją pagal 21 straipsnį ir mašiną ar susijusį gaminį paženkliną CE ženklu pagal 24 straipsnį.

3. Gamintojai saugo techninius dokumentus ir ES atitikties deklaraciją bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad nacionalinės rinkos priežiūros institucijos galėtų su jais susipažinti. Kai aktualu, į techninius dokumentus įtrauktas išeities kodas arba programavimo logika kompetentingų nacionalinių institucijų pagrįstu prašymu pateikiami toms institucijoms, jei tas išeities kodas arba programavimo logika yra būtini tam, kad tos institucijos galėtų patikrinti atitiktį III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

4. Gamintojai užtikrina, kad būtų nustatytos procedūros, kurias taikant užtikrinama, kad būtų išlaikoma serijinės gamybos būdu gaminamų mašinų ar susijusių gaminių atitiktis šiam reglamentui. Turi būti tinkamai atsižvelgiama į gamybos proceso, mašinos ar susijusio gaminio projekto arba charakteristikų pokyčius ir į 20 straipsnyje nurodytų darnųjų standartų, kitų techninių specifikacijų arba bendrųjų specifikacijų, į kurias darant nuorodą deklaruota mašinos ar susijusio gaminio atitiktis, pakeitimus.

Kai reikia atsižvelgiant į mašinų ar susijusių gaminių keliamą riziką, gamintojai, siekdami užtikrinti naudotojų sveikatos apsaugą ir saugą, atlieka rinkai patiektų mašinų ar susijusių gaminių pavyzdžių bandymus ir išnagrinėja jų rezultatus. Jei būtina, gamintojai registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančias mašinas ar susijusius gaminius ir atšauktas mašinas ar susijusius gaminius ir nuolat informuoja platintojus apie tokią stebėseną.

5. Gamintojai užtikrina, kad ant mašinos ar susijusio gaminio, kuriuos jie pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, būtų nurodytas bent mašinos ar susijusio gaminio modelio pavadinimas, serija arba tipas, sukonstravimo metai, t. y. metai, kuriais baigtas gamybos procesas, ir partijos arba serijos numeris arba kitas egzistuojantis juos identifikuoti leidžiantis elementas, arba, tais atvejais, kai to negalima padaryti dėl mašinos ar susijusio gaminio dydžio ar pobūdžio, užtikrina, kad reikiama informacija būtų pateikta ant pakuotės arba prie mašinos ar susijusio gaminio pridedamame dokumente.

6. Ant mašinos ar susijusio gaminio arba tais atvejais, kai to negalima padaryti, – ant pakuotės arba prie mašinos ar susijusio gaminio pridedamame dokumente gamintojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto adresą, interneto svetainę, e. pašto adresą arba kitus skaitmeninių ryšių kontaktinius duomenis, kuriais galima su jais susisiekti. Pateikiant adresą nurodomas vienas kontaktinis punktas susisiekti su gamintoju. Kontaktiniai duomenys pateikiami naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba.

7. Gamintojai užtikrina, kad prie mašinų ar susijusių gaminių būtų pridėtos naudojimo instrukcijos ir III priede išdėstyta informacija. Instrukcijos gali būti pateiktos skaitmeniniu formatu. Tokiose instrukcijose ir informacijoje turi būti aiškiai apibūdintas gaminio modelis, su kuriuo jos yra susijusios.

Kai naudojimo instrukcijos pateikiamos skaitmeniniu formatu, gamintojas:

- a) ant mašinos ar susijusio gaminio arba tais atvejais, kai to negalima padaryti, – ant pakuotės arba prie jų pridedamame dokumente pažymi kaip susipažinti su skaitmeninėmis instrukcijomis;
- b) jas pateikia tokiu formatu, kuris leidžia naudotojui atsispausdinti bei atsisiųsti naudojimo instrukcijas ir jas išsaugoti elektroniniame įtaise, kad būtų galima turėti nuolatinę prieigą prie jų, visų pirma mašinos ar susijusio gaminio gedimo atveju; šis reikalavimas taip pat taikomas tais atvejais, kai naudojimo instrukcijos yra įdiegtos mašinos ar susijusio gaminio programinėje įrangoje;
- c) užtikrina, kad jos būtų prieinamos internetu visą numatomą mašinos ar susijusio gaminio gyvavimo laiką ir bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai dienos.

Tačiau, pirkimo metu, naudotojui paprašius, gamintojas per vieną mėnesį neatlygintinai pateikia naudojimo instrukcijas popieriniu formatu.

Tuo atveju, kai mašina ar susijęs gaminys yra skirta (-as) neprofesionaliems naudotojams arba pagrįstai numatomomis sąlygomis juos gali naudoti neprofesionalūs naudotojai net tuo atveju, jei jie nėra jiems skirti, gamintojas popieriniu formatu pateikia saugos informaciją, kuri yra būtina pradėti naudoti mašiną ar susijusį gaminį ir jiems saugiai eksploatuoti.

Naudojimo instrukcijos, saugos informacija ir III priede išdėstyta informacija turi būti pateikiamos naudotojams lengvai suprantama kalba, kaip yra nustaciusi atitinkama valstybė narė, ir jos turi būti aiškos, suprantamos ir įskaitomos.

8. Gamintojai užtikrina, kad prie mašinos ar susijusio gaminio būtų pridėta V priedo A dalyje nustatyta ES atitikties deklaracija, arba, alternatyviai, naudojimo instrukcijose ir III priede išdėstytoje informacijoje nurodo interneto adresą ar kompiuterio skaitomą kodą, kuriuo galima susipažinti su ta ES atitikties deklaracija.

Turi būti užtikrinta, kad skaitmeninės ES atitikties deklaracijos būtų prieinamos internetu visą numatomą mašinos ar susijusio gaminio gyvavimo laiką ir bet kuriuo atveju bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos.

9. Jei gamintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad jo pateikta rinkai arba pradėta naudoti mašina ar susijęs gaminys neatitinka šio reglamento, jis nedelsdamas imasi taisomųjų veiksmų, kurie atitinkamai būtinai tos mašinos ar susijusio gaminio atitikčiai užtikrinti, jai (jam) pašalinti ar atšaukti. Be to, jei mašina ar susijęs gaminys kelia riziką žmonių sveikatai ar saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams arba turtui bei, kai taikytina, aplinkai, gamintojas nedelsdamas apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai arba pradėjo naudoti mašiną ar susijusį gaminį, kompetentingas nacionalines institucijas, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir visus taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi.

10. Gavę pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, gamintojai tos institucijos lengvai suprantama kalba popieriniu ar skaitmeniniu formatu pateikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus siekiant įrodyti, kad mašinos ar susiję gaminiai atitinka šį reglamentą. Tos institucijos prašymu jie su ja bendradarbiauja, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti mašinų ar susijusių gaminių, kuriuos jie pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, keliamą riziką.

11 straipsnis

Iš dalies sukomplektuotų mašinų gamintojų pareigos

1. Pateikdami rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, gamintojai užtikrina, kad ji būtų suprojektuota ir sukonstruota laikantis III priede nustatytų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų.

2. Prieš pateikdami rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, gamintojai parengia IV priedo B dalyje išdėstytus techninius dokumentus.

Kai IV priedo B dalyje išdėstytais techniniais dokumentais įrodoma, kad iš dalies sukomplektuota mašina atitinka III priede nustatytus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, gamintojai pagal 22 straipsnį parengia ES įmontavimo deklaraciją.

3. Gamintojai saugo techninius dokumentus ir ES įmontavimo deklaraciją bent 10 metų po iš dalies sukomplektuotos mašinos pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad rinkos priežiūros institucijos galėtų su jais susipažinti. Kai aktualu, į techninius dokumentus įtrauktas išeities kodas arba programavimo logika kompetentingų nacionalinių institucijų pagrįstu prašymu pateikiami toms institucijoms, jei tas išeities kodas arba programavimo logika yra būtini tam, kad tos institucijos galėtų patikrinti atitiktį III priede nustatytiems atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

4. Gamintojai užtikrina, kad būtų nustatytos procedūros, kurias taikant užtikrinama, kad būtų išlaikoma serijinės gamybos būdu gaminamų iš dalies sukomplektuotų mašinų atitiktis šiam reglamentui. Turi būti tinkamai atsižvelgiama į iš dalies sukomplektuotos mašinos gamybos proceso, projekto arba charakteristikų pokyčius ir į 20 straipsnyje nurodytų darnųjų standartų, kitų techninių specifikacijų arba bendrųjų specifikacijų, į kurias darant nuorodą deklaruota ar patvirtinta iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktis, pakeitimus.

5. Gamintojai užtikrina, kad ant iš dalies sukomplektuotos mašinos, kurią jie pateikė rinkai arba pradėjo naudoti, būtų nurodytas bent jos pavadinimas, sukonstravimo metai, t. y. metai, kuriais baigtas gamybos procesas, modelis ir serija arba tipas ir partijos arba serijos numeris arba bet kuris kitas egzistuojantis juos identifikuoti leidžiantis elementas, arba tais atvejais, kai to negalima padaryti dėl iš dalies sukomplektuotos mašinos dydžio ar pobūdžio, užtikrina, kad reikiama informacija būtų pateikta ant pakuotės arba prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridedamame dokumente.

6. Ant iš dalies sukomplektuotos mašinos arba tais atvejais, kai to negalima padaryti, – ant pakuotės arba prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridedamame dokumente gamintojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto adresą, interneto svetainę, e. pašto adresą arba kitus skaitmeninių ryšių kontaktinius duomenis, kuriais galima su jais susisiekti. Pateikiant adresą nurodomas vienas kontaktinis punktas susisiekti su gamintoju. Kontaktiniai duomenys pateikiami asmeniui, kuris iš dalies sukomplektuotą mašiną įmontuoja į mašiną, ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba.

7. Gamintojai užtikrina, kad prie iš dalies sukomplektuotų mašinų būtų pridėtos XI priede nustatytos surinkimo instrukcijos.

Surinkimo instrukcijas gamintojas gali pateikti skaitmeniniu formatu.

Kai surinkimo instrukcijos pateikiamos skaitmeniniu formatu, gamintojas:

- a) ant iš dalies sukomplektuotos mašinos arba tais atvejais, kai to negalima padaryti, – ant pakuotės arba prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridedamame dokumente pažymi kaip susipažinti su skaitmeninėmis surinkimo instrukcijomis;

- b) jas pateikia tokiu formatu, kuris leidžia asmeniui, kuris iš dalies sukomplektuotą mašiną įmontuoja į mašiną, atsispausdinti bei atsisiųsti surinkimo instrukcijas ir jas išsaugoti elektroniniame įtaise, kad būtų galima turėti nuolatinę prieigą prie jų, visų pirma iš dalies sukomplektuotos mašinos gedimo atveju; šis reikalavimas taip pat taikomas tais atvejais, kai surinkimo instrukcijos yra įdiegtos iš dalies sukomplektuotos mašinos programinėje įrangoje;
- c) užtikrina, kad jos būtų prieinamos internetu bent 10 metų po iš dalies sukomplektuotos mašinos pateikimo rinkai dienos.

Tačiau, pirkimo metu asmeniui, kuris iš dalies sukomplektuotą mašiną įmontuoja į mašiną, paprašius, gamintojas per vieną mėnesį neatlygintinai pateikia surinkimo instrukcijas popieriniu formatu.

Surinkimo instrukcijos turi būti pateikiamos asmeniui, kuris iš dalies sukomplektuotą mašiną įmontuoja į mašiną, lengvai suprantama kalba, kaip yra nustačiusi atitinkama valstybė narė, ir jos turi būti aiškos, suprantamos ir įskaitomos.

8. Gamintojai užtikrina, kad prie iš dalies sukomplektuotos mašinos būtų pridėta V priedo B dalyje nustatyta ES įmontavimo deklaracija, arba, alternatyviai, XI priede nustatytoje surinkimo instrukcijoje nurodo interneto adresą arba kompiuterio skaitomą kodą, kuriuo galima susipažinti su ta ES įmontavimo deklaracija.

Turi būti užtikrinta, kad skaitmeninės ES įmontavimo deklaracijos būtų prieinamos internetu bent 10 metų po iš dalies sukomplektuotos mašinos pateikimo rinkai dienos.

9. Jei gamintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad jo pateikta rinkai iš dalies sukomplektuota mašina neatitinka šio reglamento, jis nedelsdamas imasi taisomųjų veiksmų, kurie atitinkamai būtini tos iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikčiai užtikrinti, jai pašalinti ar atšaukti. Be to, jei iš dalies sukomplektuota mašina kelia riziką atitinkamiems esminiams žmonių sveikatos ir saugos reikalavimams, gamintojas nedelsdamas apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, kompetentingas nacionalines institucijas, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visus taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi.

10. Gavę pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, gamintojai tos institucijos lengvai suprantama kalba popieriniu ar skaitmeniniu formatu pateikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus siekiant įrodyti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos atitinka šį reglamentą. Tos institucijos prašymu jie su ja bendradarbiauja, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurias jie pateikė rinkai, keliamą riziką atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

12 straipsnis

Igaliotieji atstovai

1. Į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio gamintojas gali rašytiniu įgaliojimu paskirti įgaliotąjį atstovą.

Įgaliotojo atstovo įgaliojimas neapima 10 straipsnio 1 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų ir pareigos parengti IV priede išdėstytus techninius dokumentus.

2. Įgaliotasis atstovas atlieka iš gamintojo gautame įgaliojime nustatytas užduotis. Įgaliotajam atstovui leidžiama pagal įgaliojimą atlikti bent šiuos veiksmus:

- a) saugoti mašinų ir susijusių gaminių techninius dokumentus ir ES atitikties deklaraciją ar iš dalies sukomplektuotų mašinų ES įmontavimo deklaraciją bent 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės rinkos priežiūros institucijos galėtų su jais susipažinti;
- b) gavus pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, jai lengvai suprantama kalba popieriniu ar skaitmeniniu formatu pateikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio atitikčiai įrodyti;
- c) kompetentingų nacionalinių institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio, kuriam taikomas įgaliotojo atstovo įgaliojimas, keliamą riziką.

13 straipsnis

Mašinų ir susijusių gaminių importuotojų pareigos

1. Importuotojai pateikia rinkai tik reikalavimus atitinkančias mašinas ar susijusius gaminius.

2. Prieš pateikdami rinkai mašiną ar susijusį gaminį, importuotojai įsitikina, kad gamintojas atliko atitinkamas 25 straipsnyje nurodytas atitikties vertinimo procedūras. Jie įsitikina, kad gamintojas parengė IV priedo A dalyje išdėstytus techninius dokumentus, kad mašina ar susijęs gaminys yra paženklinta (-as) 23 straipsnyje nurodytu CE ženklu ir prie jos (jo) pridėti reikiami dokumentai, taip pat, kad gamintojas įvykdė 10 straipsnio 5, 6 ir 8 dalyse nustatytus reikalavimus.

Jei importuotojas mano ar turi pagrindo manyti, kad mašina ar susijęs gaminys neatitinka šio reglamento, jis jos (jo) nepateikia rinkai tol, kol nėra užtikrinama jos (jo) atitiktis. Be to, jei mašina ar susijęs gaminys kelia riziką žmonių sveikatai ir saugai, ir, kai tinkama, naminiam gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai, importuotojas apie tai informuoja gamintoją ir rinkos priežiūros institucijas.

3. Ant mašinos ar susijusio gaminio arba tais atvejais, kai to negalima padaryti, – ant pakuotės arba prie mašinos ar susijusio gaminio pridedamame dokumente importuotojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto adresą, interneto svetainę, e. pašto adresą arba kitus skaitmeninių ryšių kontaktinius duomenis, kuriais galima su jais susisiekti. Kontaktiniai duomenys pateikiami naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba.

4. Importuotojai užtikrina, kad prie mašinos ar susijusio gaminio būtų pridėtos naudojimo instrukcijos ir 10 straipsnio 7 dalyje nurodyta informacija.

5. Importuotojai užtikrina, kad kol atsakomybė už mašiną ar susijusį gaminį tenka jiems, sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų tos mašinos ar susijusio gaminio atitikčiai III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

6. Kai, atsižvelgiant į mašinos ar susijusio gaminio keliamą riziką, laikoma tinkama, importuotojai, siekdami užtikrinti žmonių sveikatą ir saugą ir, kai tinkama, naminių gyvūnų, turto bei, kai taikytina, aplinkos apsaugą, atlieka rinkai pateiktų mašinų ar susijusių gaminių pavyzdžių bandymus, išnagrinėja ir, jei būtina, registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančias mašinas ar susijusius gaminius ir atšauktas mašinas ar susijusius gaminius ir nuolat informuoja platintojus apie tokią stebėseną.

7. Jei importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad jo pateikta rinkai mašina ar susijęs gaminys neatitinka šio reglamento, jis nedelsdamas imasi taisomųjų veiksmų, kurie atitinkamai būtini tos mašinos ar susijusio gaminio atitikčiai užtikrinti, ją (jį) pašalinti ar atšaukti. Be to, jei mašina ar susijęs gaminys kelia riziką žmonių sveikatai ir saugai ir, kai tinkama, naminiam gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai, importuotojas nedelsdamas apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai mašiną ar susijusį gaminį, kompetentingas nacionalines institucijas, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visus taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi.

8. Importuotojas saugo ES atitikties deklaracijos kopiją bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai dienos, kad rinkos priežiūros institucijos galėtų su ja susipažinti, ir užtikrina, kad tos institucijos, pateikusios prašymą, galėtų gauti IV priedo A dalyje išdėstytus techninius dokumentus.

Kai aktualu, į techninius dokumentus įtrauktas išeities kodas arba programavimo logika kompetentingų nacionalinių institucijų pagrįstu prašymu pateikiami toms institucijoms, jei tas išeities kodas arba programavimo logika yra būtini tam, kad tos institucijos galėtų patikrinti atitiktį III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

9. Gavę pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, importuotojai tai institucijai lengvai suprantama kalba popieriniu ar skaitmeniniu formatu pateikia visą informaciją ir dokumentaciją, būtiną siekiant įrodyti, kad mašinos ar susiję gaminiai atitinka šį reglamentą. Tos institucijos prašymu importuotojai su ja bendradarbiauja, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti mašinų ar susijusių gaminių, kuriuos jie pateikė rinkai, keliamą riziką žmonių sveikatai ir saugai ir, kai tinkama, naminiam gyvūnams, turtui bei, kai taikytina, aplinkai.

14 straipsnis

Iš dalies sukomplektuotų mašinų importuotojų pareigos

1. Importuotojai pateikia rinkai tik reikalavimus atitinkančias iš dalies sukomplektuotas mašinas.

2. Prieš pateikdami rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, importuotojai įsitikina, kad gamintojas parengė IV priedo B dalyje išdėstytus techninius dokumentus, kad prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridėti reikiami dokumentai ir kad gamintojas įvykdė 11 straipsnio 5, 6 ir 8 dalyse nustatytus reikalavimus.

Jei importuotojas mano ar turi pagrindo manyti, kad iš dalies sukomplektuota mašina neatitinka šio reglamento, jis jų nepateikia rinkai tol, kol nėra užtikrinama jų atitiktis. Be to, jei iš dalies sukomplektuota mašina kelia riziką atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, importuotojas apie tai informuoja gamintoją ir rinkos priežiūros institucijas.

3. Ant iš dalies sukomplektuotos mašinos arba tais atvejais, kai to negalima padaryti, – ant pakuotės arba prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridedamame dokumente importuotojai nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekių ženklą, pašto adresą, interneto svetainę, e. pašto adresą arba kitus skaitmeninių ryšių kontaktinius duomenis, kuriais galima su jais susisiekti. Kontaktiniai duomenys pateikiami asmeniui, kuris įmontuoja iš dalies sukomplektuotą mašiną, ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba.

4. Importuotojai užtikrina, kad prie iš dalies sukomplektuotų mašinų būtų pridėtos 11 straipsnio 7 dalyje nurodytos surinkimo instrukcijos.

5. Importuotojai užtikrina, kad tol, kol atsakomybė už iš dalies sukomplektuotas mašinas tenka jiems, sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų tos mašinos ar susijusio gaminio atitikčiai III priede nustatytiems atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

6. Jei importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad jo pateikta rinkai iš dalies sukomplektuota mašina neatitinka šio reglamento, jis nedelsdamas imasi taisomųjų veiksmų, kurie atitinkamai būtini tos iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikčiai užtikrinti, jai pašalinti ar atšaukti. Be to, jei iš dalies sukomplektuota mašina kelia riziką atitinkamiems esminiams žmonių sveikatos ir saugos reikalavimams, importuotojas nedelsdamas apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, kompetentingas nacionalines institucijas, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visus taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi.

7. Importuotojas saugo ES įmontavimo deklaracijos kopiją bent 10 metų po iš dalies sukomplektuotos mašinos pateikimo rinkai dienos, kad rinkos priežiūros institucijos galėtų su ja susipažinti, ir užtikrina, kad tos institucijos, pateikusios prašymą, galėtų gauti IV priedo B dalyje išdėstytus techninius dokumentus.

8. Gavę pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, importuotojai tai institucijai lengvai suprantama kalba popieriniu ar skaitmeniniu formatu pateikia visą informaciją ir dokumentaciją, būtiną siekiant įrodyti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos atitinka šį reglamentą. Tos institucijos prašymu importuotojai su ja bendradarbiauja, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurias jie pateikė rinkai, keliamą riziką atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

15 straipsnis

Mašinų ir susijusių gaminių platintojų pareigos

1. Tiekdami rinkai mašiną ar susijusį gaminį, platintojai veikia deramai laikydamiesi šio reglamento reikalavimų.

2. Prieš tiekdami rinkai mašiną ar susijusį gaminį, platintojai patikrina, ar:

a) mašina ar susijęs gaminys yra paženklinta (-as) CE ženklu;

b) prie mašinos ar susijusio gaminio pridėta 10 straipsnio 8 dalyje nurodyta ES atitikties deklaracija;

c) prie mašinos ar susijusio gaminio pridėtos naudojimo instrukcijos ir 10 straipsnio 7 dalyje nurodyta informacija ir ar jos pateiktos naudotojui lengvai suprantama kalba, kaip yra nustačiusi valstybė narė, kurioje ketinama mašiną ar susijusį gaminį tiekti rinkai;

d) gamintojas ir importuotojas įvykdė atitinkamai 10 straipsnio 5 ir 6 dalyse ir 13 straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus.

3. Jei platintojas mano ar turi pagrindo manyti, kad mašina ar susijęs gaminys neatitinka šio reglamento, jis tos mašinos ar susijusio gaminio netiekia rinkai tol, kol nėra užtikrinama jų atitiktis. Be to, jei mašina ar susijęs gaminys kelia riziką žmonių sveikatai ir saugai bei, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui ir, kai taikytina, aplinkai, platintojas apie tai informuoja gamintoją arba importuotoją ir rinkos priežiūros institucijas.

4. Platintojai užtikrina, kad tol, kol atsakomybė už mašiną ar susijusį gaminį tenka jiems, sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų tos mašinos ar susijusio gaminio atitikčiai III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

5. Jei platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad jo tiekiamai rinkai mašina ar susijęs gaminys neatitinka šio reglamento, jis užtikrina, kad būtų imtasi taisomųjų veiksmų, kurie atitinkamai būtini tos mašinos ar susijusio gaminio atitikčiai užtikrinti, ją (jį) pašalinti ar atšaukti. Be to, jei mašina ar susijęs gaminys kelia riziką žmonių sveikatai ir saugai bei, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui ir, kai taikytina, aplinkai, platintojas nedelsdamas apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai mašiną ar susijusį gaminį, kompetentingas nacionalines institucijas, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visus taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi.

6. Gavę pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, platintojai tai institucijai lengvai suprantama kalba popieriniu ar skaitmeniniu formatu pateikia visą informaciją ir dokumentaciją, būtiną siekiant įrodyti, kad mašina ar susijęs gaminys atitinka šį reglamentą. Tos institucijos prašymu jie su ja bendradarbiauja, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti mašinų ar susijusių gaminių, kuriuos jie tiekė rinkai, keliamą riziką žmonių sveikatai ir saugai bei, kai tinkama, naminiams gyvūnams, turtui ir, kai taikytina, aplinkai.

16 straipsnis

Iš dalies sukomplektuotų mašinų platintojų pareigos

1. Tiekdami rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, platintojai veikia deramai laikydamiesi šio reglamento reikalavimų.

2. Prieš tiekdami rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, platintojai patikrina, ar:

a) prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridėta 11 straipsnio 8 dalyje nurodyta ES įmontavimo deklaracija;

b) prie iš dalies sukomplektuotos mašinos pridėtos 11 straipsnio 7 dalyje nurodytos surinkimo instrukcijos ir ar jos pateiktos asmeniui, kuris montuoja iš dalies sukomplektuotą mašiną, lengvai suprantama kalba, kaip yra nustačiusi valstybė narė, kurioje ketinama iš dalies sukomplektuotą mašiną tiekti rinkai;

c) gamintojas ir importuotojas įvykdė atitinkamai 11 straipsnio 5 ir 6 dalyse ir 14 straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus.

3. Jei platintojas mano ar turi pagrindo manyti, kad iš dalies sukomplektuota mašina neatitinka šio reglamento, jis tos iš dalies sukomplektuotos mašinos netiekia rinkai tol, kol nėra užtikrinama jų atitiktis. Be to, jei iš dalies sukomplektuota mašina kelia riziką atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, platintojas apie tai informuoja gamintoją arba importuotoją ir rinkos priežiūros institucijas.

4. Platintojai užtikrina, kad tol, kol atsakomybė už iš dalies sukomplektuotą mašiną tenka jiems, sandėliavimo ar transportavimo sąlygos nepakenktų tos iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikčiai III priede nustatytiems atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

5. Jei platintojai mano arba turi pagrindo manyti, kad jų patiekta rinkai iš dalies sukomplektuota mašina neatitinka šio reglamento, jis užtikrina, kad būtų imtasi taisomųjų veiksmų, kurie atitinkamai būtini tos iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikčiai užtikrinti, jiems pašalinti ar atšaukti. Be to, jei iš dalies sukomplektuota mašina kelia riziką atitinkamiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, platintojas nedelsdamas apie tai informuoja valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai iš dalies sukomplektuotą mašiną, kompetentingas nacionalines institucijas, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visus taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi.

6. Gavę pagrįstą kompetentingos nacionalinės institucijos prašymą, platintojai popieriniu ar skaitmeniniu formatu jai pateikia visą informaciją ir dokumentaciją, būtiną siekiant įrodyti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos atitinka šį reglamentą. Tos institucijos prašymu jie su ja bendradarbiauja, kiek tai susiję su veiksmais, kurių imtasi siekiant pašalinti iš dalies sukomplektuotų mašinų, kurias jie tiekė rinkai, keliamą riziką esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams.

17 straipsnis

Atvejai, kuriais importuotojams ir platintojams taikomos gamintojų pareigos

Šio reglamento tikslais importuotojas ar platintojas laikomas gamintoju ir jam taikomos 10 ir 11 straipsniuose nustatytos gamintojo pareigos, kai tas importuotojas ar platintojas į šio reglamento taikymo sritį patenkantį gaminį pateikia rinkai savo vardu ar naudodamas savo prekių ženklą arba jau rinkai pateiktą gaminį modifikuoja taip, kad tai galėtų daryti poveikį jo atitikčiai taikytiniams reikalavimams.

18 straipsnis

Kiti atvejai, kuriais taikomos gamintojų pareigos

Šio reglamento tikslais fizinis arba juridinis asmuo, kuris atlieka mašinos ar susijusio gaminio esminį modifikavimą, laikomas gamintoju ir jam taikomos 10 straipsnyje nustatytos gamintojo pareigos tos mašinos ar susijusio gaminio atžvilgiu arba, jei esminis modifikavimas daro poveikį tik mašinos ar susijusio gaminio, kuris yra mašinų sąrankos dalis, saugai, – tos paveiktos mašinos ar susijusio gaminio atžvilgiu, kaip tai įrodyta atlikus rizikos vertinimą.

Nedarant poveikio kitoms 10 straipsnyje nustatytoms pareigoms, esminį modifikavimą atliekantis asmuo visų pirma užtikrina ir prisiimdamas visą atsakomybę pareiškia, kad atitinkama mašina ar susijęs gaminys atitinka taikytinus šio reglamento reikalavimus, ir taiko atitinkamą atitikties vertinimo procedūrą, kaip numatyta šio reglamento 25 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse.

Neprofesionalus naudotojas, kuris savo mašinos ar susijusio gaminio esminį modifikavimą atlieka savo reikmėms, šio reglamento tikslais nelaikomas gamintoju ir jam netaikomos 10 straipsnyje nustatytos gamintojo pareigos.

19 straipsnis

Ekonominės veiklos vykdytojų identifikavimas

1. Rinkos priežiūros institucijų prašymu ekonominės veiklos vykdytojai identifikuoja:
 - a) kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuris jiems tiekė į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių;
 - b) kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuriam jie tiekė į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių.
2. Kad galėtų įvykdyti 1 dalyje nustatytą pareigą, ekonominės veiklos vykdytojai toje dalyje nurodytą informaciją saugo bent 10 metų nuo tada, kai jiems buvo pateikti į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai arba jie patiekė tokius gaminius.

III SKYRIUS

I ŠIO REGLAMENTO TAIKymo SRITĮ PATENKANČIŲ GAMINIŲ ATITIKTIS

20 straipsnis

I šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių atitikties prezumpcija

1. Preziumuojama, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminys, kuris atitinka darniuosius standartus ar jų dalis, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atitinka III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos apima tie standartai ar jų dalys.
2. Komisija pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 1 dalį paprašo vienos ar daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti darniųjų standartų, susijusių su III priede nustatytais esminiais sveikatos ir saugos reikalavimais, projektus.
3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos techninių reikalavimų, kuriais užtikrinama, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai atitiktų III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, bendrosios specifikacijos.

Tie įgyvendinimo aktai priimami tik tuo atveju, kai tenkinamos šios sąlygos:

- a) Komisija yra pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 1 dalį paprašiusi vienos ar daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti darniojo standarto, susijusio su III priede nustatytais esminiais sveikatos ir saugos reikalavimais, projektą ir:
 - i) prašymas nebuvo priimtas, arba
 - ii) per Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą nepateikiami su tuo prašymu susiję darnieji standartai, arba
 - iii) darnieji standartai neatitinka prašymo, ir

- b) *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nėra pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 paskelbta nuorodos į darniuosius standartus, apimančius susijusius su III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, ir nenumatoma tokią nuorodą paskelbti per pagrįstą laikotarpį.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Prieš rengdama 3 dalyje nurodytą įgyvendinimo akto projektą, Komisija informuoja Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnyje nurodytą komitetą apie tai, kad, jos manymu, 3 dalyje nustatytos sąlygos yra tenkinamos.

5. Rengdama 3 dalyje nurodytą įgyvendinimo akto projektą, Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų arba ekspertų grupės nuomonę ir tinkamai konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

6. Preziumuojama, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys, kuris atitinka 3 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais nustatytas bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos apima tos bendrosios specifikacijos ar jų dalys.

7. Kai Europos standartizacijos organizacija priima darnųjį standartą ir Komisijai pasiūloma nuorodą į jį paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisija įvertina darnųjį standartą pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012. Kai nuoroda į darnųjį standartą paskelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisija panaikina 3 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus ar jų dalis, kurie reglamentuoja tuos pačius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kaip ir tas darnusis standartas.

8. Kai valstybė narė mano, kad bendroji specifikacija neviseškai atitinka III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, ji apie tai informuoja Komisiją pateikdama išsamų paaiškinimą. Komisija įvertina tą išsamų paaiškinimą ir, jei tinkama, gali iš dalies pakeisti įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma atitinkama bendroji specifikacija.

9. Preziumuojama, kad mašinos ir susiję gaminiai, kurie buvo sertifikuoti arba kuriems buvo išduotas atitikties pareiškimas pagal kibernetinio saugumo sertifikavimo schemą, nustatytą pagal Reglamentą (ES) 2019/881, ir kurios nuorodos yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atitinka III priedo 1.1.9 ir 1.2.1 punktuose nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus dėl apsaugos nuo sugadinimo ir valdymo sistemų saugos ir patikimumo tiek, kiek tuos reikalavimus apima taikomas kibernetinio saugumo sertifikatas arba atitikties pareiškimas ar jų dalys.

21 straipsnis

Mašinų ir susijusių gaminių ES atitikties deklaracija

1. ES atitikties deklaracijoje nurodoma, kad įrodyta, jog tenkinami III priede nustatyti taikytini esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai.

2. ES atitikties deklaracija rengiama pagal V priedo A dalyje nustatytą pavyzdinę struktūrą ir joje pateikiama VI, VIII, IX ir X prieduose nustatytuose atitinkamuose moduluose nurodyta informacija. Ji nuolat atnaujinama ir išverčiama į valstybės narės, kurioje mašina ar susijęs gaminys pateikiama (-as) rinkai, tiekama (-as) rinkai arba pradedama (-as) naudoti, reikalaujamą kalbą ar kalbas.

3. Kai mašinai ar susijusiam gaminiui taikomas daugiau kaip vienas Sąjungos teisės aktas, pagal kurį reikalaujama parengti ES atitikties deklaraciją, parengiama viena ES atitikties deklaracija, susijusi su visais tokiais aktais. Toje deklaracijoje nurodomi susiję Sąjungos teisės aktai ir jų paskelbimo nuorodos.

4. Parengdamas ES atitikties deklaraciją, gamintojas prisiima atsakomybę dėl mašinos ar susijusio gaminio atitikties šiame reglamente nustatytiems reikalavimams.

22 straipsnis

Iš dalies sukomplektuotų mašinų ES įmontavimo deklaracija

1. ES įmontavimo deklaracijoje nurodoma, kad įrodyta, jog tenkinami III priede nustatyti atitinkami esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai.

2. ES įmontavimo deklaracija rengiama pagal V priedo B dalyje nustatytą pavyzdinę struktūrą. Ji nuolat atnaujinama ir išverčiama į valstybės narės, kurioje iš dalies sukomplektuota mašina pateikiama rinkai, tiekiamą rinkai arba pradedami naudoti, reikalaujamą kalbą ar kalbas.

3. Kai iš dalies sukomplektuotai mašinai taikomas daugiau kaip vienas Sąjungos teisės aktas, pagal kurį reikalaujama parengti ES atitikties deklaraciją, parengiama ES įmontavimo deklaracija, kurioje pateikiamas sakiny s dėl atitikties tokiems aktams. Toje deklaracijoje nurodomi susiję Sąjungos teisės aktai ir jų paskelbimo nuorodos.

4. Parengdamas ES įmontavimo deklaraciją, gamintojas prisiima atsakomybę dėl iš dalies sukomplektuotos mašinos atitikties šiame reglamente nustatytiems reikalavimams.

23 straipsnis

Bendrieji ženklavimo CE ženklų principai

Ženklavimui CE ženklų taikomi Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnyje nustatyti bendrieji principai.

24 straipsnis

Mašinų ir susijusių gaminių ženklavimo CE ženklų taisyklės

1. Mašina ar susijęs gaminys ženklavami CE ženklų taip, kad šis ženklas būtų matomas, įskaitomas ir neištrinamas. Jei taip ženklinti neįmanoma arba nepagrįsta dėl mašinos ar susijusio gaminio pobūdžio, CE ženklų ženklavama pakuotė ir prie mašinos ar susijusio gaminio pridedami dokumentai.

2. Mašina ar susijęs gaminys ženklavamas CE ženklų prieš tai, kai jis pateikiamas rinkai arba pradedamas naudoti.

3. Kai mašinos ar susijusio gaminio atitiktis vertinama pagal 25 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose bei 25 straipsnio 3 dalies b, c ir d punktuose nurodytą atitikties vertinimo procedūrą, po CE ženklo nurodomas toje procedūroje dalyvavusios notifikuotosios įstaigos identifikacinis numeris.

Tos notifikuotosios įstaigos identifikacinį numerį pažymi pati notifikuotoji įstaiga arba jos nurodymu tai padaro gamintojas arba gamintojo įgaliotasis atstovas.

4. Po CE ženklo ir, kai taikytina, notifikuotosios įstaigos identifikavimo numerio, gali būti pateikiama piktograma arba bet koks kitas ženklas, rodantis specifinę riziką ar naudojimo būdą.

5. Valstybės narės, naudodamosi esamais mechanizmais, užtikrina, kad būtų teisingai taikoma ženklavimą CE ženklų reglamentuojanti tvarka, o netinkamo to ženklo naudojimo atveju imasi tinkamų veiksmų.

IV SKYRIUS

ATITIKTIES VERTINIMAS

25 straipsnis

Mašinų ir susijusių gaminių atitikties vertinimo procedūros

1. Gamintojas arba 18 straipsnyje nurodytas fizinis arba juridinis asmuo taiko vieną iš 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų atitikties vertinimo procedūrų.

2. Kai mašinų ar susijusių gaminių kategorija yra įtraukta į I priedo A dalyje pateiktą sąrašą, gamintojas arba 18 straipsnyje nurodytas fizinis arba juridinis asmuo taiko vieną iš šių procedūrų:

a) VII priede nustatytą ES tipo tyrimu grindžiamą procedūrą (B modulis), o paskui – VIII priede nustatytą vidinę gamybos kontrolę grindžiamą atitikties tipui procedūrą (C modulis);

b) IX priede nustatytą visišku kokybės užtikrinimu grindžiamą atitikties procedūrą (H modulis);

c) X priede nustatytą vieneto patikrą grindžiamą procedūrą (G modulis).

3. Kai mašina ar susijęs gaminys yra įtraukta (-as) į I priedo B dalyje pateiktą sąrašą, gamintojas arba 18 straipsnyje nurodytas fizinis arba juridinis asmuo taiko vieną iš šių procedūrų:

a) VI priede nustatytą vidinės gamybos kontrolės procedūrą (A modulis);

b) VII priede nustatytą ES tipo tyrimu grindžiamą atitikties procedūrą (B modulis), o paskui – VIII priede nustatytą vidinę gamybos kontrolę grindžiamą atitikties tipui procedūrą (C modulis);

c) IX priede nustatytą visišku kokybės užtikrinimu grindžiamą atitikties procedūrą (H modulis);

d) X priede nustatytą vieneto patikra grindžiamą atitikties procedūrą (G modulis).

Jei gamintojas taiko a punkte nurodytą vidinės gamybos kontrolės procedūrą, jis turi projektuoti ir gaminti mašiną ar susijusį gaminį pagal tai mašinų ar susijusių gaminių kategorijai taikomus būdingus darniuosius standartus arba bendrąsias specifikacijas, kurie apima visus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

Kai mašinos ar susijusio gaminio kategorija yra įtraukta į I priedo B dalyje pateiktą sąrašą, o mašina ar susijęs gaminys nebuvo suprojektuotas ir pagamintas pagal tai mašinų ar susijusių gaminių kategorijai taikomus darniuosius standartus arba bendrąsias specifikacijas, kurie apima visus atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus tos kategorijos mašinos ar susijusio gaminio atžvilgiu, gamintojas, įskaitant 18 straipsnyje nurodytą fizinį arba juridinį asmenį, taiko vieną iš šios dalies b, c arba d punkte nurodytų procedūrų.

4. Kai mašinos ar susijusio gaminio kategorija nėra įtraukta į I priede pateiktą sąrašą, gamintojas, įskaitant 18 straipsnyje nurodytą fizinį arba juridinį asmenį, taiko VI priede nustatytą vidinės gamybos kontrolės procedūrą (A modulis).

5. Nustatydamos mokesčius už atitikties vertinimą, notifikuotosios įstaigos atsižvelgia į konkrečius mažų ir vidutinių įmonių interesus bei poreikius.

V SKYRIUS

ATITIKTIES VERTINIMO ĮSTAIGŲ NOTIFIKAVIMAS

26 straipsnis

Notifikavimas

Valstybės narės notifikuoja Komisijai ir kitoms valstybėms narėms įstaigas, įgaliotas atlikti trečiųjų šalių atitikties vertinimo užduotis pagal šį reglamentą.

27 straipsnis

Notifikuojančiosios institucijos

1. Valstybės narės paskiria notifikuojančiąją instituciją, atsakingą už tai, kad būtų nustatytos ir vykdomos reikiamos procedūros, pagal kurias atliekamas atitikties vertinimo įstaigų vertinimas ir jų notifikavimas, ir vykdoma notifikuotųjų įstaigų stebėseną, įskaitant 32 straipsnio laikymąsi.

2. Valstybės narės gali nuspręsti, kad 1 dalyje nurodytą vertinimą ir stebėseną turi vykdyti nacionalinė akreditacijos įstaiga, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 765/2008, laikydamasi to reglamento.

3. Kai notifikuojančioji institucija deleguoja arba kitaip paveda vykdyti 1 dalyje nurodytą vertinimą, notifikavimą ar stebėseną įstaigai, kuri nėra valdžios subjektas, ta įstaiga turi būti juridinis asmuo ir *mutatis mutandis* turi atitikti 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Be to, ta įstaiga turi būti apsidraudusi su savo vykdoma veikla susijusią atsakomybę.

4. Notifikuojančioji institucija prisiima visą atsakomybę už 3 dalyje nurodytos įstaigos atliekamas užduotis.

28 straipsnis

Notifikuojančiosioms institucijoms taikomi reikalavimai

1. Notifikuojančioji institucija turi būti įsteigta taip, kad nekiltų jos ir atitikties vertinimo įstaigų interesų konfliktas.

2. Notifikuojančiosios institucijos organizacinė struktūra turi būti tokia ir institucija turi veikti taip, kad būtų užtikrintas jos veiklos objektyvumas ir nešališkumas.

3. Notifikuojančiosios institucijos organizacinė struktūra turi būti tokia, kad kiekvieną su atitikties vertinimo įstaigos notifikavimu susijusį sprendimą priimtų kiti nei vertinimą atlikę kompetentingi asmenys.

4. Notifikuojančioji institucija negali siūlyti ar vykdyti veiklos, kurią vykdo atitikties vertinimo įstaigos, taip pat siūlyti ar teikti konsultavimo paslaugų komerciniu ar konkurenciniu pagrindu.
5. Notifikuojančioji institucija turi užtikrinti gaunamos informacijos konfidencialumą.
6. Notifikuojančioji institucija turi turėti pakankamai kompetentingų darbuotojų savo užduotims tinkamai atlikti.

29 straipsnis

Notifikuojančiųjų institucijų pareiga pateikti informaciją

Valstybės narės informuoja Komisiją apie jų taikomas atitikties vertinimo įstaigų vertinimo ir jų notifikavimo ir notifikuojamųjų įstaigų stebėsenos procedūras, taip pat apie bet kokius tų procedūrų pakeitimus.

Komisija tą informaciją paskelbia viešai.

30 straipsnis

Notifikuotosioms įstaigoms taikomi reikalavimai

1. Notifikavimo tikslais atitikties vertinimo įstaiga turi atitikti 2–11 dalyse nustatytus reikalavimus.
2. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti įsteigta pagal valstybės narės nacionalinę teisę ir turi turėti teisinį subjektiškumą.
3. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti trečiosios šalies įstaiga, nepriklausoma nuo jos vertinamos organizacijos arba mašinos ar susijusio gaminio.

Tokia atitikties vertinimo įstaiga gali būti laikoma įstaiga, priklausanti verslo asociacijai arba profesinei federacijai, atstovaujančiai įmonėms, susijusioms su jos vertinamos mašinos ar susijusio gaminio projektavimu, gamyba, tiekimu, surinkimu, naudojimu ar technine priežiūra, su sąlyga, kad įrodomas jos nepriklausomumas ir bet kokio interesų konflikto nebuvimas.

4. Atitikties vertinimo įstaiga, jos aukščiausiojo lygio vadovybė ir už atitikties vertinimo užduočių vykdymą atsakingi darbuotojai negali būti vertinamos mašinos ar susijusio gaminio projektuotojai, gamintojai, tiekėjai, importuotojai, platintojai, montuotojai, pirkėjai, savininkai, naudotojai ar prižiūrėtojai, taip pat jie negali būti tais subjektais ar bet kurio iš tų subjektų atstovais iš dalies sukomplektuotos mašinos, kuri buvo įmontuota į vertinamą gaminį, atžvilgiu. Tai neužkerta kelio atitikties vertinimo įstaigai naudoti įvertintas mašinas ar susijusius gaminius, kurie yra būtini jos veiklai, arba tokias mašinas ar susijusius gaminius naudoti asmeniniais tikslais.

Atitikties vertinimo įstaiga, jos aukščiausiojo lygio vadovybė ir už atitikties vertinimo užduočių vykdymą atsakingi darbuotojai negali tiesiogiai dalyvauti projektuojant, importuojant, platinant, gaminant, parduodant, įrengiant ar naudojant mašinas ar susijusius gaminius arba atliekant jų techninę priežiūrą, ir negali atstovauti toje veikloje dalyvaujantiems subjektams. Jie negali užsiimti veikla, kuri gali kliudyti jiems nepriklausomai priimti sprendimus ar sąžiningai vykdyti atitikties vertinimo veiklą, dėl kurios jos buvo notifikuotos. Tai visų pirma taikoma konsultavimo paslaugoms.

Atitikties vertinimo įstaiga užtikrina, kad patronuojamosios įstaigos ar subrangovų veikla nedarytų poveikio jos vykdomos atitikties vertinimo veiklos konfidencialumui, objektyvumui ar nešališkumui.

5. Atitikties vertinimo įstaiga ir jos darbuotojai atitikties vertinimo veiklą vykdo laikydamiesi aukščiausių profesinio sąžiningumo standartų ir turėdami reikiamą specialiosios srities techninę kompetenciją ir nepasiduoda jokiame spaudime ir paskatose, visų pirma finansinio pobūdžio, kurie galėtų paveikti jos sprendimus ar jos atitikties vertinimo veiklos rezultatus, kiek tai susiję su tos veiklos rezultatais suinteresuotais asmenimis ar asmenų grupėmis.

6. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti pajėgi vykdyti visas pagal VII, IX ir X priedus jai pavestas atitikties vertinimo užduotis, dėl kurių ji buvo notifikuota, nepriklausomai nuo to, ar tas užduotis atlieka pati atitikties vertinimo įstaiga, ar jos yra atliekamos tos įstaigos vardu ir jai prisiimant atsakomybę.

Visais atvejais ir kiekvienai atitikties vertinimo procedūrai bei kiekvienai mašinų ar susijusių gaminių rūšiai, dėl kurios atitikties vertinimo įstaigai buvo notifikuota, ji turi turėti:

- a) reikiamų darbuotojų, turinčių techninių žinių ir pakankamos bei tinkamos patirties atitikties vertinimo užduotims atlikti;
- b) reikiamus procedūrų, pagal kurias atliekamas atitikties vertinimas, aprašus, kuriais užtikrinamas tų procedūrų skaidrumas ir galimybė jas pakartoti;
- c) tinkamą politiką ir procedūras, pagal kurias užduotys, kurias ji vykdo kaip notifikuotoji įstaiga, yra atskirtos nuo kitos veiklos;
- d) reikiamas atitikties vertinimo veiklai vykdyti būtinas procedūras, deramai atsižvelgiant į įmonės dydį, jos veiklos sektorių, struktūrą, atitinkamos mašinos ar susijusio gaminio technologinio sudėtingumo laipsnį ir į tai, ar gamybos procesas yra masinis, ar serijinis.

Atitikties vertinimo įstaiga turi turėti priemonių, būtinų su atitikties vertinimo veikla susijusioms techninėms ir administracinėms užduotims tinkamai atlikti, ir prieigą prie visos reikiamos įrangos ar įrenginių.

7. Už atitikties vertinimo užduočių atlikimą atsakingi darbuotojai turi:

- a) turėti tinkamą techninį ir profesinį parengimą, apimantį visą atitikties vertinimo veiklą, dėl kurios atitikties vertinimo įstaiga buvo notifikuota;
- b) pakankamai gerai išmanyti savo atliekamų vertinimų reikalavimus ir turėti tinkamus įgaliojimus atlikti tuos vertinimus;
- c) turėti tinkamų žinių ir tinkamai išmanyti III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, 20 straipsnyje nurodytus taikytinus darniuosius standartus ir bendrąsias specifikacijas ir atitinkamas Sąjungos derinamųjų teisės aktų ir nacionalinės teisės aktų nuostatas;
- d) gebėti rengti sertifikatus, įrašus ir ataskaitas, kuriais patvirtinama, kad buvo atlikti atitikties vertinimai.

8. Turi būti užtikrinamas atitikties vertinimo įstaigos, jos aukščiausiojo lygio vadovybės ir už atitikties vertinimo užduočių vykdymą atsakingų darbuotojų nešališkumas.

Atitikties vertinimo įstaigos aukščiausiojo lygio vadovybės ir už atitikties vertinimo užduočių vykdymą atsakingų darbuotojų atlyginimas negali priklausyti nuo atliktų atitikties vertinimų skaičiaus ar nuo tų vertinimų rezultatų.

9. Atitikties vertinimo įstaiga apsidraudžia atsakomybės draudimu, išskyrus atvejus, kai atsakomybę pagal nacionalinės teisės aktus prisiima valstybė narė arba kai už atitikties vertinimą tiesiogiai atsako pati valstybė narė.

10. Atitikties vertinimo įstaigos darbuotojai turi laikytis profesinės paslapties reikalavimo dėl visos informacijos, kuri gauta atliekant atitikties vertinimo užduotis pagal VII, IX ir X priedus, išskyrus tuos atvejus, kiek tai susiję su valstybės narės, kurioje ta įstaiga atlieka savo užduotis, kompetentingomis institucijomis. Turi būti saugomos nuosavybės teisės, intelektinės nuosavybės teisės ir komercinės paslaptys.

11. Atitikties vertinimo įstaiga dalyvauja atitinkamoje standartizacijos veikloje ir pagal 42 straipsnį įsteigtos notifikuotųjų įstaigų koordinavimo grupės veikloje arba užtikrina, kad apie šią veiklą būtų informuoti už atitikties vertinimo užduočių atlikimą atsakingi jos darbuotojai, o tos grupės darbe priimtus administracinius sprendimus ir parengtus dokumentus taiko kaip bendrąsias gaires.

31 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų atitikties prezumpcija

Jei atitikties vertinimo įstaiga įrodo, kad atitinka kriterijus, nustatytus atitinkamuose darniuosiuose standartuose ar jų dalyse, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, preziumuojama, kad ji atitinka 30 straipsnyje nustatytus reikalavimus tiek, kiek tuos reikalavimus apima taikytini darnieji standartai.

32 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų galimybė pasitelkti subrangovus ir patronuojamąsias įstaigas

1. Kai notifikuotoji įstaiga konkrečias su atitikties vertinimu susijusias užduotis paveda atlikti subrangovui arba patronuojamajai įstaigai, ji užtikrina, kad subrangovas arba patronuojamoji įstaiga atitiktų 30 straipsnyje nustatytus reikalavimus, ir apie tai atitinkamai informuoja notifikuojančiąją instituciją.
2. Nepriklausomai nuo to, kur yra įsisteigę subrangovai ar patronuojamosios įstaigos, visą atsakomybę už jų atliekamas užduotis prisiima notifikuotoji įstaiga.
3. Pavesti veiklą vykdyti subrangovui ar patronuojamajai įstaigai galima tik gavus kliento sutikimą.
4. Notifikuotoji įstaiga saugo atitinkamus dokumentus, susijusius su subrangovo ar patronuojamosios įstaigos kvalifikacijos vertinimu ir pagal VII, IX ir X priedus jų atliktu darbu, kad notifikuojančioji institucija galėtų su jais susipažinti.

33 straipsnis

Notifikavimo paraiška

1. Atitikties vertinimo įstaiga notifikavimo paraišką pateikia valstybės narės, kurioje ji yra įsisteigusi, notifikuojančiajai institucijai.
2. Prie notifikavimo paraiškos pridedamas atitikties vertinimo veiklos, VII, IX ir X prieduose nustatytų atitikties vertinimo procedūrų ir mašinų ar susijusių gaminių rūšių ar kategorijų, kurioms priklausančias mašinas ar susijusius gaminius vertinti ta atitikties vertinimo įstaiga teigia turinti kompetenciją, aprašymas, taip pat, jei turimas, nacionalinės akreditacijos įstaigos išduotas akreditavimo pažymėjimas, kuriuo patvirtinama, kad atitikties vertinimo įstaiga atitinka 30 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
3. Jei atitinkama atitikties vertinimo įstaiga negali pateikti 2 dalyje nurodyto akreditavimo pažymėjimo, ji notifikuojančiajai institucijai pateikia visus patvirtinamuosius dokumentus, būtinus jos atitikčiai 30 straipsnyje nustatytiems reikalavimams patikrinti, pripažinti ir jų reguliariai stebėsenai atlikti.

34 straipsnis

Notifikavimo procedūra

1. Notifikuojančioji institucija notifikuoja tik atitikties vertinimo įstaigas, kurios atitinka 30 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
2. Notifikuojančioji institucija siunčia notifikavimo pranešimą Komisijai ir kitoms valstybėms narėms naudodamasi Komisijos sukurta ir administruojama elektronine notifikavimo priemone.
3. 2 dalyje nurodytame notifikavimo pranešime pateikiama:
 - a) išsamūs duomenys apie atliktiną atitikties vertinimo veiklą;
 - b) atitikties vertinimo modulis ar moduliai ir atitinkamų mašinų ar susijusių gaminių rūšys arba kategorijos;
 - c) reikiamas kompetencijos patvirtinimas.
4. Jei notifikavimas nėra pagrįstas 33 straipsnio 2 dalyje nurodytu akreditavimo pažymėjimu, notifikuojančioji institucija Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia dokumentus, kuriais patvirtina atitikties vertinimo įstaigos kompetenciją ir tai, kad yra nustatyta tvarka, skirta užtikrinti, kad būtų reguliariai atliekama tos įstaigos stebėseną ir kad ji toliau atitiks 30 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

5. Atitinkama atitikties vertinimo įstaiga gali vykdyti notifikuosios įstaigos veiklą tik tuo atveju, jeigu Komisija ar kitos valstybės narės nepareiškia prieštaravimų per dvi savaites nuo notifikavimo patvirtinimo dienos, jei prie jo yra pridėtas 33 straipsnio 2 dalyje nurodytas akreditavimo pažymėjimas, arba per du mėnesius nuo notifikavimo dienos, jei yra pridėti šio straipsnio 4 dalyje nurodyti patvirtinamieji dokumentai.

Šio reglamento tikslais tik tokia įstaiga laikoma notifikuotąja įstaiga.

6. Notifikuojančioji institucija notifikuoja Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visus atitinkamus vėlesnius 2 dalyje nurodyto notifikavimo pranešimo pakeitimus.

35 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų identifikaciniai numeriai ir sąrašai

1. Komisija suteikia notifikuotajai įstaigai identifikacinį numerį.

Komisija įstaigai suteikia tik vieną tokį numerį, net jei ji yra notifikuota pagal kelis Sąjungos teisės aktus.

2. Komisija viešai paskelbia pagal šį reglamentą notifikuotų įstaigų sąrašą, įskaitant joms suteiktus identifikacinius numerius ir atitikties vertinimo veiklą, dėl kurios jos buvo notifikuotos.

Komisija užtikrina, kad tas sąrašas būtų nuolat atnaujinamas.

36 straipsnis

Notifikavimų pakeitimai

1. Jei notifikuojančioji institucija nustato arba yra informuojama, kad notifikuotoji įstaiga nebeatitinka 30 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba kad ji nevykdo 38 straipsnyje nustatytų pareigų, ta notifikuojančioji institucija, priklausomai nuo tų reikalavimų nesilaikymo ar pareigų nevykdymo atvejo sunkumo, atitinkamai apriboja, laikinai sustabdo arba panaikina notifikavimo galiojimą. Apie tai ji nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

2. Notifikavimo galiojimo apribojimo, laikino sustabdymo ar panaikinimo atveju arba tuo atveju, kai notifikuotoji įstaiga nutraukia veiklą, notifikuojančioji institucija imasi tinkamų veiksmų, skirtų užtikrinti, kad tos įstaigos dokumentus tvarkytų kita notifikuotoji įstaiga arba kad jie būtų saugomi ir atsakingų notifikuojančiųjų institucijų ir rinkos priežiūros institucijų prašymu būtų joms pateikti.

37 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų kompetencijos ginčijimas

1. Komisija nagrinėja visus atvejus, kai jai kyla abejonių arba kai jai pranešama apie abejones dėl notifikuosios įstaigos kompetencijos arba dėl to, ar notifikuotoji įstaiga ir toliau atitinka jai taikomus reikalavimus ir vykdo jai priskirtas pareigas.

2. Komisijos prašymu notifikuojančioji valstybė narė jai pateikia visą su notifikavimo pagrindimu arba atitinkamos notifikuosios įstaigos kompetencijos patvirtinimu susijusią informaciją.

3. Komisija užtikrina, kad visa neskelbtina informacija, gauta jai atliekant tyrimus, būtų tvarkoma konfidencialiai.

4. Jei Komisija nustato, kad notifikuotoji įstaiga neatitinka arba nebeatitinka jos notifikavimo reikalavimų, ji priima įgyvendinimo aktą, kuriuo reikalaujama, kad notifikuojančioji valstybė narė imtųsi būtinų taisomųjų priemonių, įskaitant, jei būtina, notifikavimo panaikinimą.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

38 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų veiklos pareigos

1. Notifikuotoji įstaiga atlieka atitikties vertinimus pagal VII, IX ir X prieduose nustatytas atitikties vertinimo procedūras.

2. Notifikuotoji įstaiga savo veiklą vykdo proporcingai, stengdamasi neužkrauti nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams ir tinkamai atsižvelgdama į įmonės dydį, įmonės veiklos sektorių, įmonės struktūrą, vertinamos technologijos sudėtingumo laipsnį ir į tai, ar gamybos procesas yra masinis, ar serijinis.

Tačiau tai darydama notifikuotoji įstaiga laikosi tokio griežtumo ir apsaugos lygio, kokio reikia, kad būtų užtikrinta mašinų ar susijusio gaminio atitiktis šio reglamento reikalavimams.

3. Jei notifikuotoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė esminių sveikatos ir saugos reikalavimų, nustatytų III priede arba 20 straipsnyje nurodytų atitinkamų darnųjų standartų ar bendrųjų specifikacijų, ji reikalauja, kad gamintojas imtųsi tinkamų taisomųjų veiksmų, ir neišduoda ES tipo tyrimo sertifikato, nepriima kokybės sistemos patvirtinimo sprendimo ir neišduoda vieneto patikros sertifikato.

4. Jei vykdydama atitikties stebėseną pagal IX priedą po to, kai priimamas patvirtinimo sprendimas, notifikuotoji įstaiga nustato, kad mašina ar susijęs gaminys nebeatitinka reikalavimų, ji pareikalauja, kad gamintojas imtųsi tinkamų taisomųjų veiksmų, ir, jei būtina, laikinai sustabdo arba panaikina patvirtinimo sprendimo galiojimą.

Jei taisomųjų veiksmų nesiimama arba jie nedaro reikiamo poveikio, notifikuotoji įstaiga atitinkamai apriboja, laikinai sustabdo arba panaikina bet kokių patvirtinimo sprendimų galiojimą.

39 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų sprendimų apskundimas

Notifikuotoji įstaiga užtikrina, kad būtų nustatyta skaidri ir prieinama jos priimtų sprendimų apskundimo procedūra.

40 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų pareiga informuoti

1. Notifikuotoji įstaiga informuoja notifikuojančiąją instituciją apie:

- a) atsisakymą išduoti ES tipo tyrimo sertifikatą, kokybės sistemos patvirtinimo sprendimą ar vieneto patikros sertifikatą, jo galiojimo apribojimą, laikiną sustabdymą ar panaikinimą;
- b) visas aplinkybes, turinčias įtakos jos notifikavimo apimčiai arba sąlygoms;
- c) kiekvieną iš rinkos priežiūros institucijų gautą prašymą suteikti informacijos apie jos vykdomą atitikties vertinimo veiklą;
- d) visą atitikties vertinimo veiklą, vykdomą atsižvelgiant į notifikavimo taikymo sritį, ir visą kitą veiklą, įskaitant ir tarpvalstybiniu mastu vykdomą bei subrangos veiklą, jei to būtų paprašyta.

2. Notifikuotoji įstaiga kitoms pagal šį reglamentą notifikuotoms įstaigoms, vykdančioms panašią tokių pačių rūšių mašinų ar susijusių gaminių atitikties vertinimo veiklą, teikia aktualią informaciją klausimais, susijusiais su neigiamais ir, jei prašoma, teigiamais atitikties vertinimo rezultatais.

41 straipsnis

Keitimasis patirtimi

Komisija pasirūpina, kad būtų organizuojamas už notifikavimo politiką atsakingų valstybių narių nacionalinių institucijų keitimasis patirtimi.

42 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų veiklos koordinavimas

Komisija užtikrina, kad pagal šį reglamentą notifikuotų įstaigų veikla būtų tinkamai koordinuojama ir kad tos įstaigos tinkamai bendradarbiautų sektoriaus notifikuotųjų įstaigų grupėje.

Notifikuotosios įstaigos tiesiogiai arba per paskirtus atstovus dalyvauja tos grupės darbe.

VI SKYRIUS

SAJUNGOS RINKOS PRIEŽIŪRA IR SAJUNGOS APSAUGOS PROCEDŪROS

43 straipsnis

Nacionaliniu lygmeniu taikoma procedūra dėl į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, keliančių riziką

1. Jei vienos valstybės narės rinkos priežiūros institucijos turi pakankamai priežasčių manyti, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys kelia riziką žmonių sveikatai ar saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams arba turtui bei, jei taikoma, aplinkai, jos atlieka su gaminiu susijusį vertinimą, apimantį visus atitinkamus šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai prireikūs tuo tikslu bendradarbiauja su rinkos priežiūros institucijomis.

Jei atlikdamos pirmoje pastraipoje nurodytą vertinimą rinkos priežiūros institucijos nustato, kad į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys neatitinka šiame reglamente nustatytų reikalavimų, jos nedelsdamos pareikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi tinkamo ir proporcingo Reglamento (ES) 2019/1020 16 straipsnio 3 dalyje numatyto taisomojo veiksmo, kuriuo nutraukiamas reikalavimų nesilaikymas arba pašalinamas pavojus, arba, jei to neįmanoma padaryti, sumažinama rinkos priežiūros institucijų nurodyta rizika per pagrįstą laikotarpį, kuris būtų proporcingas pirmoje pastraipoje nurodytos rizikos pobūdžiui.

Rinkos priežiūros institucijos apie tai informuoja atitinkamą notifikuotąją įstaigą.

2. Jei rinkos priežiūros institucijos mano, kad neatitiktis neapsiriboja jų nacionaline teritorija, apie vertinimo rezultatus ir veiksmus, kurių jų nurodymu turi imtis ekonominės veiklos vykdytojas, jos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

3. Ekonominės veiklos vykdytojas užtikrina, kad dėl atitinkamų į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, kuriuos jis tiekė rinkai visoje Sąjungoje, būtų imtasi visų tinkamų taisomųjų veiksmų.

4. Jei per nustatytą laikotarpį atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas nesiima 1 dalies antroje pastraipoje nurodyto taisomojo veiksmo arba jei išlieka 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta neatitiktis ar 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta rizika, rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad atitinkamas gaminys būtų pašalintas ar atšauktas arba kad jo tiekimas rinkai būtų uždraustas ar apribotas. Tokiais atvejais rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad visuomenė, Komisija ir kitos valstybės narės būtų nedelsiant atitinkamai informuojamos.

5. 4 dalyje nurodyta informacija apima visus turimus duomenis, visų pirma, duomenis, kurių reikia reikalavimų neatitinkančiam į šio reglamento taikymo sritį patenkančiam gaminiui, to gaminio tipui, pareikštos neatitikties ir keliamos rizikos pobūdžiui, nacionaliniu lygmeniu taikomų priemonių pobūdžiui ir trukmei bei atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktiems argumentams identifikuoti. Visų pirma rinkos priežiūros institucijos nurodo, ar neatitiktis susijusi su bet kuria iš šių priežasčių:

- a) gaminys neatitinka reikalavimų, susijusių su III priede nustatytais esminiais sveikatos ir saugos reikalavimais;
- b) yra darnųjų standartų, nurodytų 20 straipsnio 1 dalyje, trūkumų;
- c) yra 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų bendrųjų specifikacijų trūkumų.

6. Kitos valstybės narės nei ta, kuri inicijavo procedūrą pagal šį straipsnį, nedelsdamos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visas patvirtintas priemones ir visą jų turimą papildomą informaciją, susijusią su atitinkamo į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio neatitiktimi, ir, jei jos nepritaria patvirtintai nacionalinei priemonei, apie savo prieštaravimus.

7. Jei per tris mėnesius nuo 4 dalyje nurodytos informacijos gavimo nei viena valstybė narė, nei Komisija nepareiškia prieštaravimų dėl laikinosios priemonės, kurios ėmėsi valstybė narė, ta priemonė laikoma pagrįsta.

8. Valstybės narės užtikrina, kad dėl atitinkamo į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio nedelsiant būtų imtasi tinkamų ribojamųjų priemonių, pavyzdžiui, gaminys būtų pašalintas.

44 straipsnis

Sąjungos apsaugos procedūra

1. Jei, užbaigus 43 straipsnio 4, 6 ir 7 dalyse nustatytą procedūrą, pareiškiami prieštaravimai dėl priemonės, kurios ėmėsi valstybė narė, arba jei Komisija mano, kad nacionalinė priemonė prieštarauja Sąjungos teisės aktams, Komisija nedelsdama pradeda konsultacijas su valstybėmis narėmis ir su atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina tą nacionalinę priemonę.

Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija priima įgyvendinimo aktą sprendimo forma, kuriuo nustato, ar nacionalinė priemonė yra pagrįsta, ar ne.

Komisija savo sprendimą skiria visoms valstybėms narėms ir nedelsdama apie jį praneša joms ir atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui arba vykdytojams.

2. Jei nacionalinė priemonė laikoma pagrįsta, visos valstybės narės užtikrina, kad dėl reikalavimų neatitinkančio į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio būtų imtasi reikiamų ribojamųjų priemonių, pavyzdžiui, pašalinimo, ir atitinkamai informuoja Komisiją.

Jei nacionalinė priemonė laikoma nepagrįsta, atitinkama valstybė narė tą priemonę atšaukia.

3. Jei nacionalinė priemonė laikoma pagrįsta, o gaminys, patenkantis į šio reglamento taikymo sritį, reikalavimų neatitinka dėl šio reglamento 43 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytų darnųjų standartų arba šio reglamento 43 straipsnio 5 dalies c punkte nurodytų bendrųjų specifikacijų trūkumų, Komisija taiko atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 11 straipsnyje arba šio reglamento 20 straipsnio 8 dalyje numatytą procedūrą.

45 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys į šio reglamento taikymo sritį patenkantys gaminiai, kurie kelia riziką

1. Jei valstybė narė, atlikusi vertinimą pagal 43 straipsnio 1 dalį, nustato, kad nors į šio reglamento taikymo sritį patenkantis gaminys atitinka III priede nustatytus esminius saugos ir sveikatos reikalavimus, jis kelia riziką žmonių sveikatai ir saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams arba turtui ir, jei taikoma aplinkai, ji pareikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad pateiktas rinkai atitinkamas gaminys nebekeltų rizikos, arba tas gaminys būtų pašalintas ar atšauktas per pagrįstą laikotarpį, kuris būtų proporcingas rizikos pobūdžiui.

2. Ekonominės veiklos vykdytojas užtikrina, kad dėl visų susijusių į šio reglamento taikymo sritį patenkančių gaminių, kuriuos jis tiekė rinkai, visoje Sąjungoje būtų imtasi visų tinkamų taisomųjų veiksmų.

3. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie 1 dalyje nurodytą riziką keliantį gaminį. Ta informacija apima visus turimus duomenis, visų pirma, atitinkamam gaminiui identifikuoti būtinus duomenis, duomenis apie to gaminio kilmę ir jo tiekimo grandinę, rizikos pobūdį bei priimtų nacionalinių priemonių pobūdį ir trukmę.

4. Komisija nedelsdama pradeda konsultuotis su valstybėmis narėmis ir atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina taikomas nacionalines priemones.

Atsižvelgdama į to vertinimo rezultatus, Komisija priima įgyvendinimo aktą sprendimo forma, kuriuo nustatoma, ar nacionalinė priemonė yra pagrįsta, ar ne, ir, jei būtina, nurodo imtis tinkamų priemonių.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su žmonių sveikata ir sauga, Komisija priima nedelsiant taikytiną įgyvendinimo aktą laikydamasi 48 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

5. Komisija savo sprendimą skiria visoms valstybėms narėms ir nedelsdama apie jį praneša joms ir atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui ar vykdytojams.

46 straipsnis

Oficiali neatitiktis

1. Nedarant poveikio 43 straipsniui, jei valstybė narė padaro kurią nors iš toliau nurodytų išvadų dėl mašinos ar susijusio gaminio, ji reikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų atitinkamą neatitiktį:

- a) gaminys CE ženklų pažymėtas pažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnį arba šio reglamento 24 straipsnį;
- b) gaminys nepažymėtas CE ženklų;
- c) gaminys pažymėtas notifikuotosios įstaigos, kuri dalyvauja atliekant gamybos kontrolę, identifikavimo numeriu pažeidžiant 24 straipsnio 3 dalį arba juo nepažymėtas;
- d) ES atitikties deklaracija neparengta arba parengta netinkamai;
- e) techninių dokumentų nėra arba yra ne visi techniniai dokumentai;
- f) 10 straipsnio 6 dalyje ar 13 straipsnio 3 dalyje nurodyta informacija nepateikta, ji yra neteisinga ar neišsami;
- g) neįvykdytas bet kuris kitas 10 ar 13 straipsnyje nustatytas administracinis reikalavimas.

2. Nedarant poveikio 43 straipsniui, jei valstybė narė padaro kurią nors iš toliau nurodytų išvadų dėl iš dalies sukomplektuotos mašinos, ji reikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų atitinkamą neatitiktį:

- a) ES įmontavimo deklaracija neparengta arba parengta netinkamai;
- b) techninių dokumentų nėra arba yra ne visi techniniai dokumentai;
- c) 11 straipsnio 5 dalyje ar 14 straipsnio 3 dalyje nurodyta informacija nepateikta, ji yra neteisinga ar neišsami;
- d) neįvykdytas bet kuris kitas 11 ar 14 straipsnyje nustatytas administracinis reikalavimas.

3. Jei 1 ir 2 dalyje nurodyta neatitiktis nepašalinama, atitinkama valstybė narė imasi visų tinkamų priemonių, kad būtų apribotas arba uždraustas atitinkamo į šio reglamento taikymo sritį patenkančio gaminio tiekimas rinkai arba užtikrinta, kad gaminys būtų atšauktas arba pašalintas iš rinkos.

VII SKYRIUS

DELEGUOTIEJI ĮGALIOJIMAI IR KOMITETO PROCEDŪRA

47 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 6 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 11 dalyje ir 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2023 m. liepos 13 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trim mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 2 dalyje, 6 straipsnio 11 dalyje ir 7 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 6 straipsnio 2 dalį, 6 straipsnio 11 dalį arba 7 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jei nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

48 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės dėl 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projekto nepateikia, taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

5. Komisija konsultuojasi su komitetu visais klausimais, dėl kurių pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 ar bet kurią kitą Sąjungos teisės aktą privaloma konsultuotis su sektorių ekspertais.

Be to, komitetas gali nagrinėti bet kurią kitą su šio reglamento taikymu susijusį klausimą, kurį, remiantis jo darbo tvarkos taisyklėmis, gali iškelti jo pirmininkas arba valstybės narės atstovas.

VIII SKYRIUS

KONFIDENCIALUMAS IR SANKCIJOS

49 straipsnis

Konfidencialumas

1. Visos šalys laikosi konfidencialumo dėl toliau nurodytos informacijos ir duomenų, gautų vykdant savo užduotis pagal šį reglamentą:

a) asmens duomenų;

b) fizinių arba juridinių asmenų komerciniu požiūriu konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, nebent informacijos atkleidimas reikalingas dėl viešojo intereso.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, informacija, kuria konfidencialiai keičiamasi tarp kompetentingų nacionalinių institucijų, taip pat tarp kompetentingų nacionalinių institucijų ir Komisijos, neatskleidžiama be išankstinio informaciją pateikusios kompetentingos nacionalinės institucijos sutikimo.

3. 1 ir 2 dalimis nedaromas poveikis Komisijos, valstybių narių ir notifikuojamųjų įstaigų teisėms ir pareigoms keistis informacija ir platinti išpėjimus, taip pat atitinkamų asmenų pareigoms teikti informaciją pagal baudžiamąją teisę.

4. Komisija ir valstybės narės gali keistis konfidencialia informacija su trečiųjų valstybių, su kuriomis jos yra sudariusios dvišalius arba daugiašalius konfidencialumo susitarimus ir yra nustačiusios tokią tvarką, reguliavimo institucijomis, kai tais susitarimais ir tvarka užtikrinama, kad bet koks keitimasis informacija atitiktų taikytiną Sąjungos teisę.

50 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų ekonominės veiklos vykdytojams pažeidus šį reglamentą, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos ir gali apimti baudžiamąsias sankcijas už sunkius pažeidimus.
2. Valstybės narės ne vėliau kaip 2026 m. spalio 14 d. praneša apie tas taisykles ir tas priemones Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

IX SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyva 73/361/EEB panaikinama.

Nuorodos į panaikintą Direktyvą 73/361/EEB laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

2. Direktyva 2006/42/EB panaikinama nuo 2027 m. sausio 14 d.

Nuorodos į panaikintą Direktyvą 2006/42/EB laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal XII priede pateiktą atitikties lentelę.

52 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Valstybės narės netrukdo tiekti rinkai gaminių, kurie buvo pateikti rinkai laikantis Direktyvos 2006/42/EB anksčiau nei 2027 m. sausio 14 d. Tačiau nuo 2023 m. liepos 13 d. šio reglamento VI skyrius *mutatis mutandis* taikomas tokiems gaminiams vietoj tos direktyvos 11 straipsnio, įskaitant gaminius, kuriems procedūra jau pradėta pagal Direktyvos 2006/42/EB 11 straipsnį.
2. EB tipo tyrimo sertifikatai ir patvirtinimo sprendimai, išduoti pagal Direktyvos 2006/42/EB 12 straipsnį, galioja iki tol, kol jie nustoja galioti.

53 straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

1. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. liepos 14 d., o vėliau – kas ketverius metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento vertinimo ir peržiūros ataskaitą. Ataskaitos skelbiamos viešai.
2. Atsižvelgdama į technikos pažangą ir į valstybėse narėse įgytą praktinę patirtį, kaip nurodyta 6 straipsnyje, Komisija savo ataskaitoje įvertina toliau nurodytus šio reglamento aspektus:

- a) III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;
- b) atitikties vertinimo procedūrą, taikomą I priede išvardytoms mašinoms ar susijusiems gaminiams.

Kai tinkama, kartu su ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamos atitinkamos šio reglamento nuostatos.

3. Komisija ne vėliau kaip 2026 m. liepos 14 d., o vėliau – kas penkerius metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai specialią šio reglamento 6 straipsnio 4 ir 5 dalių vertinimo ataskaitą. Ataskaitos skelbiamos viešai.

Komisija į savo ataskaitas įtraukia šią informaciją:

- a) valstybių narių ataskaitiniu laikotarpiu pagal 6 straipsnio 5 dalį pateiktų duomenų ir informacijos santrauką;

- b) I priede pateikto mašinų ar susijusių gaminių kategorijų sąrašo įvertinimą atsižvelgiant į 6 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus.

Komisija ataskaitose įvertina valstybių narių pateiktų duomenų ir informacijos tinkamumą ir prieinamumą, be kita ko, jų pakankamumą ir tinkamumą palyginimui atlikti, ir nustato bet kokius trūkumus, būtinus veiksmingam 6 straipsnio veikimui ir vykdymui užtikrinti.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2027 m. sausio 14 d.

Tačiau šie straipsniai taikomi nuo šių datų:

- a) 26–42 straipsniai – nuo 2024 m. sausio 14 d.;
- b) 50 straipsnio 1 dalis – nuo 2023 m. spalio 14 d.;
- c) 6 straipsnio 7 dalis ir 48 bei 52 straipsniai – nuo 2023 m. liepos 13 d.;
- d) 6 straipsnio 2–6 dalys, 8 ir 11 dalys, 47 straipsnis ir 53 straipsnio 3 dalis – nuo 2024 m. liepos 14 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2023 m. birželio 14 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

R. METSOLA

Tarybos vardu

Pirmininkė

J. ROSWALL

I PRIEDAS

MAŠINŲ AR SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KATEGORIJOS, KURIOMS TAIKOMA VIENA IŠ 25 STRAIPSNIO 2 IR 3 DALYSE NURODYTŲ PROCEDŪRŲ

A DALIS

Mašinų ar susijusių gaminių kategorijos, kurioms taikoma 25 straipsnio 2 dalyje nurodyta procedūra:

1. Nuimamieji mechaninių pavarų įtaisai, įskaitant jų apsaugus.
2. Apsaugai nuimamiesiems mechaninių pavarų įtaisams.
3. Keltuvai transporto priemonių aptarnavimui.
4. Nešiojamosios tvirtinimo šoviniais ir kitos smūginės mašinos.
5. Saugos komponentai, kurių saugos funkcijas užtikrina visiškai arba iš dalies savaime besivystanti elgsena pasitelkiant mašinų mokymosi metodus.
6. Mašinos, kuriose įdiegtos sistemos, kurių saugos funkcijas užtikrina visiškai arba iš dalies savaime besivystanti elgsena pasitelkiant mašinų mokymosi metodus, ir kurios nebuvo pateiktos rinkai atskirai – tik tų sistemų atžvilgiu.

B DALIS

Mašinų ar susijusių gaminių kategorijos, kurioms taikoma viena iš 25 straipsnio 3 dalyje nurodytų procedūrų:

1. Šių tipų diskiniai pjūklai (vienapjūkliai arba daugiapjūkliai) medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms arba mėsai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti:
 - 1.1. pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), turinčios nejudantį stalą ar laikiklį, su ruošinių rankiniu padavimu arba išmontuojamu varikliniu padavimu;
 - 1.2. pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), turinčios rankinio valdymo grįžtamai slenkamojo judesio pjovimo stalą arba vežimėlį;
 - 1.3. pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), turinčios įmontuotą mechaninį ruošinių padavimo įtaisą su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu;
 - 1.4. pjovimo mašinos su pjovimo metu mechaniškai judančiu (-iais) diskiniu (-iais) pjūklų (-ais), su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu.
2. Rankinio padavimo medienos paviršių obliavimo mašinos.
3. Vienapusės reismusinės staklės, turinčios įmontuotą mechaninį padavimo įtaisą, su rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu medienai apdoroti.
4. Toliau nurodytų tipų juostiniai pjūklai medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms arba mėsai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti, su jų rankiniu pakrovimu ir (arba) nukrovimu:
 - 4.1. pjovimo mašinos su pjovimo metu fiksuotu (-ais) pjūklų (-ais), turinčios nejudantį ar grįžtamai slenkamojo judesio stalą ar laikiklį apdorojamam daiktui;
 - 4.2. pjovimo mašinos su pjūklų (-ais), sumontuotu (-ais) ant grįžtamai slenkamojo judesio vežimėlio.

5. 1–4 punktuose ir 7 punkte nurodytų tipų sujungtosios mašinos medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti.
 6. Rankinio padavimo dygiavimo mašinos medienai apdoroti su keliais įrankių laikikliais.
 7. Rankinio padavimo vertikaliojo suklio frezavimo mašinos medienai ir panašias fizines savybes turinčioms medžiagoms apdoroti.
 8. Nešiojamieji grandininiai pjūklai medienai apdoroti.
 9. Presai, įskaitant ir lankstymo presus, šaltajam metalų apdorojimui su rankiniu pakrovimu arba nukrovimu, kurių judančių darbinių dalių eiga gali viršyti 6 mm, o greitis gali viršyti 30 mm/s.
 10. Įpurškiamojo arba suspaudžiamojo plastikų formavimo mašinos su rankiniu pakrovimu arba nukrovimu.
 11. Įpurškiamojo arba suspaudžiamojo gumos formavimo mašinos su rankiniu pakrovimu arba nukrovimu.
 12. Toliau nurodytų tipų po žeme dirbančios mašinos:
 - 12.1. lokomotyvai ir vagonai-stabdikliai;
 - 12.2. hidraulinės stogo atramos.
 13. Rankomis kraunami buitinių atliekų surinkimo sunkvežimiai su presavimo mechanizmu.
 14. Žmonių arba žmonių ir krovinių kėlimo įrenginiai, susiję su pavojumi nukristi iš didesnio kaip 3 m. aukščio.
 15. Apsauginiai įtaisai žmonių buvimui aptikti.
 16. Mechanškai valdomi judamieji blokavimo apsaugai, skirti naudoti kaip techninės apsaugos priemonės šios dalies 9, 10 ir 11 punktuose nurodytose mašinose.
 17. Loginiai elementai saugos funkcijoms užtikrinti.
 18. Virtimo apsauginė konstrukcija (ROPS).
 19. Apsaugos nuo krintančių objektų konstrukcija (FOPS).
-

II PRIEDAS

PAVYZDINIS SAUGOS KOMPONENTŲ SĄRAŠAS

1. Apsaugai nuimamiesiems mechaninių pavarų įtaisams.
2. Apsauginiai įtaisai žmonių buvimui aptikti.
3. Mechanškai valdomi judamieji blokavimo apsaugai, skirti naudoti kaip techninės apsaugos priemonės I priedo B dalies 9, 10 ir 11 punktuose nurodytose mašinose.
4. Loginiai elementai saugos funkcijoms užtikrinti.
5. Vožtuvai, skirti pavojingiems mašinų judesiams valdyti, su papildomomis priemonėmis gedimui aptikti.
6. Mašinų emisijos produktų pašalinimo sistemos.
7. Apsaugai ir apsauginiai įtaisai, skirti asmenims apsaugoti nuo judamųjų dalių, veikiančių vykstant mašinos procesui.
8. Kontrolės prietaisai krovimui ir judėjimui kėlimo mašinose valdyti.
9. Sulaikymo sistemos, skirtos žmonėms savo sėdėjimo vietose išlaikyti.
10. Avarinio stabdymo įtaisai.
11. Iškvėlos sistemos potencialiai pavojingų elektrostatinų krūvių kaupimuisi išvengti.
12. III priedo 1.5.7, 3.4.7 ir 4.1.2.6 punktuose nurodyti energijos ribotuvai ir mažinimo įtaisai.
13. Sistemos ir įtaisai triukšmo ir vibracijos skleidimui mažinti.
14. Virtimo apsauginė konstrukcija (ROPS).
15. Apsaugos nuo krintančių objektų konstrukcija (FOPS).
16. Dvirankio valdymo prietaisai.

17. Mašinų, skirtų žmonėms kelti ir (arba) nuleisti tarp skirtingų aikštelių, komponentai:

- a) aikštelių durų blokavimo įtaisai;
- b) įtaisai, neleidžiantys krovinių gabenančiam įrenginiui kristi arba nevaldomai judėti į viršų;
- c) viršgreičio ribojimo įtaisai;
- d) energiją kaupiantys buferiai, nelinijiniai arba su grįžtamojo judesio slopinimu;
- e) energiją išskleidantys buferiai;
- f) saugos įtaisai, įtaisyti ant hidraulinių galios grandinių kėliklių ir naudojami apsaugai nuo kritimo;
- g) apsauginiai jungikliai, turintys elektroninių komponentų.

18. Programinė įranga saugos funkcijoms užtikrinti.

19. Saugos komponentai, kurių saugos funkcijas užtikrina visiškai arba iš dalies savaime besivystanti elgsena pasitelkiant mašinų mokymosi metodus.

20. Filtravimo sistemos, skirtos įtaisyti į mašinų kabinas, siekiant apsaugoti operatorius arba kitus asmenis nuo pavojingų medžiagų ir cheminių medžiagų, įskaitant augalų apsaugos produktus, ir tokių filtravimo sistemų filtrai.

III PRIEDAS

ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU MAŠINŲ AR SUSIJUSIŲ GAMINIŲ PROJEKTAVIMU AR GAMINIMU

A DALIS

Terminų apibrėžtys

Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) pavojus – potencialus sužeidimo ar pakenkimo sveikatai šaltinis;
- b) pavojinga zona – bet kuri zona mašinoje ar susijusiame gaminyje arba aplink ją ar jį, kurioje kyla rizika asmens sveikatai arba saugai;
- c) poveikį patiriantis asmuo – bet kuris asmuo, visiškai arba iš dalies esantis pavojingoje zonoje;
- d) operatorius – asmuo arba asmenys, įrengiantys, naudojantys, reguliuojantys, prižiūrintys, valantys, taisantys arba perkeliančys mašiną ar susijusį gaminį;
- e) rizika – sužalojimo ar pakenkimo sveikatai atsiradimo tikimybės ir masto derinys, galintis kilti esant pavojingai situacijai;
- f) apsaugas – mašinos ar susijusio gaminio dalis, specialiai naudojama suteikti apsaugą naudojant fizinį užtvarką;
- g) apsauginis įtaisas – įtaisas (išskyrus apsaugus), kuris pats vienas ar kartu su apsaugu mažina riziką;
- h) numatytasis naudojimas – mašinos ar susijusio gaminio naudojimas pagal informaciją, pateiktą naudojimo instrukcijose;
- i) pagrįstai numanomas netinkamas naudojimas – mašinos ar susijusio gaminio naudojimas kitaip nei numatyta naudojimo instrukcijoje dėl lengvai nuspėjamos žmogaus elgsenos.

B DALIS

Bendrieji principai

1. Mašinos ar susijusio gaminio gamintojas užtikrina, kad rizikos vertinimas būtų atliekamas siekiant nustatyti esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kurie taikomi mašinai ar susijusiam gaminiui. Tada mašina ar susijęs gaminyje projektuojamas ir gaminamas taip, kad būtų pašalintas pavojus ar, jei to padaryti neįmanoma, būtų sumažinta visa susijusi rizika, atsižvelgiant į rizikos vertinimo rezultatus.

Atlikdamas pirmoje pastraipoje nurodytų rizikos vertinimo ir rizikos mažinimo kartotinius veiksmus gamintojas:

- a) nustato mašinos ar susijusio gaminio numatytojo naudojimo ir pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo ribas;
- b) nustato pavojus, kuriuos gali sukelti mašina ar susijęs gaminyje, ir susijusias pavojingas situacijas;
- c) apskaičiuoja riziką, atsižvelgdamas į galimo sužeidimo ar pakenkimo sveikatai sunkumą bei jo atsiradimo tikimybę;
- d) įvertina riziką, siekdamas nustatyti, ar riziką reikia mažinti atsižvelgiant į šio reglamento tikslą;
- e) pašalina pavojus ar sumažina riziką, susijusią su šiais pavojais, taikydamas apsaugos priemones 1.1.2 punkto b papunktyje nustatyta pirmumo tvarka.

Rizikos vertinimas ir rizikos mažinimas apima pavojus, kurie gali kilti per mašinos ar susijusio gaminio gyvavimo ciklą, numatomus mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai metu dėl jo numatyto visiškų ar dalinės savaimės besivystančios elgsenos ar loginių elementų vystymosi, jei mašina ar susijęs gaminys suprojektuotas veikti esant kintamiems autonomijos lygiams. Rizikos vertinimas ir rizikos mažinimas apima riziką, kylančią dėl sąveikos tarp mašinų tam pačiam tikslui pasiekti, išdėstytų ir valdomų taip, kad jos veiktų kaip viena visuma, taip gaunant mašiną, kaip tai apibrėžta 3 straipsnio 1 punkto d papunktyje.

2. Pareigos, nustatytos esminiais sveikatos ir saugos reikalavimais, taikomos tik tada, kai atitinkamas pavojus siejamas su atitinkama mašina ar atitinkamu susijusiu gaminiu ją ar jį naudojant gamintojo numatytais sąlygomis arba iš anksto numanomų neįprastų situacijų atvejais. Tačiau visais atvejais taikomi 1.1.2 punkte nustatyti saugos integravimo principai, 1.7.3 punkte nurodytos pareigos dėl mašinų ar susijusių gaminių ženklinimo ir 1.7.4 punkte nurodytos naudojimo instrukcijos.
3. Šiame priede nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai yra privalomi. Tačiau, atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangos lygį, gali būti neįmanoma įgyvendinti jais nustatytų tikslų. Tokiu atveju mašina ar susijęs gaminys projektuojama (-as) ir gaminama (-as) taip, kad tų tikslų būtų galima siekti kuo geriau.
4. Šis priedas padalintas į šešis skyrius. Pirmasis skyrius yra bendrojo turinio ir taikomas visoms mašinoms ar susijusiems gaminiams. Kituose skyriuose atsižvelgiama į tam tikrų tipų specifiskesnius pavojus. Vis dėlto, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi visų atitinkamų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų, būtina išnagrinėti visą šį priedą. Projektuojant mašiną ar susijusį gaminį, turi būti atsižvelgiama į pirmojo skyriaus ir vieno ar daugiau kitų skyrių reikalavimus, priklausomai nuo pagal šių bendrųjų principų 1 punktą atlikto rizikos vertinimo rezultatų. Esminiai aplinkos apsaugai skirti sveikatos ir saugos reikalavimai taikomi tik 2.4 punkte nurodytoms mašinoms ar susijusiems gaminiams.
5. Šie bendrieji principai taikomi rizikos vertinimui, kurį atlieka iš dalies sukomplektuotų mašinų gamintojas.

1. ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI

1.1. Bendrosios pastabos

1.1.1. Taikomumas

Esminiais sveikatos ir saugos reikalavimais nustatytos pareigos taikomos iš dalies sukomplektuotoms mašinoms, tiek, kiek tie reikalavimai yra aktualūs.

Atitinkami reikalavimai, susiję su iš dalies sukomplektuotomis mašinomis, neapima reikalavimų, kurie gali būti įvykdyti tik iš dalies sukomplektuotų mašinų įmontavimo metu. Tačiau visais atvejais taikomi 1.1.2 punkte nustatyti saugos integravimo principai.

1.1.2. Saugos integravimo principai

a) Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad atitiktų savo funkciją ir galėtų būti valdomi, reguliuojami ir prižiūrimi nekeliant žmonėms rizikos, kai šie veiksmai atliekami ne tik gamintojo numatytais sąlygomis, bet taip pat atsižvelgiant į pagrįstai numanomą netinkamą jų naudojimą. Apsaugos priemonių tikslas yra siekti, kad būtų išvengta rizikos per visą numatytą mašinos ar susijusio gaminio gyvavimo laiką, įskaitant transportavimo, surinkimo, išardymo, padarymo nenaudojamu ir pavertimo į atliekas etapus.

b) Gamintojas privalo, rinkdamasis tinkamiausius būdus, toliau nurodyta eilės tvarka taikyti šiuos principus:

i) pašalinti pavojus arba, jei tai neįmanoma, kuo labiau sumažinti riziką (iš esmės saugios mašinos ar susijusio gaminio projektavimas ir gaminimas);

ii) imtis visų būtinų apsaugos priemonių dėl rizikos, kurios neįmanoma pašalinti;

- iii) informuoti naudotojus apie likutinę riziką dėl priimtų apsaugos priemonių trūkumų, nurodyti, ar reikalingas koks nors konkretus mokymas, ir nurodyti, ar reikia teikti asmenines apsaugos priemones.
- c) Gamintojas, projektuodamas bei gamindamas mašiną ar susijusį gaminį ir rengdamas naudojimo instrukcijas, numato ne tik mašinos ar susijusio gaminio numatytąjį naudojimą, bet taip pat ir pagrįstai numanomą netinkamą jo naudojimą. Mašina ar susijęs gaminys projektuojama (-as) ir gaminama (-as) taip, kad jos (jo) nebūtų galima naudoti neįprastos situacijos atveju, jei toks naudojimas keltų riziką. Kai tinkama, naudojimo instrukcijose naudotojo dėmesys turi būti atkreiptas į būdus, kurie, kaip rodo patirtis, gali pasitaikyti ir kuriais mašina ar susijęs gaminys neturėtų būti naudojama (-as).
- d) Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų atsižvelgta į operatoriui taikomus suvaržymus dėl būtino arba numatomo asmeninių apsaugos priemonių naudojimo.
- e) Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad naudotojas galėtų, kai įmanoma, išbandyti saugos funkcijas. Mašina ar susijęs gaminys turi būti teikiama (-as) kartu su visa specialia įranga ir priedais, ir, kai tinkama, jai (jam) bandyti, reguliuoti, prižiūrėti bei saugiai naudoti būtinu specialiųjų funkcijų bandymo procedūrų aprašymu.

1.1.3. Medžiagos ir produktai

Medžiagos, naudojamos mašinoms ar susijusiems gaminiams gaminti, arba produktai, naudojami ar sukuriami tokios gamybos metu, neturi kelti pavojaus žmonių sveikatai arba saugai. Visų pirma, jei naudojami skysčiai, mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų išvengta rizikos dėl skysčių pripylimo, naudojimo, regeneravimo ar išleidimo.

1.1.4. Apšvietimas

Mašinos ar susiję gaminiai turi būti tiekami kartu su įrengtu apšvietimu, tinkamu susijusiems veiksmams atlikti, jei jo nebuvimas gali kelti riziką, nepaisant įprasto aplinkos apšvietimo intensyvumo.

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad dėl apšvietimo neatsirastų dirbti trukdančių šešėlių, nebūtų erzinančio akinimo ir ant judamųjų dalių nebūtų šviesos sukeltų pavojingų stroboskopinių reiškinių.

Vidinės dalys, kurias reikia dažnai apžiūrėti ir reguliuoti, bei priežiūros zonos turi būti tinkamai apšviestos.

1.1.5. Mašinos ar susijusio gaminio projektavimas jo tvarkymui palengvinti

Mašiną ar susijusį gaminį arba kiekvieną jo komponentą:

- a) turi būti įmanoma saugiai tvarkyti ir transportuoti;
- b) jie turi būti supakuoti arba suprojektuoti taip, kad būtų galima juos sandėliuoti saugiai ir nepažeidžiant.

Mašinos ar susijusio gaminio ar jų komponentų transportavimo pagal instrukcijas metu neturi būti jokios galimybės mašinai ar susijusiam gaminiui ar jų komponentams staigiai pajudėti arba kilti pavojui dėl jų nestabilumo.

Jei dėl mašinos ar susijusio gaminio arba įvairių jų komponentų masės, matmenų arba formos negalima jų gabenti rankomis, mašina ar susijęs gaminys arba kiekvienas jų komponentas:

- a) turi turėti kėlimo įtaisui skirtus reikmenis, arba
- b) turi būti suprojektuoti taip, kad būtų galima tokius reikmenis pritvirtinti, arba
- c) turi būti tokios formos, kad būtų galima lengvai pritvirtinti standartinį kėlimo įtaisą.

Jei mašiną ar susijusį gaminį arba vieną iš jo komponentų reikia kelti rankomis, jis turi:

- a) būti lengvai pakeliamas, arba
- b) būti įrengtas taip, kad būtų galima jį saugiai paimti ir nešti.

Įrankiams ir (arba) mašinos ar susijusio gaminio dalims kelti, jei jie ir nesunkūs, bet gali būti pavojingi, numatomos specialiosios kėlimo priemonės.

1.1.6. *Ergonomika*

Esant numatytoms naudojimo sąlygoms, operatoriaus patiriamas diskomfortas, nuovargis bei fizinė ir psichologinė įtampa šalinama arba kiek įmanoma sumažinama, atsižvelgiant bent į šiuos ergonomikos principus:

- a) atsižvelgiama į operatoriaus fizinio sudėjimo, jėgos ir ištvermės įvairovę;
- b) vengiama sudėtingų darbo padėčių ar judesių ir naudoti rankų jėgos įtempimo, viršijančio operatoriaus pajėgumą;
- c) paliekama pakankamai erdvės operatoriaus kūno dalių judesiams;
- d) vengiama mašinos nustatomo darbo tempo;
- e) vengiama stebėjimo, reikalaujančio ilgalaikio susikaupimo;
- f) žmogaus ir mašinos sąsaja pritaikoma numatomoms operatorių savybėms, įskaitant mašiną ar susijusį gaminį su numatyta visiškai ar iš dalies savaime besivystanti elgsena, ar loginiais elementais, suprojektuotais veikti kintamais autonomijos lygiais;
- g) prireikus, mašinos ar susijusio gaminio su numatyta visiškai ar iš dalies savaime besivystanti elgsena ar loginiais elementais, suprojektuotais veikti kintamais autonomijos lygiais, pritaikymas tinkamu ir reikiamu būdu atsakyti žmonėms (pavyzdžiui, naudojant žodžius ar be žodžių gestais, veido išraiška ar kūno judesiais) ir pranešti apie planuojamus veiksmus (pavyzdžiui, ką jis ruošiasi daryti ir kodėl) operatoriams suprantamu būdu.

1.1.7. *Darbo vieta*

Darbo vieta projektuojama ir sukurama taip, kad būtų išvengta bet kokios rizikos dėl išmetamųjų dujų ar deguonies trūkumo.

Jei mašiną ar susijusį gaminį numatyta naudoti pavojingoje aplinkoje, keliančioje riziką operatoriaus sveikatai ir saugai, arba jei pati mašina ar susijęs gaminys sukuria pavojingą aplinką, imamasi atitinkamų priemonių, užtikrinančių geras operatoriaus darbo sąlygas ir apsaugą nuo visų iš anksto numanomų pavojų.

Kai tinkama, darbo vietoje įrengiama tinkama kabina, suprojektuota, pagaminta ar įrengta taip, kad atitiktų pirmiau išdėstytus reikalavimus. Išėjimas turi užtikrinti greitą evakuaciją. Be to, jei taikoma, kita nei įprasto išėjimo kryptimi įrengiamas avarinis išėjimas.

1.1.8. *Sėdynė*

Kai tinkama ir kai tai leidžia darbo sąlygos, darbo vietos, sudarančios neatskiriamą mašinos ar susijusio gaminio dalį, suprojektuojamos taip, kad jose būtų galima įmontuoti sėdynes.

Jei numatoma, kad operatorius darbo metu sėdės, o darbo vieta yra neatskiriama mašinos ar susijusio gaminio dalis, sėdynė pateikiama su mašina ar susijusiu gaminiumi.

Operatoriaus sėdynė užtikrina jo stabilią padėtį. Be to, sėdynę ir jos atstumą iki valdymo įtaisų turi būti įmanoma pritaikyti operatoriui.

Jei mašiną ar susijusį gaminį veikia vibracija, sėdynė projektuojama ir gaminama taip, kad operatoriui perduodama vibracija būtų sumažinta iki žemiausio pagrįstai įmanomo lygio. Sėdynės tvirtinamieji elementai turi išlaikyti visas galimas apkrovas. Jei po operatoriaus kojomis nėra grindų, įrengiamos pėdų atramos, padengtos neslidžiąja medžiaga.

1.1.9. *Apsauga nuo sugadinimo*

Mašina ar susijęs gaminys projektuojama (-as) ir gaminama (-as) taip, kad prie jos (jo) prijungus kitą įtaisą per paties jungiamo įtaiso elementą arba per nuotolinį įtaisą, kuris palaiko ryšį su mašina ar susijusiu gaminiumi, nekiltų pavojinga situacija.

Techninės įrangos komponentas, perduodantis signalą ar duomenis, būtinus prijungimui ar prieigai prie programinės įrangos, kuris yra labai svarbus tam, kad mašina ar susijęs gaminys atitiktų atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, projektuojama (-as) taip, kad būtų tinkamai apsaugotas nuo atsitiktinio ar tyčinio sugadinimo. Mašina ar susijęs gaminys renka įrodymus apie teisėtą ar neteisėtą intervenciją į tą techninės įrangos komponentą, susijusį su prisijungimu ar prieiga prie programinės įrangos, kuri yra labai svarbi mašinos ar susijusio gaminio atitiktčiai.

Programinė įranga ir duomenys, kurie yra labai svarbūs tam, kad mašina ar susijęs gaminys atitiktų atitinkamus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, identifikuojami kaip tokie ir tinkamai apsaugomi nuo atsitiktinio ar tyčinio sugadinimo.

Mašina ar susijęs gaminys identifikuoja įdiegtą programinę įrangą, kuri yra būtina jos (jo) saugiam veikimui, ir gali visą laiką pateikti tą informaciją lengvai prieinama forma.

Mašina ar susijęs gaminys renka įrodymus apie teisėtą ar neteisėtą prieigą prie mašinoje ar susijusiame gaminyje įdiegtos programinės įrangos arba apie programinės įrangos ar jos konfigūracijos modifikavimą.

1.2. Valdymo sistemos

1.2.1. Valdymo sistemų sauga ir patikimumas

Valdymo sistemos projektuojamos ir gaminamos taip, kad apsaugotų nuo pavojingų situacijų susidarymo.

Valdymo sistemos projektuojamos ir gaminamos taip, kad:

- a) jos galėtų atlaikyti, kai tinkama, atsižvelgiant į aplinkybes ir riziką, numatomus veikimo įtempius ir numatomus bei nenumatomus išorinius veiksnus, įskaitant pagrįstai numatomus piktavališkus trečiųjų šalių bandymus, dėl kurių gali susidaryti pavojinga situacija;
- b) valdymo sistemos techninės įrangos ar loginių elementų gedimas nesukeltų pavojingų situacijų;
- c) valdymo sistemos loginių elementų klaidos nesukeltų pavojingų situacijų;
- d) saugos funkcijų ribos būtų nustatomos gamintojui atliekant rizikos vertinimą, ir neleidžiami jokie mašinos ar susijusio gaminio sukurtų arba operatorių daromų nustatymų ar taisyklių modifikavimai, be kita ko, mašinos ar susijusio gaminio mokymosi etapo metu, kai tokie modifikavimai gali sukelti pavojingas situacijas;
- e) pagrįstai numanomos žmogaus klaidos darbo metu nesukurtų pavojingų situacijų;
- f) duomenų, gautų dėl intervencijos, ir saugos programinės įrangos versijų, įkeltų po to, kai mašina ar susijęs gaminys buvo pateiktas rinkai arba pradėtas naudoti, atsekamumo žurnalas būtų prieinamas penkerius metus po tokio įkėlimo vien tik tam, kad būtų galima įrodyti mašinos ar susijusio gaminio atitiktį šiam priedui, esant pagrįstam kompetentingos nacionalinės institucijos prašymui.

Mašinų ar susijusių gaminių su numatyta visiškai ar iš dalies savaime besivystanti elgsena ar loginiais elementais, suprojektuotais veikti kintamais autonomijos lygiais, valdymo sistemos projektuojamos ir gaminamos taip, kad:

- a) jos neverstų mašinos ar susijusio gaminio atlikti veiksmų, viršijančių jos (jo) nustatytą užduotį ir judėjimo erdvę;
- b) būtų galima registruoti programine įranga grįstų saugos sistemų, užtikrinančių saugos funkcijas, įskaitant saugos komponentus, duomenis apie su sauga susijusį sprendimų priėmimo procesą po to, kai mašina ar susijęs gaminys pateiktas rinkai arba pradėtas naudoti, ir kad tie duomenys būtų saugomi vienus metus po jų surinkimo vien tik tam, kad būtų galima įrodyti mašinos ar susijusio gaminio atitiktį šiam priedui, esant pagrįstam kompetentingos nacionalinės institucijos prašymui;
- c) visą laiką būtų galima atlikti mašinos ar susijusio gaminio koregavimą, siekiant išlaikyti jam būdingą saugą.

Ypatingas dėmesys skiriamas šiems klausimams:

- a) kad mašina ar susijęs gaminys nepradėtų netikėtai veikti;
- b) kad mašinos ar susijusio gaminio parametrai nekistų nevaldomai, jei toks pakeitimas gali sukurti pavojingas situacijas;
- c) kad būtų vengiama mašinos ar susijusio gaminio ar operatorių daromų nustatymų ar taisyklių modifikavimų, įskaitant mašinos ar susijusio gaminio mokymosi etapo metu, jei tokie modifikavimai gali sukurti pavojingas situacijas;
- d) nebūtų trukdoma mašinos ar susijusio gaminio sustabdymui, jei stabdymo komanda jau yra duota;
- e) jokia mašinos ar susijusio gaminio judamoji dalis ar mašinos ar susijusio gaminio laikomas ruošinys neturi nukristi arba būti išmestas;
- f) nebūtų trukdomas automatinis arba rankinis judamųjų dalių, kad ir kokios jos būtų, stabdymas;
- g) apsauginiai įtaisai liktų visiškai veiksmingi arba duotų stabdymo komandą;
- h) su sauga susijusios valdymo sistemos dalys būtų nuosekliai taikomos visai mašinų ar susijusių gaminių arba iš dalies sukomplektuotų mašinų arba jų derinio sąrankai.

Jei valdymo įtaisas belaidis, ryšio ar jungties gedimas ar jungties triktis neturi sukelti pavojingos situacijos.

1.2.2. Valdymo įtaisai

Valdymo įtaisai turi būti:

- a) aiškiai matomi ir atpažįstami, kai tinkama, naudojant piktogramą;
- b) įrengti taip, kad būtų saugiai valdomi, nedvejojant ar neprarandant laiko ir vienareikšmiškai;
- c) suprojektuoti taip, kad valdymo įtaiso judesys atitiktų jo veikimą;
- d) išdėstyti ne pavojingose zonose, išskyrus tam tikrus valdymo įtaisus, kurie turi būti tose zonose, pavyzdžiui, avarinio stabdymo įtaisą ar mokomąjį pultą;
- e) išdėstyti taip, kad juos naudojant nekiltų jokios papildomos rizikos;
- f) suprojektuoti arba apsaugoti taip, kad norimas, susijęs su pavojumi tikslas būtų pasiektas tik atlikus tyčinį veiksmą;
- g) pagaminti taip, kad galėtų išlaikyti numanomas jėgas, ypatingą dėmesį skiriant avarinio stabdymo įtaisams, kuriuos gali veikti ypač didelės jėgos.

Kai suprojektuoti ir pagaminti valdymo įtaisai yra skirti kelioms skirtingoms funkcijoms atlikti, t. y. kai nėra vienareikšmio atitikmens, atliekamas veiksmas turi būti aiškiai rodomas ir, jei reikia, turi būti patvirtintas.

Valdymo įtaisai įrengiami taip, kad jų išdėstymas, eiga ir pasipriešinimas valdymo veiksmui būtų suderinti su atliekamu veiksmu, atsižvelgiant į ergonomikos principus.

Mašinos ar susiję gaminiai turi turėti indikatorius, kurių reikia jiems saugiai veikti. Operatorius turi matyti jų rodmenis iš valdymo padėties.

Iš kiekvienos valdymo padėties operatorius turi turėti galimybę įsitikinti, kad pavojingose zonose nėra žmonių, arba valdymo sistema projektuojama ir gaminama taip, kad paleidimas būtų negalimas kam nors esant pavojingoje zonoje.

Jei tokių galimybių nėra, prieš paleidžiant mašiną ar susijusį gaminį duodamas išpėjamas garsinis ir (arba) regimasis signalas. Poveikį patiriančioms asmenims paliekama laiko išeiti iš pavojingos zonos arba mašinos paleidimas sulaukomas.

Jei būtina, turi būti priemonės, kurios užtikrintų, kad mašina ar susijęs gaminys būtų valdoma (-as) tik iš valdymo padėčių, įrengtų vienoje ar daugiau iš anksto numatytų zonų ar vietų.

Jei yra daugiau nei viena valdymo padėtis, valdymo sistema projektuojama taip, kad naudojant vieną iš jų, nebūtų įmanoma naudotis kitomis, išskyrus stabdymo valdymo įtaisus ir avarinio stabdymo įtaisus.

Jei mašina ar susijęs gaminys turi dvi ar daugiau darbo vietų, kiekvienoje vietoje turi būti visi būtini valdymo įtaisai, kad operatoriai vienas kitam netrukdytų ar nesudarytų pavojingos situacijos.

1.2.3. *Paleidimas*

Paleisti mašiną ar susijusį gaminį turi būti įmanoma tik sąmoningai įjungus tam skirtą valdymo įtaisą.

To paties reikalaujama:

- a) pakartotinai paleidžiant dėl kokios nors priežasties sustabdytą mašiną ar susijusį gaminį;
- b) atliekant svarbius darbo sąlygų pakeitimus.

Tačiau pakartotinai paleisti mašiną ar susijusį gaminį arba pakeisti jos (jo) darbo sąlygas galima sąmoningai įjungus kitą, nei tam tikslui skirtą valdymo įtaisą, jei tai nesudarys pavojingos situacijos.

Jei mašina ar susijęs gaminys veikia automatinio režimu, ją (jį) paleisti, pakartotinai paleisti po sustabdymo ar pakeisti jos (jo) darbo sąlygas gali būti įmanoma be įsikišimo, jei dėl to nesukuriama pavojinga situacija.

Jei mašina ar susijęs gaminys turi keletą paleidimo valdymo įtaisų, o operatoriai gali sukelti pavojų vienas kitam, turi būti įrengti papildomi įtaisai tokiai rizikai pašalinti. Jei dėl saugos reikalaujama, kad paleidimas ir (arba) stabdymas būtų atliekami tam tikra seka, turi būti įtaisai, kurie užtikrintų šių veiksmų atlikimą tinkama tvarka.

1.2.4. *Stabdymas*

1.2.4.1. *Normalus stabdymas*

Mašinoje ar susijusiame gaminyje turi būti valdymo įtaisas, kuris leistų mašinų gaminį saugiai ir visiškai sustabdyti.

Kiekviename darbo pulte turi būti valdymo įtaisas, kuris, priklausomai nuo esamų pavojų, sustabdytų tam tikras arba visas mašinos ar susijusio gaminio funkcijas taip, kad mašina ar susijęs gaminys taptų saugus.

Mašinos ar susijusio gaminio stabdymo valdymo įtaisas turi turėti pirmenybę prieš paleidimo valdymo įtaisą.

Kai tik mašina ar susijęs gaminys arba jos (jo) pavojingos funkcijos sustabdomos, turi būti nutraukiamas energijos tiekimas susijusiems paleidikliams.

1.2.4.2. *Darbinis stabdys*

Jei dėl darbo priežasčių reikia turėti stabdymo valdymo įtaisą, kuris nenutraukia energijos tiekimo paleidikliams, stabdymo būseną turi būti stebima ir palaikoma.

1.2.4.3. *Avarinis stabdymas*

Mašina ar susijęs gaminys turi turėti vieną arba daugiau avarinio stabdymo įtaisų, kad būtų galima išvengti esamo arba gresiančio pavojaus.

Taikomos šios išimty:

- a) mašina ar susijęs gaminys, kurioje (-iame) avarinio stabdymo įtaisas nesumažintų rizikos, nes jis nesutrukdintų stabdymo trukmės arba nebūtų galima imtis specialių priemonių rizikai šalinti;

b) nešiojamosios rankinės arba rankomis valdomos mašinos ar susiję gaminiai.

Įtaisas turi:

- a) turėti aiškiai atpažįstamus, aiškiai matomus ir greitai pasiekiamus valdymo įtaisas;
- b) kiek įmanoma greičiau sustabdyti pavojingą procesą, nesukeliant papildomos rizikos;
- c) prireikus įjungti arba leisti įjungti tam tikros techninės apsaugos priemonės judėjimą.

Kai po stabdymo komandos avarinis stabdymo įtaisas nustoja aktyviai veikti, ta komanda išlaikoma, fiksuojant avarinio stabdymo įtaisą tol, kol fikсatorius išjungiamas tam tikru veiksmu; neturi būti įmanoma fikсуoti įtaiso, neįjungiant stabdymo komandos; turi būti įmanoma išjungti įtaisą tik atitinkamu veiksmu, o įtaiso išjungimas neturi iš naujo paleisti mašinos ar susijusio gaminio, bet tik leisti vėl ją (jį) paleisti.

Avarinio stabdymo funkcija turi būti prieinama ir veikti visą laiką, nepriklausomai nuo darbo režimo.

Avarinio stabdymo įtaisas turi papildyti kitas technines apsaugos priemones, o ne jas pakeisti.

1.2.4.4. Mašinų ar susijusių gaminių sąranka

Tuo atveju, kai mašina ar susijęs gaminys arba mašinos ar susijusio gaminio dalys suprojektuotos dirbti kartu, mašina ar susijęs gaminys turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad stabdymo valdymo įtaisai, įskaitant avarinio stabdymo įtaisą, sustabdytų ne tik pačią mašiną ar patį susijusį gaminį, bet ir visą susijusią įrangą, jei jos tolesnis veikimas gali būti pavojingas.

1.2.5. Valdymo ar darbo režimo parinkimas

Pasirinktas valdymo ar darbo režimas turi pirmumą prieš visus kitus valdymo ar darbo režimus, išskyrus avarinį stabdymą.

Jei mašina ar susijęs gaminys suprojektuota(-as) ir pagaminta (-as) taip, kad gali veikti ne vienu, bet keliais valdymo ar darbo režimais, kuriems reikia skirtingų apsaugos priemonių ir (arba) darbo procedūrų, mašina ar susijęs gaminys turi turėti darbo režimo perjungiklį, kurį būtų galima fikсуoti kiekvienoje iš tų padėčių. Kiekviena perjungiklio padėtis turi būti aiškiai nustatoma ir atitikti vieną darbo arba valdymo režimą.

Vietoj perjungiklio galima naudoti kitą pasirinkimo būdą, kuris tam tikroms operatorių kategorijoms neleistų naudotis tam tikromis mašinos ar susijusio gaminio funkcijomis.

Jei tam tikriems veiksmams atlikti mašina ar susijęs gaminys turi gebėti veikti su pastumtais į šalį ar nuimtais apsaugais ir (arba) išjungtu apsauginiu įtaisu, valdymo ar darbo režimo perjungiklis vienu metu turi:

- a) išjungti visus kitus valdymo ar darbo režimus;
- b) leisti pavojingoms funkcijoms veikti valdant jas tik palaikomojo veiksmo valdymo įtaisais;
- c) leisti pavojingoms funkcijoms veikti tik sumažintos rizikos sąlygomis ir užkertant kelią pavojams dėl susijusių sekų;
- d) neleisti pavojingoms funkcijoms veikti atliekant tyčinį ar netyčinį veiksmą su mašinos ar susijusio gaminio jutikliais.

Jei šių keturių sąlygų negalima įvykdyti vienu metu, valdymo ar darbo režimo perjungiklis turi įjungti kitas apsaugos priemones, suprojektuotas ir pagamintas tam, kad užtikrintų saugią darbo zoną.

Be to, operatoriui turi būti įmanoma iš reguliavimo vietos valdyti dalių, su kuriomis jis dirba, veikimą.

1.2.6. *Elektros maitinimo arba ryšių tinklo jungties gedimas*

Dėl elektros maitinimo mašinoms nutrūkimo, įjungimo po pertraukos ar dėl kitokio pobūdžio elektros maitinimo svyravimų arba ryšio tinklo jungties su mašinos ar susijusio gaminio gedimo neturi atsirasti pavojingų situacijų.

Ypatingas dėmesys yra skiriamas šiems dalykams:

- a) mašina ar susijęs gaminytis neturi pradėti netikėtai veikti;
- b) mašinų parametrai neturi kisti nevaldomai, jei dėl tokio kitimo gali atsirasti pavojingų situacijų;
- c) neturi būti trukdoma mašinos ar susijusio gaminio sustabdymui, jei stabdymo komanda jau yra duota;
- d) jokia mašinos ar susijusio gaminio judamoji dalis ar mašinos ar susijusio gaminio laikomas ruošinys neturi nukristi arba būti išmestas;
- e) neturi būti trukdomas automatinis arba rankinis judamųjų dalių, kad ir kokios jos būtų, stabdymas;
- f) apsauginiai įtaisai turi likti visiškai veiksmingi arba duoti stabdymo komandą.

1.3. **Apsauga nuo mechaninių rizikos veiksnių**

1.3.1. *Stabilumo netekimo rizika*

Mašina ar susijęs gaminytis ir jos (jo) komponentai bei jungiamosios detalės turi būti pakankamai stabilūs, kad būtų išvengta nuvirtimo, kritimo ar nevaldomo mašinos ar susijusio gaminio judėjimo jos (jo) transportavimo, surinkimo, išardymo metu arba atliekant bet kokius kitus veiksmus, susijusius su mašina ar susijusiu gaminiu.

Jei pačios mašinos ar paties susijusio gaminio forma ar numatytas jos (jo) įrengimo būdas neužtikrina pakankamo stabilumo, turi būti įmontuotos atitinkamos inkaravimo priemonės ir jos nurodomos naudojimo instrukcijose.

1.3.2. *Lūžimo rizika veikimo metu*

Įvairios mašinų ar susijusių gaminių dalys ir jų sujungimai turi išlaikyti įtempius, kurie juos veikia naudojimo metu.

Medžiagų ilgaamžiškumas turi atitikti gamintojo numatytą darbo pobūdį, ypač jų nuovargio, senėjimo, korozijos ir dilimo reiškinius.

Naudojimo instrukcijose turi būti nurodytas su sauga susijusių tikrinimų ir reikiamos techninės priežiūros tipas bei dažnumas. Kai tinkama, jose turi būti nurodytos susidėvinčios dalys ir jų keitimo kriterijai.

Jei, nepaisant naudojamų priemonių, lūžimo ar suirimo rizika išlieka, susijusios dalys įrengiamos, išdėstomos ar apsaugomos taip, kad jų nuolaužos būtų sulaukytos, išvengiant pavojingų situacijų.

Ir kieti, ir lankstūs skysčių tiekimo vamzdžiai, ypač tie, kuriuos veikia aukštas slėgis, turi išlaikyti numatomus vidinius ir išorinius įtempius bei turi būti gerai pritvirtinti ar apsaugoti, siekiant užtikrinti, kad jų trūkimas nekeltų rizikos.

Jei apdirbamoji medžiaga į įrankį tiekama automatiškai, siekiant išvengti rizikos žmonėms, laikomasi šių sąlygų:

- a) kai ruošinys susiliečia su įrankiu, pastarasis turi būti pasiekęs savo įprastą darbinę būseną;
- b) kai įrankis paleidžiamas ir (arba) stabdomas (tyčia arba netyčia), ruošinio padavimas ir įrankio veikimas turi būti koordinuoti.

1.3.3. *Rizika dėl krintančių ar išmetamų daiktų*

Turi būti imamasi atsargumo priemonių, kad būtų išvengta rizikos dėl krintančių ar išmetamų daiktų.

1.3.4. *Rizika dėl paviršių, briaunų ir kampų*

Kiek tai įmanoma pagal paskirtį, prieinamos mašinos ar susijusio gaminio dalys neturi turėti aštrių briaunų, aštrių kampų ir šiurkščių paviršių, kurie galėtų sužeisti.

1.3.5. *Rizika, susijusi su sudėtinėmis mašinomis ar sudėtiniais susijusiais gaminiais*

Mašina ar susijęs gaminys, numatyta (-as) atlikti keletą skirtingų veiksmų, kai tarp veiksmų ruošiniai perkeliama rankomis (sudėtinė mašina ar sudėtinis susijęs gaminys), projektuojama (-as) ir gaminama (-as) taip, kad kiekvieną elementą būtų galima naudoti atskirai, kad kiti elementai negalėtų kelti rizikos poveikį patiriantiems asmenims.

Šiam tikslui turi būti galima atskirai paleisti ir sustabdyti kiekvieną neapsaugotą elementą.

1.3.6. *Rizika, susijusi su darbo sąlygų pakeitimais*

Jei mašina ar susijęs gaminys atlieka veiksmus įvairiomis naudojimo sąlygomis, ji (jis) projektuojama (-as) ir gaminama (-as) taip, kad tokių sąlygų parinkimas ir reguliavimas galėtų būti vykdomas saugiai ir patikimai.

1.3.7. *Rizika, susijusi su judamosiomis dalimis*

Mašinos ar susijusio gaminio judamosios dalys projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų išvengta sąlyčio, dėl kurio galėtų įvykti nelaimingi atsitikimai, rizikos arba, jei rizika išlieka, jos privalo turėti apsaugus arba apsauginius įtaisus.

Imamasi visų reikiamų priemonių, kad judamosios dalys atsitiktinai neužsikirstų. Jei nepaisant naudojamų atsargumo priemonių užsikirtimo tikimybė išlieka, įrengiami specialūs apsauginiai įtaisai ar įrankiai, jei reikia, įrangai saugiai atblokuoti.

Naudojimo instrukcijose ir, jei įmanoma, ženklų ant pačios mašinos ar paties susijusio gaminio identifikuojami šie specialūs apsauginiai įtaisai ir nurodomas jų naudojimo būdas.

Pavojingas situacijas sudarančio sąlyčio ir psichologinės įtampos dėl sąveikos su mašina rizikos prevencija pritaikoma atsižvelgiant į:

a) žmogaus ir mašinos buvimą kartu vienoje erdvėje be tiesioginio bendradarbiavimo;

b) žmogaus ir mašinos sąveiką.

1.3.8. *Apsaugos nuo judamųjų dalių keliamos rizikos parinkimas*

Apsaugai ar apsauginiai įtaisai, suprojektuoti apsaugoti nuo judamųjų dalių keliamos rizikos, parenkami atsižvelgiant į rizikos tipą. Toliau pateikiamos gairės pasirinkimui palengvinti.

1.3.8.1. *Judamosios pavaros dalys*

Apsaugai, suprojektuoti žmonėms apsaugoti nuo pavojų, kuriuos kelia judamosios pavaros dalys, turi būti:

a) tvirtinamieji apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.1 punkte, arba

b) judamieji blokavimo apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.2 punkte.

Judamieji blokavimo apsaugai naudojami, jei numatoma dažna prieiga.

1.3.8.2. Judamosios dalys, susijusios su procesu

Apsaugai ar apsauginiai įtaisai, suprojektuoti žmonėms apsaugoti nuo pavojų, kuriuos kelia tiesiogiai su procesu susijusios judamosios dalys, turi būti:

- a) tvirtinamieji apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.1 punkte, arba
- b) judamieji blokavimo apsaugai, kaip nurodyta 1.4.2.2 punkte, arba
- c) apsauginiai įtaisai, kaip nurodyta 1.4.3 punkte, arba
- d) pirmiau nurodytų priemonių derinys.

Tačiau, kai dėl veiksmų, kuriuose turi dalyvauti operatorius, tam tikrų tiesiogiai procese dalyvaujančių judamųjų dalių negalima padaryti visiškai nepasiekiamų, tos dalys privalo turėti:

- a) tvirtinamuosius arba judamuosius blokavimo apsaugus, kurie neleistų patekti prie darbui nenaudojamų tų dalių vietų, ir
- b) reguliuojamuosius apsaugus, nurodytus 1.4.2.3 punkte, ribojančius prieigą prie tų judamųjų dalių vietų, prie kurių prieiga yra būtina.

1.3.9. Rizika dėl nevaldomo judėjimo

Jei mašinos ar susijusio gaminio dalis sustabdoma, bet koks slinkis iš stabdymo padėties dėl įvairių priežasčių, išskyrus veiksmus su valdymo įtaisais, neturi būti leidžiamas, arba neturi kelti rizikos.

1.4. Būtiniosios apsaugų ir apsauginių įtaisų charakteristikos

1.4.1. Bendrieji reikalavimai

Apsaugai ir apsauginiai įtaisai turi:

- a) būti tvirtos konstrukcijos;
- b) patikimai įtvirtinti vietoje;
- c) nekelti jokio papildomo pavojaus;
- d) nebūti lengvai apeinami arba padaromi neveikiančiais;
- e) būti įrengti reikiamu atstumu nuo pavojingos zonos;
- f) kiek įmanoma mažiau trukdyti stebėti gamybos procesą, ir
- g) leisti atlikti pagrindinius įrankių įrengimo ir (arba) keitimo bei techninės priežiūros darbus paliekant prieigą tik į tą vietą, kurioje turi būti atliekamas darbas, jei įmanoma, nenuimant apsaugo arba neišjungiant apsauginio įtaiso.

Be to, jei įmanoma, apsaugai turi saugoti nuo medžiagų arba daiktų išmetimo arba kritimo bei mašinos ar susijusio gaminio išmetamų teršalų.

1.4.2. Apsaugams keliami specialieji reikalavimai

1.4.2.1. Tvirtinamieji apsaugai

Tvirtinamiesiems apsaugams tvirtinti naudojamą sistemą turi būti įmanoma atidaryti arba nuimti tik įrankiais.

Kai apsaugai nuimami, jų tvirtinimo sistema turi likti pritvirtinta prie apsaugų arba mašinos ar susijusio gaminio.

Jei įmanoma, apsaugai neturi likti vietoje be tvirtinimo detalių.

1.4.2.2. Judamieji blokavimo apsaugai

Judamieji blokavimo apsaugai turi:

- a) kai jie atidaryti, likti pritvirtinti, kiek tai įmanoma, prie mašinos ar susijusio gaminio;
- b) būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad juos būtų galima reguliuoti tik tyčiniu veiksmu.

Judamieji blokavimo apsaugai turi būti susieti su blokavimo įtaisu, kuris:

- a) neleidžia paleisti pavojingų mašinos ar susijusio gaminio funkcijų, jei tie apsaugai neuždaryti, ir
- b) duoda stabdymo komandą, kai tie apsaugai yra neuždaryti.

Jei operatorius gali pasiekti pavojingą zoną anksčiau, nei pašalinama mašinos ar susijusio gaminio pavojingų funkcijų keliama rizika, judamieji apsaugai turi būti susieti su apsaugo užraktu ir papildomai su blokavimo įtaisu, kuris:

- a) neleidžia paleisti pavojingų mašinos ar susijusio gaminio funkcijų tol, kol apsaugas neuždarytas ir neužrakintas, ir
- b) apsaugą laiko uždarytą ir užrakintą tol, kol pavojingos mašinos ar susijusio gaminio funkcijos nebekelia sužeidimo rizikos.

Judamieji blokavimo apsaugai projektuojami taip, kad, jei jų nebūtų arba sugestų bent vienas jų komponentas, pavojingos mašinos ar susijusio gaminio funkcijos nebūtų paleistos arba būtų stabdomos.

1.4.2.3. Priėjimą ribojantys reguliuojamieji apsaugai

Reguliuojamieji apsaugai, ribojantys priėjimą prie darbui būtinų judamųjų dalių, turi būti:

- a) reguliuojami rankomis arba automatiškai, atsižvelgiant į darbo pobūdį, ir
- b) lengvai reguliuojami be įrankių.

1.4.3. Apsauginiams įtaisams keliami specialieji reikalavimai

Apsauginiai įtaisai projektuojami ir įjungiami į valdymo sistemą taip, kad:

- a) judamosios dalys negalėtų pradėti judėti, jei jas gali pasiekti operatorius;
- b) žmonės negalėtų pasiekti judamųjų dalių, kai jos juda, ir
- c) dėl vieno iš judamųjų dalių komponento nebuvimo arba gedimo jos nebūtų paleistos arba būtų stabdomos.

Apsauginius įtaisus įmanoma reguliuoti tik atliekant tyčinį veiksmą.

1.5. Rizika dėl kitų priežasčių

1.5.1. Elektros tiekimas

Jei mašinos ar susiję gaminiai vartoja elektros energiją, jie projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad būtų išvengta arba būtų galima išvengti visų su elektra susijusių pavojų.

Direktyvoje 2014/35/ES nustatyti saugos tikslai taikomi mašinoms ar susijusiems gaminiams. Tačiau su mašinų ar susijusių gaminių atitikties vertinimu, pateikimu rinkai arba pradėjimu naudoti susijusios pareigos dėl elektros keliamo pavojaus reglamentuojamos tik šiuo reglamentu.

1.5.2. *Statinė elektra*

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų išvengta potencialiai pavojingų statinės elektros krūvių arba būtų apribotas jų atsiradimas, ir (arba) jis turėtų iškvėros sistemą.

1.5.3. *Kitos, nei elektros, energijos tiekimas*

Jei mašinos ar susiję gaminiai maitinami ne elektros, bet kitokio energijos šaltinio, jie projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad būtų išvengta visos galimos rizikos, susijusios su tokiais energijos šaltiniais.

1.5.4. *Montavimo klaidos*

Klaidų, kurios, tikėtina, būtų padarytos montuojant arba permontuojant tam tikras dalis ir kurios galėtų būti rizikos šaltiniu, tikimybė pašalinama atitinkamai suprojektuojant ir sukonstruojant tokias dalis, arba, jei tai nebuvo padaryta, pateikiant informaciją ant pačių dalių ar jų korpusų. Tokia pati informacija turi būti pateikta ant judamųjų dalių ar jų korpusų, jei rizikai išvengti būtina žinoti jų judėjimo kryptį.

Jei būtina, visa kita papildoma informacija pateikiama naudojimo instrukcijose.

Tokie galimos rizikos šaltiniai kaip klaidingos jungtys turi būti pašalinti projektuojant, o jei šio reikalavimo negalima įvykdyti – pateikiant apie tai informaciją ant dalių, kurios yra sujungiamos, ir, kai tinkama, ant sujungimo priemonių.

1.5.5. *Ribinės temperatūros*

Turi būti imamasi visų priemonių pašalinti bet kokią sužalojimo riziką, atsirandantią dėl sąlyčio su mašinos ar susijusio gaminio dalimis ar medžiagomis, kurių temperatūra labai aukšta arba labai žema, arba dėl šių dalių artumo.

Būtinų priemonių taip pat imamasi, kad būtų išvengta ar apsaugota nuo labai karštų ir labai šaltų medžiagų išmetimo rizikos.

1.5.6. *Gaisras*

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų išvengta gaisro arba perkaitimo rizikos, kylančios dėl pačios mašinos ar paties susijusio gaminio arba mašinos ar susijusio gaminio gaminamų ar naudojamų dujų, skysčių, dulkių, garų arba kitų cheminių medžiagų.

1.5.7. *Sprogimas*

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų išvengta bet kokios sprogimo rizikos, kylančios dėl pačios mašinos ar paties susijusio gaminio arba mašinos ar susijusio gaminio gaminamų ar naudojamų dujų, skysčių, dulkių, garų arba kitų cheminių medžiagų.

Mašinos ar susiję gaminiai turi atitikti specifinių Sąjungos derinamųjų teisės aktų nuostatas, esant sprogimo rizikai dėl jų naudojimo potencialiai sprogoje aplinkoje.

1.5.8. *Triukšmas*

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad rizika dėl ore skleidžiamo triukšmo būtų sumažinta iki mažiausio lygio, atsižvelgiant į technikos pažangą ir galimybę naudoti triukšmą mažinančias priemones, ypač šaltinio vietoje.

Skleidžiamo triukšmo lygis gali būti įvertintas atsižvelgiant į palyginamuosius panašių mašinų ar susijusių gaminių skleidžiamo triukšmo duomenis.

1.5.9. *Vibracija*

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad rizika dėl mašinos ar susijusio gaminio sukeltos vibracijos būtų sumažinta iki žemiausio lygio, atsižvelgiant į technikos pažangą ir galimybę naudoti vibraciją mažinančias priemones, ypač šaltinio vietoje.

Vibracijos lygis gali būti įvertintas atsižvelgiant į palyginamuosius panašių mašinų ar susijusių gaminių vibracijos duomenis.

1.5.10. Spinduliuotė

Nepageidaujama mašinų ar susijusių gaminių skleidžiama spinduliuotė pašalinama arba sumažinama iki tokio lygio, kuris nedaro neigiamo poveikio žmonėms.

Funkcinė jonizuojančioji spinduliuotė sumažinama iki žemiausio lygio, kurio pakanka tinkamam mašinos ar susijusio gaminio veikimui jo reguliavimo, naudojimo ir valymo metu. Jei yra rizika, imamasi visų būtinų apsaugos priemonių.

Funkcinė nejonizuojančioji spinduliuotė reguliavimo, eksploatavimo ir valymo metu sumažinama iki žmonėms neigiamo poveikio nedarančio lygio.

1.5.11. Išorinė spinduliuotė

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad išorinė spinduliuotė netrukdytų jų veikimui.

1.5.12. Lazero skleidžiama spinduliuotė

Jei naudojama lazerinė įranga, atsižvelgiama į šiuos dalykus:

- a) lazerinė mašinų ar susijusių gaminių įranga projektuojama ir gaminama taip, kad būtų išvengta bet kokios atsitiktinės spinduliuotės;
- b) lazerinė mašinų ar susijusių gaminių įranga apsaugoma taip, kad tiesioginė, atspindėtoji ar išsklaidytoji ir antrinė spinduliuotė nebūtų kenksminga sveikatai;
- c) mašinų ar susijusių gaminių lazerinei įrangai stebėti ar reguliuoti skirta optinė įranga turi būti tokia, kad lazero spinduliuotė nekeltų rizikos sveikatai.

1.5.13. Pavojingų medžiagų ir cheminių medžiagų išskyrimas

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų galima išvengti rizikos, susijusios su jų gaminamų pavojingų medžiagų ir cheminių medžiagų įkvėpimu, nurijimu, patekimu ant odos, į akis ir ant gleivinės bei prasiskverbimu pro odą.

Jei rizikos negalima pašalinti, mašina ar susijęs gaminys įrengiama (-as) taip, kad pavojingas medžiagas ir chemines medžiagas būtų galima sulaikyti, surinkti, išsiurbti, nusodinti purškiant vandenį, filtruoti arba apdoroti kitu tokiu pat efektyviu būdu.

Kai mašinai ar susijusiam gaminiui dirbant įprastu režimu procesas nėra visiškai uždaras, sulaikymo ir (arba) surinkimo, filtravimo ar atskyrimo ir išsiurbimo įtaisai išdėstomi taip, kad jų veikimas būtų kiek įmanoma veiksmingesnis.

1.5.14. Įtraukimo į mašiną rizika

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami, gaminami arba juose įrengiamos priemonės, apsaugančios nuo žmogaus patekimo į juos, arba, jei tai neįmanoma, pagalbai iškviešti skirtos priemonės.

1.5.15. Slydimo, užkliuvimo ir griuvimo rizika

Mašinos ar susijusio gaminio dalys, kuriomis žmonės yra priversti judėti arba ant jų stovėti, projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų išvengta slydimo, užkliuvimo ar griuvimo ant dalių arba nuo jų.

Kai tinkama, šios dalys turi būti su ranktūriais, kurie tvirtinami pagal naudotoją ir kurie suteikia jam galimybę išlaikyti pusiausvyrą.

1.5.16. Žaibas

Mašinose ar susijusiuose gaminiuose, kuriuos naudojimo metu būtina apsaugoti nuo žaibo, įrengiama sistema, užtikrinanti elektrinio krūvio nukreipimą į žemę.

1.6. Techninė priežiūra**1.6.1. Mašinų ar susijusių gaminių techninė priežiūra**

Reguliavimo ir techninės priežiūros vietos turi būti už pavojingų zonų išorinių ribų. Turi būti sudaryta galimybė atlikti sustabdytos mašinos ar sustabdyto susijusio gaminio reguliavimo, techninės priežiūros, remonto, valymo ir aptarnavimo veiksmus.

Jei dėl techninių priežasčių vienos ar daugiau iš pirmiau nurodytų sąlygų negalima įvykdyti, imamasi priemonių užtikrinti, kad šiuos veiksmus būtų galima atlikti saugiai (žr. 1.2.5 punktą).

Automatizuotose mašinose ir, jei būtina, kitose mašinose ar susijusiuose gaminiuose turi būti jungiamasis įtaisas gedimų diagnostikos įrangai prijungti.

Automatizuotos mašinos ar susijusio gaminio komponentai, kuriuos reikia dažnai keisti, turi būti lengvai ir saugiai nuimami bei pakeičiami. Prieiga prie šių komponentų turi būti tokia, kad šiuos veiksmus būtų galima atlikti naudojant būtinas technines priemones pagal nurodytą darbo metodą.

1.6.2. *Prieiga prie darbo ir aptarnavimo vietų*

Mašinos ar susiję gaminiai turi būti projektuojami ir gaminami taip, kad būtų galima saugiai patekti į tas vietas, į kurias reikia įeiti mašinos ar susijusio gaminio naudojimo, reguliavimo, techninės priežiūros ir valymo metu.

Jei tai mašinos ar susiję gaminiai, į kurias (-iuos) žmonės turi patekti jose (juose) dirbti, reguliuoti, prižiūrėti arba valyti, mašinos prieigų matmenys nustatomi ir pritaikomi naudoti gelbėjimo įrangą taip, kad būtų įmanoma skubiai išgelbėti žmones.

1.6.3. *Energijos šaltinio atjungimas*

Mašinos ar susiję gaminiai turi turėti priemonę jiems atjungti nuo visų energijos šaltinių. Tokie atjungimo įtaisai turi būti aiškiai pažymėti. Turi būti galima juos užrakinti, jei jungiant iš naujo gali būti keliama rizika žmonėms. Atjungimo įtaisyse turi būti įmanoma užrakinti, jei operatorius iš visų savo buvimo vietų negali patikrinti, ar energijos tiekimas vis dar atjungtas.

Tuo atveju, kai mašinoms ar susijusiems gaminiams elektros energija tiekama per kištukinę jungtį, pakanka tik šį kištuką ištraukti, jei operatorius iš visų savo buvimo vietų gali matyti, kad kištukas yra ištrauktas.

Energiją atjungus, turi būti galima visą mašinos ar susijusio gaminio grandinėse likusią ar sukauptą energiją tiesiog išsklaidyti, nesukeliant rizikos žmonėms.

Taikoma pirmesnėse pastraipose nustatytų reikalavimų išimtis: tam tikros elektros grandinės gali likti sujungtos su savo energijos šaltiniais, kad, pavyzdžiui, laikytų detale, saugotų informaciją, apšviestų mašinų gaminio vidų ir kt. Šiuo atveju imamasi visų specialiųjų priemonių operatoriaus saugai užtikrinti.

1.6.4. *Operatoriaus dalyvavimas*

Mašina ar susijęs gaminys turi būti projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad operatoriui reikėtų kuo mažiau dalyvauti mašinos darbe. Jei operatoriaus dalyvavimo išvengti negalima, atliekamas veiksmas turi būti lengvas ir saugus.

1.6.5. *Vidinių dalių valymas*

Mašina ar susijęs gaminys turi būti projektuojami ir gaminami taip, kad jų vidinės dalis, kuriose buvo pavojingų cheminių medžiagų ar mišinių, būtų galima išvalyti be patekimo į jų vidų; iš išorės taip pat turi būti įmanoma jas atblokuoti, jei reikia. Jei neįmanoma išvengti patekimo į mašiną ar susijusį gaminį, jie projektuojami ir gaminami taip, kad būtų galima juos saugiai valyti.

1.7. **Informacija**

1.7.1. *Informacija ir įspėjimai ant mašinos ar susijusio gaminio*

Pageidautina, kad informacija ir įspėjimai ant mašinos ar susijusio gaminio būtų pateikti lengvai suprantamais simboliais ar piktogramomis.

Visa rašytinė ar žodinė informacija ir įspėjimai turi būti pateikiami naudotojams lengvai suprantama kalba, kurią nustato atitinkama valstybė narė.

1.7.1.1. Informacija ir informavimo įtaisai

Informacija, kuri reikalinga mašinai ar susijusiam gaminiui valdyti, turi būti nedviprasmiška ir lengvai suprantama. Jos neturi būti per daug, kad operatorius nebūtų perkraunamas.

Vaizdo rodymo įtaisai arba kitos komunikacijos tarp operatoriaus ir mašinos ar susijusio gaminio interaktyviosios priemonės turi būti lengvai suprantamos ir lengvai naudojamos.

1.7.1.2. Įspėjamieji įtaisai

Jei dėl galimo neprižiūravimo mašinos ar susijusio gaminio trikties gali kilti pavojus žmonių sveikatai ir saugai, mašina ar susijęs gaminys turi būti įrengtas taip, kad kaip įspėjimą duotų atitinkamą garsinį arba šviesos signalą.

Jei mašina ar susijęs gaminys turi įspėjamuosius įtaisyti, jie turi būti nedviprasmiški ir lengvai suvokiami. Operatorius turi turėti galimybę kiekvienu momentu patikrinti tokių įspėjamųjų įtaisų veikimą.

Turi būti laikomasi specifinių Sąjungos teisės aktų reikalavimų, susijusių su spalvomis ir saugos signalais.

1.7.2. Įspėjimas apie liekamąją riziką

Jei, nepaisant būdingos saugios konstrukcijos priemonių bei panaudojus technines apsaugos priemones ir papildomas apsaugos priemones, rizika lieka, turi būti numatyti būtini įspėjimai, įskaitant įspėjamuosius įtaisyti.

1.7.3. Mašinų ar susijusių gaminių ženklavimas

Be 10 ir 24 straipsniuose nustatytų ženklavimo reikalavimų, mašinos ar susiję gaminiai turi būti matomai, įskaitomai ir neištrinamai paženklinėti.

Mašinos ar susiję gaminiai, kuriems taikomi šio priedo 2–6 skyriai, taip pat ženklunami pagal tuose skyriuose nustatytus papildomus reikalavimus.

Be to, mašina ar susijęs gaminys, suprojektuoti ir pagaminti naudoti potencialiai sprogioje aplinkoje, turi būti atitinkamai paženklinėti.

Ant mašinų ar susijusių gaminių taip pat turi būti pateikta su jų tipu susijusi ir saugaus naudojimo informacija. Tokiai informacijai taikomi 1.7.1 punkto reikalavimai.

Jei mašinos ar susijusio gaminio dalį naudojimo metu reikia kelti kėlimo įrenginiu, jų masė pažymima įskaitomai, neištrinamai ir nedviprasmiškai.

1.7.4. Naudojimo instrukcijos

Be 10 straipsnio 7 dalyje nustatytų pareigų, naudojimo instrukcijos rengiamos toliau nustatyta tvarka.

Nukrypstant nuo 10 straipsnio 7 dalies, techninės priežiūros instrukcijos, skirtos naudoti specialistams, turintiems gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo įgaliojimus, gali būti parengtos tik viena šiems specialistams suprantama Sąjungos oficialiąja kalba.

1.7.4.1. Bendrieji naudojimo instrukcijų rengimo principai

- a) Naudojimo instrukcijų turinys apima ne tik informaciją apie mašinos ar susijusio gaminio numatytąją naudojimą, bet taip pat atsižvelgiama į pagrįstai numanomą netinkamą jos (jo) naudojimą.
- b) Jei mašinos ar susiję gaminiai skirti naudoti neprofesionaliems operatoriams, naudojimo instrukcijos formuluojamos ir išdėstomos atsižvelgiant į bendrojo išsilavinimo ir nuovokumo lygį, kurio būtų galima tikėtis iš tokių operatorių.

1.7.4.2. Naudojimo instrukcijų turinys

1. Naudojimo instrukcijose pateikiama, jei reikia, bent ši informacija:

- a) gamintojo ir, jei taikoma, jo įgaliotojo atstovo prekybinis pavadinimas ir visas adresas;
- b) mašinos ar susijusio gaminio pavadinimas, nurodytas ant pačios mašinos ar paties susijusio gaminio, išskyrus serijos numerį (žr. 1.7.3 punktą);
- c) ES atitikties deklaracija arba interneto adresas ar kompiuterio skaitomas kodas, kuriuos naudojant galima susipažinti su ES atitikties deklaracija, laikantis 10 straipsnio 8 dalies;
- d) bendrasis mašinos ar susijusio gaminio aprašymas;
- e) brėžiniai, schemas, aprašymai ir paaiškinimai, kurių reikia mašinai ar susijusiam gaminiui naudoti, prižiūrėti, remontuoti ir jo tinkamam veikimui patikrinti;
- f) darbo vietos (-ų), kurią (-ias) galėtų užimti operatoriai, aprašymas;
- g) mašinos ar susijusio gaminio numatytojo naudojimo sąlygų aprašymas;
- h) išpėjimai dėl būdų, kurie, kaip rodo patirtis, gali pasitaikyti ir kuriais mašina ar susijęs gaminys neturi būti naudojamas;
- i) surinkimo, montavimo ir sujungimo instrukcijos, įskaitant brėžinius, schemas ir prijungimo priemones, važiuoklės arba įrenginio, ant kurio turi būti įrengta mašina ar įrengtas susijęs gaminys, žymuo;
- j) įrengimo ir surinkimo instrukcijos triukšmui ir vibracijai sumažinti;
- k) mašinos ar susijusio gaminio atidavimo naudoti ir naudojimo instrukcijos, jei reikia, operatorių mokymo instrukcijos;
- l) informacija apie likutinę riziką, kuri išlieka nepaisant būdingos saugios konstrukcijos priemonių bei panaudojus technines apsaugos priemones ir papildomas apsaugos priemones;
- m) instrukcijos apie apsaugos priemones, kurių turi imtis naudotojas, įskaitant, kai tinkama, numatytas asmenines apsaugos priemones;
- n) įrankių, kurie gali būti prijungti prie mašinos ar susijusio gaminio, pagrindinės charakteristikos;
- o) sąlygos, kurioms esant mašinos ar susijęs gaminys atitinka stabilumui keliamus reikalavimus naudojimui, gabenimo, surinkimo, išardymo pasibaigus naudojimo trukmei, bandymo ar numanomų gedimų metu;
- p) instrukcijos, kurios turi užtikrinti, kad gabenimo, kėlimo ir laikymo veiksmai būtų atliekami saugiai, nurodant mašinos ar susijusio gaminio ir įvairių jos (jo) dalių, jei jas dažnai reikia gabenti atskirai, mases;
- q) veikimo metodas nelaimingo atsitikimo ar gedimo atveju; jei yra užsikirtimo tikimybė, veikimo būdas įrangai saugiai atblokuoti;
- r) reguliavimo ir techninės priežiūros darbų, kuriuos turėtų atlikti naudotojas, taip pat prevencinių priežiūros priemonių, kurių turėtų būti laikomasi atsižvelgiant į mašinos ar susijusio gaminio konstrukciją ir naudojimą, aprašymas;
- s) instrukcijos, skirtos saugiai atlikti reguliavimą ir techninę priežiūrą, įskaitant apsaugos priemones, kurių reikia imtis šių veiksmų metu;
- t) naudojamų atsarginių dalių, jei jos turi įtakos operatorių sveikatai ir saugai, specifikacijos;

u) toliau nurodyta informacija apie ore skleidžiamą triukšmą:

- i) svertinis skleidžiamo garso slėgio lygis darbo vietose, jei jis viršija 70 dB (A); jei šis lygis neviršija 70 dB (A), tai turi būti nurodyta;
- ii) pikinis momentinis C svertinis garso slėgio lygis darbo vietose, jei jis viršija 63 Pa (130 dB, kai sąlyginis garso slėgio slenkstis 20 μ Pa);
- iii) mašinos ar susijusio gaminio skleidžiamas A svertinis garso galios lygis, jei A svertinis skleidžiamo garso slėgio lygis darbo vietose viršija 80 dB (A).

Šios vertės turi būti faktiškai išmatuotos atitinkamos mašinos ar susijusio gaminio vertės arba nustatytos atlikus techniškai palyginamos mašinos ar palyginamo susijusio gaminio, kuris yra tipinis gami-namos mašinos ar gaminamo susijusio gaminio atžvilgiu, matavimus.

Jei mašina ar susijęs gaminy yra labai didelė (-is), vietoje A svertinio garso galios lygio galima nurodyti A svertinį skleidžiamo garso slėgio lygį tam tikrose vietose aplink mašiną ar susijusį gaminį.

Jei darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų nega-lima taikyti, garso lygis matuojamas taikant mašinai ar susijusiam gaminiui tinkamiausią metodą.

Pateikiant skleidžiamo garso vertes, nurodoma abipusė šių verčių neapibrėžtis. Aprašomos mašinos ar susijusio gaminio darbo sąlygos matavimo metu ir taikomi matavimo metodai.

Jei darbo vieta (-os) yra nenustatyta (-os) arba negali būti nustatyta (-os), A svertiniai garso slėgio lygiai matuojami 1 metro atstumu nuo mašinos ar susijusio gaminio paviršiaus ir 1,6 metro aukštyje nuo grindų arba prieigos platformos. Nurodoma didžiausiojo garso slėgio padėtis ir jo vertė.

Dėl mašinų ar susijusių gaminių triukšmo mažinimo naudojimo instrukcijose tam tikrais atvejais nurodomi, kai tinkama, įrangos tinkamo surinkimo ir įrengimo būdai (taip pat žr. 1.7.4.2 punkto 1 dalies j papunktį).

Jei specifiniuose Sąjungos teisės aktuose nustatyti kiti reikalavimai, keliama garso slėgio lygių ar garso galios lygių matavimui, taikomi tie teisės aktai, o atitinkamos šio skirsnio nuostatos netaikomos;

- v) informacija apie būtinas atsargumo priemones, prietaisus ir priemones, reikalingas nedelsiant ir švelniai gelbėti asmenis;
- w) jei mašinos ar susiję gaminiai gali skleisti nejonizuojančiąją spinduliuotę, galinčią pakenkti žmonėms, ypač asmenims, kuriems implantuotos aktyvios ar neaktyvios medicinos priemonės, informacija apie operatorių ir poveikį patiriančius asmenis veikiančią spinduliuotę;
- x) jei pagal mašinų ar susijusių gaminių konstrukciją iš mašinos ar susijusio gaminio gali būti pavojingų cheminių medžiagų išlakos, sugavimo, filtravimo ar išleidimo įtaiso charakteristikos, jei toks įtaisas netiekiamas kartu su mašina ar susijusiu gaminiu, ir kuris nors iš šių dalykų:
 - i) iš mašinos ar susijusio gaminio išmetamų pavojingų medžiagų ir cheminių medžiagų srautas,
 - ii) iš mašinos ar susijusio gaminio išmetamų arba su mašina ar susijusiu gaminiu naudojamų pavo-jingų medžiagų arba cheminių medžiagų koncentracija aplink mašiną ar susijusį gaminį,
 - iii) sugavimo arba filtravimo įtaiso efektyvumas ir sąlygos, kurių reikia laikytis šiam efektyvumui užtikrinti laikui bėgant.

Pirmoje pastraipoje nurodytos vertės yra faktiškai išmatuotos atitinkamos mašinos ar susijusio gaminio vertės arba jos nustatytos atlikus techniškai palyginamos mašinos ar palyginamo susijusio gaminio, atitinkančios (-o) mokslo ir technikos pažangos lygį, matavimus.

1.7.5. *Reklaminė literatūra*

Reklaminė literatūra, kurioje aprašyta mašina ar susijęs gaminys, neturi prieštarauti naudojimo instrukcijoms dėl sveikatos ir saugos aspektų. Reklaminėje literatūroje, kurioje aprašytos mašinos ar susijusio gaminio eksploatacinės charakteristikos, turi būti pateikta ta pati informacija apie išlakas, kaip ir naudojimo instrukcijose.

2. TAM TIKROMS MAŠINŲ IR SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KATEGORIJOMS KELIAMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI

Mašinos ir susiję gaminiai, skirti maisto produktams, mašinos ir susiję gaminiai, skirti kosmetikos ar farmacijos produktams, nešiojamosios rankinės arba rankinio valdymo mašinos ir susiję gaminiai, nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos ir susiję gaminiai, medienos ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos ir susiję gaminiai, ir augalų apsaugos produktų skleidimo mašinos ir susiję gaminiai turi atitikti visus šiame skyriuje nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

2.1. **Mašinos ir susiję gaminiai, skirti maisto produktams, ir mašinos ir susiję gaminiai, skirti kosmetikos ar farmacijos produktams**

2.1.1. *Bendroji informacija*

Mašinos ar susiję gaminiai, skirti naudoti su maisto ar kosmetikos ir farmacijos produktais, projektuojami ir gaminami taip, kad būtų išvengta infekcijos, ligų ar užkrėtimo rizikos.

Turi būti laikomasi šių reikalavimų:

- a) medžiagos, kurios liečiasi arba yra skirtos liestis su maisto produktais, ar vandeniu, skirtu žmonėms vartoti, ar kosmetikos ar farmacijos produktais, turi atitikti atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytas sąlygas; mašina ar susijęs gaminys projektuojami ir gaminami taip, kad tas medžiagas būtų galima nuvalyti prieš kiekvieną naudojimą; jei tai neįmanoma, naudojamos vienkartinio naudojimo dalys;
- b) visi kiti nei vienkartinio naudojimo dalių su maistu ar vandeniu, skirtu žmonėms vartoti, kosmetikos ar farmacijos produktais besiliečiantys paviršiai turi būti:
 - i) lygūs, be jokių griovelių ar įtrūkimų, kuriuose galėtų kauptis organinės medžiagos; tas pats taikoma ir jų jungtims;
 - ii) pagaminti taip, kad sąrankose būtų kuo mažiau iškyšų, briaunų ar įdubų;
 - iii) lengvai valomi ir dezinfekuojami, jei reikia, nuėmus lengvai išardomas dalis; vidinių paviršių kreivumo spindulys turi būti pakankamas, kad juos būtų galima kruopščiai išvalyti;
- c) iš maisto, kosmetikos ir farmacijos produktų, taip pat valymo, dezinfekavimo ir skalavimo priemonių išsiskiriantys skysčiai, dujos ir aerosoliai iš mašinos ar susijusio gaminio turi būti visiškai pašalinami (jei įmanoma, esant „valymo“ padėčiai);
- d) mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad į tas vietas, kurių negalima išvalyti, negalėtų patekti jokios medžiagos ir gyviai, ypač vabzdžiai, ir ten nesikauptų jokios organinės medžiagos;
- e) mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad jokios sveikatai pavojingos pagalbinės medžiagos, įskaitant naudojamus tepalus, negalėtų liestis su maisto produktais arba žmonėms vartoti skirtu vandeniu, kosmetikos ir farmacijos produktais; jei būtina, mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų galima nuolat tikrinti atitiktį šiam reikalavimui.

2.1.2. Naudojimo instrukcijos

Maisto produktams skirtų mašinų ar susijusių gaminių ir kosmetikos ar farmacijos produktams skirtų mašinų ar susijusių gaminių naudojimo instrukcijose nurodomi rekomenduojami preparatai ir metodai, skirti mašinai valyti, dezinfekuoti ir skalauti ne tik lengvai prieinamose vietose, bet ir tose vietose, kurių pasiekti neįmanoma ar nepatartina.

2.2. Nešiojamosios rankinės ar rankinio valdymo mašinos ar susiję gaminiai

2.2.1. Bendroji informacija

Nešiojamosios rankinės ar rankinio valdymo mašinos ar susiję gaminiai turi:

- a) priklausomai nuo mašinos ar susijusio gaminio tipo, turėti pakankamų matmenų atraminį paviršių ir pakankamai rankenų bei atitinkamo dydžio atramų, išdėstytų taip, kad užtikrintų mašinos ar susijusio gaminio stabilumą numatytomis darbo sąlygomis;
- b) išskyrus atvejus, jei tai techniškai neįmanoma, arba jei yra nepriklausomas valdymo įtaisas, rankenose, kurių negalima visiškai saugiai paleisti, turi būti rankinio paleidimo ir stabdymo valdymo įtaisai, išdėstyti taip, kad operatorius galėtų juos valdyti nepaleisdamas rankenų;
- c) būti suprojektuotos taip, kad nebūtų netikėto įjungimo ar veikimo, operatoriui paleidus rankenas, rizikos; jei tai techniškai neįmanoma, turi būti imamasi lygiaverčių priemonių;
- d) jei reikia, turi būti įmanoma stebėti pavojingą zoną ir apdirbamosios medžiagos bei įrankio sąlytį;
- e) turėti įtaisą arba prijungtą ištraukimo sistemą su išėjimo atvamzdžiu arba lygiavertę sistemą pavojingų cheminių medžiagų išlakoms sugauti ar sumažinti; šis reikalavimas netaikomas, jei dėl jo kyla naujas pavojus arba kai pagrindinė mašinos ar susijusio gaminio funkcija yra pavojingų cheminių medžiagų naudojimas, ir vidaus degimo variklių išlakų atvejams;
- f) turi būti suprojektuoti ir pagaminti taip, kad nešiojamų mašinų ar susijusių gaminių rankenos sudarytų galimybę nesudėtingai užvesti ir sustabdyti įrenginį.

2.2.1.1. Naudojimo instrukcijos

Naudojimo instrukcijose pateikiama ši informacija apie vibraciją, išreikštą pagreičiu (m/s^2) ir perduodamą nešiojamosiomis rankinėmis ar rankinio valdymo mašinomis ar susijusiais gaminiais:

- a) nuolatinį plaštakos ir rankos sistemą veikiančių virpesių suminę vibracijos vertę;
- b) pagreičio dėl pakartotinių smūginių virpesių, kurie veikia plaštakos ir rankos sistema, vidutinę pikinę amplitudės vertę;
- c) abiejų matavimų neapibrėžtis.

Pirmoje pastraipoje nurodytos vertės yra faktiškai išmatuotos konkrečios mašinos ar susijusio gaminio vertės arba jos nustatytos atsižvelgiant į techniškai palyginamos mašinos ar susijusio gaminio, atitinkančio mokslo ir technikos pažangos lygį, matavimus.

Jei darniųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų negalima taikyti, vibracijos duomenys matuojami mašinai ar susijusiam gaminiui taikant tinkamiausią matavimo kodeksą.

Nurodomos darbo sąlygos matavimų metu ir taikyti matavimo metodai arba pateikiama nuoroda į taikytą darnųjų standartą.

2.2.2. Nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos ar susiję gaminiai

2.2.2.1. Bendroji informacija

Nešiojamosios tvirtinimo ir kitos smūginės mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad:

- a) energija smūgiuojamam elementui būtų perduodama tarpiniu komponentu, neatsiskiriančiu nuo įtaiso;
- b) paleidimo įtaisas neleistų smūgiuoti tol, kol mašina ar susijęs gaminys nenustatomas teisingai ir remiasi į pagrindo medžiagą reikiamu spaudimu;
- c) būtų apsaugoti nuo atsitiktinio paleidimo; jei būtina, nustatoma atitinkama paleidimo ir valdymo įtaisų veiksmų seka smūgiavimui pradėti;
- d) būtų apsaugoti nuo atsitiktinio paleidimo tvarkymo metu arba nuo smūgio;
- e) užtaisymo ir išėmimo veiksmai galėtų būti atliekami lengvai ir saugiai.

Jei būtina, prie įtaiso būtų įmanoma pritvirtinti apsaugą (-us) nuo skeveldrų, o atitinkamą (-us) apsaugą (-us) pateikia mašinos ar susijusio gaminio gamintojas.

2.2.2.2. Naudojimo instrukcijos

Naudojimo instrukcijose pateikiama būtina informacija apie:

- a) priedus ir sukeičiamąją įrangą, kuri gali būti naudojama su mašina ar susijusiu gaminiu;
- b) tinkamus tvirtinimo arba kitus mašinos ar susijusio gaminio darbe naudojamus smūgiuojamuosius elementus;
- c) kai tinkama, tinkamus naudoti šovinius.

2.3. Medienos ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos ar susiję gaminiai

Medienos ir panašias fizines savybes turinčių medžiagų apdirbimo mašinos ar susiję gaminiai turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) mašinos ar susiję gaminiai projektuojami, gaminami ar įrengiami taip, kad apdirbamąjį ruošinį būtų galima saugiai padėti ir kreipti; jei ruošinys ant darbatalio laikomas rankomis, darbatalis turi būti pakankamai stabilus ir netrukdyti ruošiniui judėti;
- b) jei mašinos ar susiję gaminiai galėtų būti naudojami ruošinių arba jų dalių išmetimo rizikos sąlygomis, jie projektuojamos, gaminami arba įrengiami taip, kad tokio išmetimo būtų išvengta, o jei tai neįmanoma, išmetimas nesukeltų rizikos operatoriui ir (arba) poveikį patiriantiems asmenims;
- c) mašina ar susijęs gaminys turi turėti automatinį stabdį, kuris sustabdo įrankį per gana trumpą laiką, jei atsiranda sąlyčio su lėtėjančiu įrankiu rizika;
- d) jei įrankis įtaisytas nevisiškai automatizuotoje mašinoje ar susijusiame gaminyje, ta mašina ar susijęs gaminys projektuojami ir gaminami taip, kad būtų pašalinta arba sumažinta atsitiktinio sužeidimo rizika.

2.4. Augalų apsaugos produktų skleidimo mašinos ar susiję gaminiai

2.4.1. 2.4 skirsnyje vartojamų terminų apibrėžtys:

Augalų apsaugos produktų skleidimo mašinos ar susiję gaminiai – mašinos ar susiję gaminiai, specialiai skirti augalų apsaugos produktų, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalyje, skleidimui.

⁽¹⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinant Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

2.4.2. Bendroji informacija

Augalų apsaugos produktų skleidimo mašinų ar susijusių gaminių gamintojas užtikrina, kad būtų atliekamas augalų apsaugos produktų keliamo nenumatyto poveikio aplinkai vertinimas pagal rizikos vertinimo ir rizikos mažinimo procesą, nurodytą Bendrųjų principų 1 punkte.

Atsižvelgiant į pirmoje pastraipoje nurodyto rizikos vertinimo rezultatus, augalų apsaugos produktų skleidimo mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad juos būtų galima naudoti, reguliuoti ir prižiūrėti, nedarant augalų apsaugos produktų nenumatyto poveikio aplinkai.

Visais atvejais neturi būti nuotėkio.

2.4.3. Valdymo įtaisai ir stebėseną

Iš darbo vietų turi būti įmanoma lengvai ir tiksliai valdyti, stebėti ir nedelsiant sustabdyti augalų apsaugos produktų skleidimą.

2.4.4. Užpildymas ir ištuštinimas

Mašina ar susijęs gaminys projektuojami ir gaminami taip, kad juos būtų lengva užpildyti reikiamu augalų apsaugos produktų kiekiu, jų neišlaistant, ir užtikrinti patogų ir visišką ištuštinimą, išvengiant augalų apsaugos produktų išsipyrimo ir vandens šaltinių užteršimo tokių veiksmų atlikimo metu.

2.4.5. Augalų apsaugos produktų skleidimas

2.4.5.1. Paskleidimo norma

Mašinoje ar susijusiame gaminyje įrengiamos patogaus, tikslaus ir patikimo paskleidimo normos reguliavimo priemonės.

2.4.5.2. Augalų apsaugos produktų pasiskirstymas, nusėdimas ir nunešimas

Mašina ar susijęs gaminys projektuojami ir gaminami taip, kad būtų užtikrintas augalų apsaugos produktų nusėdimas tikslinėse zonose siekiant sumažinti patekimą į kitas zonas ir išvengti augalų apsaugos produktų nunešimo į aplinką. Kai tinkama, užtikrinamas tolygus pasiskirstymas ir vienodas nusėdimas.

2.4.5.3. Bandymai

Gamintojas atlieka arba paveda atlikti reikiamus kiekvieno tipo atitinkamų mašinų ar susijusių gaminių bandymus, kad būtų galima patikrinti, ar mašinos ar susijusio gaminio atitinkamos dalys atitinka 2.4.5.1 ir 2.4.5.2 punktuose nustatytus reikalavimus.

2.4.5.4. Nuostoliai sustabdymo metu

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų išvengta nuostolių sustojus skleisti augalų apsaugos produktus.

2.4.6. Priežiūra

2.4.6.1. Valymas

Mašina ar susijęs gaminys projektuojami ir gaminami taip, kad juos būtų galima lengvai ir kruopščiai išvalyti neteršiant aplinkos.

2.4.6.2. Aptarnavimas

Mašina ar susijęs gaminys projektuojami ir gaminami taip, kad būtų lengva pakeisti susidėvėjusias dalis neteršiant aplinkos.

2.4.7. Patikrinimai

Prie mašinos ar susijusio gaminio galima lengvai prijungti reikalingus matavimo prietaisus mašinos ar susijusio gaminio tinkamam veikimui patikrinti.

2.4.8. Purkštukų, koštuvų ir filtrų ženklینimas

Purkštukai, koštuvai ir filtrai ženklinami taip, kad būtų galima aiškiai identifikuoti jų tipą ir dydį.

2.4.9. Naudojamo augalų apsaugos produkto pavadinimo nurodymas

Kai tinkama, mašinoje ar susijusiame gaminyje įrengiamas specialus laikiklis, ant kurio operatorius gali padėti naudojamo augalų apsaugos produkto pavadinimą

2.4.10. Naudojimo instrukcijos

Naudojimo instrukcijose pateikiama ši informacija:

- a) atsargumo priemonės, kurių reikia imtis atliekant maišymo, užpildymo, skleidimo, tuštinimo, valymo, aptarnavimo ir transportavimo veiksmus, kad būtų išvengta aplinkos užteršimo;
- b) išsamios naudojimo įvairioje numatomoje darbo aplinkoje sąlygos, įskaitant ir tai, kaip tinkamai paruošti bei sureguliuoti mašinas, kad būtų užtikrintas augalų apsaugos produktų nusėdimas tikslinėse zonose ir būtų sumažintas patekimas į kitas zonas, kad būtų išvengta pasklidimo į aplinką ir, kai tinkama, kad būtų užtikrintas augalų apsaugos produktų tolygus pasiskirstymas ir vienodas nusėdimas;
- c) purkštukų, filtrų ir koštuvų, kurie gali būti naudojami su mašina ar susijusiu gaminiu, tipų ir dydžių asortimentas;
- d) galinčių dėvėti dalių, kurios daro įtakos tinkamam mašinos ar susijusio gaminio veikimui, pvz., purkštukų, koštuvų ir filtrų tikrinimo dažnumas ir jų keitimo kriterijai ir būdai;
- e) kalibravimo, kasdienės priežiūros, paruošimo žiemai ir kitų tikrinimų, reikalingų tinkamam mašinos ar susijusio gaminio veikimui užtikrinti, nuoroda;
- f) augalų apsaugos produktų, kurie gali sukelti netinkamą mašinos ar susijusio gaminio veikimą, rūšys;
- g) nurodymas, kad operatorius turėtų vis atnaujinti naudojamo augalų apsaugos produkto pavadinimą, patalpintą ant specialaus 2.4.9 punkte nurodyto laikiklio;
- h) specialiosios įrangos ar reikmenų prijungimas bei naudojimas ir būtinos atsargumo priemonės;
- i) nurodymas, kad mašinai ar susijusiam gaminiui gali būti taikomi nacionaliniai reikalavimai dėl paskirtų įstaigų atliekamo reguliaraus patikrinimo, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/128/EB ⁽²⁾;
- j) mašinos ar susijusio gaminio elementai, kurie tikrinami, siekiant užtikrinti tinkamą jos (jo) veikimą;
- k) reikiamų matavimo prietaisų prijungimo instrukcijos.

3. PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI RIZIKAI DĖL MAŠINŲ AR SUSIJUSIŲ GAMINIŲ MOBILUMO KOMPENSUOTI

Mašinos ar susiję gaminiai, kurie kelia riziką dėl savo mobilumo, turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

⁽²⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų (OL L 309, 2009 11 24, p. 71).

3.1. Bendroji informacija

3.1.1. Šiame skirsnyje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) mašinos ar susiję gaminiai, kurie kelia riziką dėl savo mobilumo, yra:
 - i) mašinos ar susiję gaminiai, kurių veikimui reikalingas mobilumas darbo metu arba nuolatinis arba pusiau nuolatinis judėjimas tarp nuolatinių darbo vietų sekos, arba
 - ii) mašinos ar susiję gaminiai, kurie veikia vienoje vietoje, tačiau kurie gali būti įrengti taip, kad galėtų būti lengviau perkelti iš vienos vietos į kitą;
- b) vairuotojas – už mašinos ar susijusio gaminio judėjimą atsakingas operatorius, kuris gali važiuoti mašina arba kuris gali eiti pėsčias, lydėdamas mašiną, arba kreipti mašiną nuotolinio valdymo įtaisais;
- c) autonominė mobilioji mašina – autonomini režimą turinti mobilioji mašina, kurios visos pagrindinės mobiliųjų mašinų saugos funkcijos užtikrinamos jos važiavimo ir darbo veiksmų zonoje, nesant nuolatinės mašinos ir operatoriaus sąveikos;
- d) prižiūrėtojas – asmuo, atsakingas už autonominių mobiliųjų mašinų priežiūrą;
- e) priežiūros funkcija – nuotolinis ir nenuolatinis autonominių mobiliųjų mašinų stebėjimas įtaisu, leidžiančiu priimti informaciją ar išpėjimus ir duoti ribotus nurodymus šiai mašinai.

3.2. Darbo vietos

3.2.1. Vairavimo vieta

Matomumas iš vairavimo vietos turi būti toks, kad vairuotojas galėtų valdyti mašiną ar susijusį gaminį bei jos darbo įrankius pagrįstai numatomomis jų naudojimo sąlygomis visiškai užtikrindamas savo bei kitų poveikį patiriančių asmenų saugą. Jei būtina, numatomi atitinkami įtaisai nepakankamo tiesioginio matomumo rizikai pašalinti.

Mašina ar susijęs gaminys, kuriais vežamas vairuotojas, projektuojama (-as) ir gaminama (-as) taip, kad vairavimo vietoje esančiam vairuotojui nebūtų jokios rizikos atsitiktinai paliesti ratus ir vikšrus.

Mašinose važiuojančių vairuotojų vairavimo vieta projektuojama ir gaminama taip, kad būtų galima įrengti vairuotojo kabiną, jei tai nekelia rizikos ir jai yra pakankamai vietos. Kabinoje yra vairuotojui reikalingoms naudojimo instrukcijoms skirta vieta.

3.2.2. Sėdynė

Jei yra operatorių ar kitų mašina važiuojančių žmonių traukimo tarp mašinos dalių ir aplinkinių daiktų, mašinai nuvirtus ant šono arba apvirtus, rizika, ypač mašinų, kuriose yra įrengta 3.4.3 arba 3.4.4 punkte nurodyta apsauginė konstrukcija:

- a) mašina projektuojama su sulaikymo sistema, išlaikančia žmones savo vietose arba apsauginėje konstrukcijoje, kuri nevaržytų veiksams atlikti būtinų judesių arba sėdynių pakabos konstrukcijos sukeltų judesių konstrukcijos atžvilgiu, arba joje įrengiama tokia sulaikymo sistema;

kai yra didelė rizika, kad mašina nuvirs ant šono arba apvirs, o jos sulaikymo sistema nenaudojama, mašinai neturi būti įmanoma judėti;

tokios sulaikymo sistemos įrengiamos paisant ergonomikos principų ir neturi būti įrengiamos, jei didina riziką;

- b) vairavimo vietoje yra duodamas vaizdinis ir garsinis signalas, išpėjantis vairuotoją, kai jis yra vairavimo vietoje ir nesinaudoja sulaikymo sistema.

3.2.3. *Kitų asmenų vietos*

Jei pagal naudojimo sąlygas numatoma, kad mašinos, be vairuotojo, kartais ar nuolat bus vežami arba su jomis dirbs ir kiti asmenys, įrengiamos atitinkamos vietos, kuriose jie būtų saugiai vežami arba dirbtų.

3.2.1 punkto antra ir trečia pastraipos taip pat taikomos vietoms, numatytoms kitiems nei vairuotojas asmenims.

3.2.4. *Priežiūros funkcija*

Kai reikia, autonominės mobiliosios mašinos ar susiję gaminiai turi turėti autonominiam režimui būdingą priežiūros funkciją. Ši funkcija leidžia prižiūrėtoji nuotoliniu būdu gauti informaciją iš mašinos. Priežiūros funkcija leidžia atlikti tik tuos veiksmus, kuriais siekiama sustabdyti mašiną ar susijusį gaminį ir ją (jį) paleisti nuotoliniu būdu arba perkelti ją (jį) į saugią padėtį ir saugią būklę, kad nekiltų kita rizika. Mašina projektuojama ir gaminama taip, kad būtų galima atlikti tuos veiksmus tik tada, kai prižiūrėtojas tiesiogiai ar netiesiogiai mato mašinos judėjimą ir darbo zoną, o apsauginiai įtaisai veikia.

Informacija, kurią prižiūrėtojas gauna iš mašinos, kai įjungta priežiūros funkcija, turi sudaryti prižiūrėtoji galimybę išsamiai ir tiksliai matyti mašinos darbą, judėjimą ir saugų padėties nustatymą jos važiavimo ir darbo zonoje.

Ta informacija išpėja prižiūrėtoją apie esamas arba galinčias susidaryti nenumatytas ar pavojingas situacijas, kai reikalingas prižiūrėtojo dalyvavimas.

Jei priežiūros funkcija neaktyvi, mašina neturi galėti veikti.

3.3. **Valdymo sistemos**

Jei būtina, imamasi veiksmų siekiant užkirsti kelią valdymo įtaisų naudojimui be leidimo.

Nuotolinių valdymo įtaisų atveju ant kiekvieno valdymo įtaiso aiškiai nurodoma tuo valdymo įtaisu valdoma mašina ar susijęs gaminys.

Nuotolinio valdymo sistema projektuojama ir gaminama taip, kad valdytų tik:

- a) konkrečią mašiną ar susijusį gaminį;
- b) konkrečias funkcijas.

Nuotolinio valdymo mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad reaguotų tik į jiems numatytų valdymo įtaisų signalus.

Autonominių mobiliųjų mašinų ar susijusių gaminių valdymo sistema projektuojama taip, kad pati atliktų saugos funkcijas, kaip nustatyta šiame punkte, net jei veiksmus atlikti nurodoma naudojant nuotolinės priežiūros funkciją.

3.3.1. *Valdymo įtaisai*

Vairuotojas gali įjungti visus valdymo įtaisy, skirtus mašinai ar susijusiam gaminiui valdyti iš vairavimo vietos, išskyrus tas funkcijas, kurios gali būti saugiai įjungtos tik kitur esančiais valdymo įtaisais. Visų pirma, šioms funkcijoms priskiriamos funkcijos, už kurias yra atsakingi kiti nei vairuotojas operatoriai, arba tos, kurias vairuotojas saugiai valdyti gali tik palikęs vairavimo vietą.

Jei yra pedalai, jie projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad vairuotojas galėtų saugiai valdyti esant kiek įmanoma mažesnei netinkamo valdymo rizikai. Pedalų paviršiai yra neslidūs ir lengvai valomi.

Jei valdymo įtaisų veikimas gali kelti pavojų, ypač pavojingą judėjimą, mašinų valdymo įtaisai, išskyrus iš anksto nustatytų padėčių įtaisy, grįžta į neutraliąją padėtį, kai tik operatorius juos atleidžia.

Ratinių mašinų vairavimo sistema projektuojama ir gaminama taip, kad būtų mažesnė vairo ar vairalazdės judesių, kurie atsiranda dėl smūgių į vairuojamuosius ratus, jėga.

Visi diferencialui blokuoti skirti valdymo įtaisai projektuojami ir įtaisomi taip, kad diferencialas būtų atblokuotas mašinai judant.

1.2.2 punkto šešta pastraipa dėl garsinio ir (arba) regimojo išpėjamųjų signalų taikoma tik krypties keitimo atveju.

3.3.2. *Paleidimas ir (arba) judėjimas*

Savaeigės mašinos su vairavimo vieta gali judėti tik tada, jei vairuotojas yra prie valdymo įtaisų.

Jei darbui atlikti mašinoje yra įrengti įtaisai (pvz., stabilizatoriai, krano strėlės ir kt.), viršijantys jos normalius gabaritų, vairuotojas turi turėti priemones, kuriomis prieš pajudant mašinai galėtų lengvai patikrinti, ar tokių įtaisų padėtis nekliudo mašinai saugiai judėti.

Šis reikalavimas taikomas ir toms dalims, kurios turi būti tam tikroje padėtyje, o jei reikia, ir užrakintos tam, kad judėjimas būtų saugus.

Jei dėl to nėra kitokios rizikos, mašinų judėjimas turi priklausyti nuo pirmiau nurodytų dalių saugios padėties nustatymo.

Variklio paleidimo metu negali būti netyčinio mašinos judėjimo.

Autonominių mobiliųjų mašinų judėjimo atveju atsižvelgiama į riziką, susijusią su zona, kurioje numatoma judėti ir dirbti.

3.3.3. *Važiavimo funkcija*

Nedarant poveikio kelių eismo taisyklių reikalavimams, savaeigės mašinos ir jų priekabos turi atitikti lėtėjimo, sustojimo, stabdymo ir stovėjimo reikalavimus taip, kad visomis numatytomis darbo, apkrovos, greičio, kelio dangos ir nuolydžio sąlygomis būtų užtikrinta sauga.

Vairuotojas turi turėti galimybę pagrindiniu įtaisu sulėtinti savaeigių mašinų judėjimą ir jas sustabdyti. Jei taip reikia dėl saugos sumetimų, sugedus pagrindiniam įtaisui arba nustojus tiekti energiją, reikalingą pagrindiniam įtaisui įjungti, turi būti avarinis įtaisas su visiškai nepriklausomu ir lengvai pasiekiamu valdymo įtaisu judėjimui lėtinti ir stabdyti.

Jei reikia saugai užtikrinti, įrengiamas stovėjimo įtaisas, neleidžiantis stovinčiai mašinai pajudėti iš vietos. Šis įtaisas gali būti sujungtas su vienu iš antroje pastraipoje nurodytu įtaisu, jei jis yra grynai mechaninis.

Nuotolinio valdymo mašinose turi būti įtaisai, kurie nedelsiant automatiškai stabdo veiksmą ir apsaugo nuo galimai pavojingo veiksmo šiose situacijose:

- a) jei vairuotojas nebegali valdyti;
- b) jei gaunamas stabdymo signalas;
- c) jei nustatoma su sauga susijusios sistemos dalies triktis;
- d) jei per nustatytą laiką negaunamas patvirtinimo signalas.

1.2.4 punktas netaikomas važiavimo funkcijai.

Autonominės mobiliosios mašinos ar susiję gaminiai turi atitikti vieną arba abi iš toliau nurodytų sąlygų, jei tai reikalinga atsižvelgiant į rizikos vertinimą:

- i) jie juda ir dirba uždaroje zonoje, turinčioje įrengtą periferinę apsaugos sistemą, kurią sudaro apsaugai ar apsauginiai įtaisai;

- ii) jie turi įtaisyti, skirtus aptikti šalia mašinų gaminių esančius žmones, naminius gyvūnus ar kitas kliūtis, jei tos kliūtys galėtų kelti riziką žmonių ar naminių gyvūnų sveikatai ir saugai arba saugiam mašinos ar susijusio gaminio darbui.

Mašinos ar susijusio gaminio, sujungtų su viena arba daugiau priekabų ar velkama įranga, įskaitant autonominę mobiliąją mašiną ar susijusį gaminį, sujungtus su viena arba daugiau priekabų ar velkama įranga, judėjimas neturi kelti rizikos žmonėms, naminiams gyvūnams ar bet kokiai kitai kliūčiai tokios mašinos ar susijusio gaminio ir priekabų ar velkamos įrangos pavoje zonoje.

3.3.4. *Pėsčiojo valdomų mašinų judėjimas*

Pėsčiojo valdoma savaeigė mašina gali judėti tik vairuotojui atliekant susijusio valdymo įtaiso palaikomąjį veiksmą. Visų pirma, ji neturi pradėti judėti variklio paleidimo metu. Pėsčiojo valdomos mašinos valdymo sistema projektuojama taip, kad dėl nenumatyto mašinos judėjimo vairuotojo link kiek įmanoma būtų sumažinta rizika, visų pirma dėl:

- a) traiškymo;
- b) sužeidimo besisukančiais įrankiais.

Mašinos važiavimo greitis suderinamas su vairuotojo ėjimo greičiu.

Jei mašinoje gali būti įrengtas sukamasis įrankis, neturi būti įmanoma įjungti šio įrankio esant įjungtai atbulinei pavarai, išskyrus atvejį, kai mašina juda varoma to įrankio. Pastaruoju atveju atbulinės eigos greitis turi būti toks, kad nekeltų pavojaus vairuotojui.

3.3.5. *Valdymo grandinės gedimas*

Dėl energijos tiekimo vairo stiprintuvui, jei toks yra, nutrūkimo mašiną turi būti įmanoma vairuoti visą jos stabdymo trukmę.

Autonominių mobiliųjų mašinų vairo sistemos gedimas neturi daryti įtakos mašinų saugai.

3.4. **Apsauga nuo mechaninių rizikos veiksnių**

3.4.1. *Nevaldomas judėjimas*

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami, gaminami ir, kai tinkama, užkeliami ant judamojo pagrindo taip, kad judėjimo metu nevaldomi sunkio centro padėties svyravimai neturėtų įtakos mašinos ar susijusio gaminio stabilumui arba nesukeltų per didelės jų konstrukcijos deformacijos.

3.4.2. *Judamosios pavaros dalys*

Nukrypstant nuo 1.3.8.1 punkto, variklių atveju, judamieji apsaugai, neleidžiantys patekti prie judamųjų dalių variklio skyriuje, gali būti be blokavimo įtaisų, jei jiems atidaryti reikia įrankio ar rakto arba valdymo įtaiso, esančio vairavimo vietoje, jei pastaroji yra visiškai uždaroje kabinoje su užraktu, neleidžiančiu patekti į ją pašalininiams asmenims.

3.4.3. *Nuvirtimas ant šono ir apvirtimas*

Jei yra rizika, kad savaeigės mašinos su jose važiuojančiu vairuotoju, operatoriumi (-iais) ar kitu (-ais) asmeniu (-imis) gali nuvirsti ant šono arba apvirtti, įrengiama atitinkama apsauginė konstrukcija, jei ji nedidina rizikos.

Ši konstrukcija turi būti tokia, kad, mašinai nuvirtus ant šono arba apvirtus, ji užtikrintų pakankamą ribotos deformacijos erdvę vežamam (-iems) asmeniui (-ims).

Gamintojas atlieka arba paveda atlikti atitinkamus kiekvieno tipo susijusios konstrukcijos bandymus, kad būtų galima patikrinti, ar konstrukcija atitinka antroje pastraipoje nustatytą reikalavimą.

3.4.4. *Krintantys daiktai*

Jei yra rizika, kad ant savaeigių mašinų su jose važiuojančiu vairuotoju, operatoriumi (-iais) ar kitu (-ais) asmeniu (-imis) gali kristi daiktai ar medžiagos, mašinos projektuojamos ir gaminamos atsižvelgiant į šią riziką ir, jei yra vietos, jose įtaisoma atitinkama apsauginė konstrukcija.

Ši konstrukcija turi būti tokia, kad, jei kristų daiktai ar medžiagos, ji užtikrintų pakankamą ribotos deformacijos erdvę vežamam (-iems) asmeniui (-ims).

Gamintojas atlieka arba paveda atlikti atitinkamus kiekvieno tipo susijusios konstrukcijos bandymus, kad būtų galima patikrinti, ar konstrukcija atitinka antroje pastraipoje nustatytą reikalavimą.

3.4.5. *Prieigos priemonės*

Rankenos ir laipteliai projektuojami, gaminami ir įtaisomi taip, kad operatoriai naudotųsi jais instinktyviai ir nenaudotų valdymo įtaisų prieigai palengvinti.

3.4.6. *Vilkimo įtaisai*

Visos velkančiosios ar velkamosios mašinos turi turėti vilkimo ar prikabinimo įtaisus, suprojektuotus, pagamintus ir įtaisytus taip, kad būtų užtikrintas patogus ir patikimas sujungimas ir atjungimas bei užkirsta galimybė atsitiktiniam atsijungimui naudojimo metu.

Tiek, kiek to reikia dėl standžios vilkties apkrovos, vilkimo įtaisai tokiose mašinose turi turėti tokias atramas, kurių atraminiai paviršiai atitiktų apkrovos dydį ir pagrindą.

3.4.7. *Jėgos perdavimas iš savaeigės mašinos (ar traktoriaus) į priimančiąją mašiną*

Savaeigę mašiną (ar traktorių) su priimančiosios mašinos pirmąją fiksuota atrama jungiantys nuimamieji mechaninių pavarų įtaisai projektuojami ir gaminami taip, kad visos darbo metu judančios dalys būtų apsaugotos per visą jų ilgį.

Savaeigės mašinos (ar traktoriaus) pusėje vieta, prie kurios pritvirtinamas nuimamasis mechaninės pavaros įtaisas, apsaugoma arba nejudančiu ir prijungtu prie savaeigės mašinos (arba traktoriaus) apsaugu, arba bet koku kitu tokią pat apsauginę funkciją atliekančiu įtaisu.

Tą apsaugą turi būti galima atidaryti, siekiant patekti prie nuimamojo pavaros įtaiso. Uždarius apsaugą, turi likti pakankamai vietos, kad mašinai (ar traktoriui) judant, pavaros velenas negadintų apsaugo.

Priimančios mašinos pusėje įstatomas velenas turi būti uždengtas prie mašinos pritvirtintu apsauginiu gaubtu.

Sukimo momento ribotuvai ar laisvosios eigos movos prie transmisijos su universaliaisiais lankstais gali būti tvirtinami tik varomosios mašinos pusėje. Nuimamasis mechaninės pavaros įtaisas turi būti atitinkamai pažymėtas.

Visos priimančios mašinos, kurių veikimas reikalauja, kad nuimamasis mechaninės pavaros įtaisas būtų prijungtas prie savaeigės mašinos (ar traktoriaus), turi tokią nuimamojo mechaninės pavaros įtaiso tvirtinamąją sistemą, kad, kai mašinos yra atjungtos, nei šis įtaisas, nei jo apsaugai nebūtų sugadinti dėl sąlyčio su žeme ar mašinos dalimi.

Išorinės apsaugo dalys projektuojamos, gaminamos ir įrengiamos taip, kad nesisuktų kartu su nuimamuoju mechaninės pavaros įtaisu. Apsaugas pavaros veleną turi dengti iki pat jo vidinių žiočių galo, jei naudojami paprastieji universalieji lankstai, ir mažiausiai iki išorinio lanksto arba lankstų centro, jei naudojami plačiakampiai universalieji lankstai.

Jei patekimo į darbo vietą priemonė yra prie nuimamojo mechaninių pavarų įtaiso, ji projektuojama ir gaminama taip, kad veleno apsaugai nebūtų naudojami kaip laipteliai, nebent jie būtų specialiai tam suprojektuoti ir pagaminti.

3.5. Apsauga nuo kitų rizikos veiksnių

3.5.1. Baterijos

Baterijos korpusas projektuojamas ir gaminamas taip, kad, nuvirtus ant šono arba apvirtus, elektrolitas neužtikštų ant operatoriaus ir kad būtų išvengta garų kaupimosi operatorių buvimo vietose.

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad bateriją būtų galima atjungti specialiu tam tikslui numatytu lengvai pasiekiamu įtaisu.

Mobiliųjų mašinų ar susijusių gaminių, įskaitant autonomines mobiliąsias mašinas ar susijusius gaminius, automatinio įkrovimo baterijos projektuojamos taip, kad būtų išvengta 1.3.8.2 ir 1.5.1 punktuose nurodytų pavojų, įskaitant mašinos ar susijusio gaminio sąlyčio ar susidūrimo su žmogumi arba kita mašina ar kitu susijusiu gaminiu riziką, kai mašina ar susijęs gaminys savarankiškai juda į įkrovimo stotį.

3.5.2. Gaisras

Priklausomai nuo gamintojo numatomų pavojų, mašinos, atsižvelgiant į matmenis, turi:

- a) vietos įrengti lengvai pasiekiamiems gesintuvams, arba
- b) įmontuotą gesinimo sistemą.

3.5.3. Pavojingų cheminių medžiagų išlakos

1.5.13 punkto antra ir trečia pastraipos netaikomos mašinoms, kurių pagrindinė funkcija – pavojingų cheminių medžiagų skleidimas. Tačiau turi būti pašalinta rizika operatoriui būti veikiamam tokių pavojingų išlakų.

Mobilioje mašinoje su joje važiuojančiu vairuotoju, kurios pagrindinė funkcija yra pavojingų cheminių medžiagų skleidimas, įrengiamos filtravimo kameros arba lygiavertės saugos priemonės.

3.5.4. Sąlyčio su įtampingosiomis elektros oro linijomis rizika

Priklausomai nuo jų aukščio, mobiliesios mašinos ar susiję gaminiai, prireikus, projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad būtų išvengta sąlyčio su įtampingąja elektros oro linija rizikos arba elektros lanko susidarymo tarp bet kurios mašinos dalies arba mašiną vairuojančio operatoriaus ir įtampingosios elektros oro linijos rizikos.

Jei neįmanoma visiškai išvengti mašiną valdančių asmenų sąlyčio su įtampingąja elektros oro linija susidarymo rizikos, mobiliesios mašinos ar susiję gaminiai projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad būtų išvengta visų elektrinių pavojų.

3.6. Informacija ir nurodymai

3.6.1. Ženkilai, signalai ir įspėjimai

Visos mašinos ar susiję gaminiai privalo turėti ženklus ir (arba) lenteles su instrukcijomis dėl naudojimo, reguliavimo ir techninės priežiūros, jei būtina, žmonių sveikatai ir saugai užtikrinti. Jie (jos) parenkami (-os), projektuojami (-os) ir gaminami (-os) taip, kad būtų aiškiai matomi (-os) ir neištrinami (-os).

Nedarant poveikio kelių eismo taisyklių reikalavimams, mašinos ar susiję gaminiai, kuriais vežamas vairuotojas, turi turėti šią įrangą:

- a) garsinį išpėjamąjį įtaisą žmonėms įspėti;
- b) numatytas naudojimo sąlygas atitinkančią šviesos signalų sistemą; šis reikalavimas netaikomas mašinoms ar susijusiems gaminiams, skirtiems dirbti tik po žeme ir naudojantiems ne elektros energiją;
- c) jei būtina, tarp mašinos ar susijusio gaminio ir priekabos turi būti atitinkama jungtis signalams valdyti.

Nuotolinio valdymo mašinos ar susiję gaminiai, kurie, dirbdami įprastomis sąlygomis, kelia žmonėms susidūrimo ar traiškymo riziką, turi turėti tinkamą priemonę, signalizuojančią apie mašinos judėjimą, arba priemonę žmonėms apsaugoti nuo tokios rizikos. Tokie patys reikalavimai taikomi mašinoms ar susijusiems gaminiams, kurie naudojimo metu nuolat kartoja judėjimą į priekį ir atgal išilgai vienos ašies, jei vairuotojas tiesiogiai nemato zonos už mašinos galo.

Mašinų ar susijusių gaminių konstrukcija turi būti tokia, kad išpėjimo ir signalizavimo įtaisai negalėtų būti netyčia atjungti. Jei tai svarbu saugai, tokie įtaisai turi turėti priemonę patikrinti, ar jie tinkamai veikia, o jų gedimas turi būti rodomas operatoriui.

Jei mašinų ar jų darbo įrankių judėjimas yra ypač pavojingas, ant mašinų turi būti ženklai, išpėjantys, kad negalima artintis prie veikiančių mašinų; šie ženklai turi būti aiškiai įskaitomi iš pakankamo atstumo, užtikrinančio netoliese atsidūrusių asmenų saugą.

3.6.2. Ženklinimas

1) Ant visų mašinų ar susijusių gaminių pateikiama ši įskaitoma ir neištrinama informacija:

- a) nominalioji galia, išreikšta kilovatais (kW);
- b) įprastinės konfigūracijos mašinos masė kilogramais (kg).

2) Be to, kai tinkama, ant visų mašinų ar susijusių gaminių pateikiama ši įskaitoma ir neištrinama informacija:

- a) didžiausia traukiamoji jėga, numatyta sukabinimo kabliui niutonais (N);
- b) didžiausioji vertikalioji apkrova, numatyta sukabinimo kabliui niutonais (N).

3.6.3. Naudojimo instrukcijos

3.6.3.1. Vibracija

Naudojimo instrukcijose pateikiama ši informacija apie vibraciją, išreikštą pagreičiu (m/s^2) ir mašinos ar susijusio gaminio perduodama plaštakos ir rankos sistemai arba visam kūnui:

- a) nuolatinių plaštakos ir rankos sistemą veikiančių virpesių suminė vibracijos vertė;
- b) pagreičio dėl pakartotinių smūginių virpesių, kurie veikia plaštakos ir rankos sistema, vidutinė pikinės amplitudės vertė;
- c) didžiausia visą kūną veikianti svertinio pagreičio vidutinė kvadratinė vertė, jei ji didesnė kaip $0,5 \text{ m/s}^2$; jei ši vertė neviršija $0,5 \text{ m/s}^2$, tai turi būti nurodyta;
- d) matavimų neapibrėžtis.

Šios vertės turi būti faktiškai išmatuotos konkrečios mašinos ar susijusio gaminio vertės arba nustatytos atlikus techniškai palyginamų mašinų ar susijusių gaminių, kurie yra tipiniai gaminamų mašinų ar susijusių gaminių atžvilgiu, matavimus.

Jei darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų negalima taikyti, vibracija matuojama atitinkamai mašinai ar susijusiam gaminiui taikant tinkamiausią matavimo kodą.

Aprašomi taikyti matavimo kodai ir darbo sąlygos matavimo metu.

3.6.3.2. Įvairiapusiškas naudojimas

Mašinos ar susijusio gaminio, naudojamo įvairiems tikslams priklausomai nuo naudojamos įrangos, naudojimo instrukcijose ir sukeičiamosios įrangos naudojimo instrukcijose pateikiama informacija, būtina saugiai surinkti ir naudoti pagrindinę mašiną ar susijusį gaminį bei sukeičiamąją įrangą, kuri gali būti įrengta.

3.6.3.3. Autonominės mobiliosios mašinos ar susiję gaminiai

Autonominių mobiliųjų mašinų ar susijusių gaminių naudojimo instrukcijose nurodomos jų numatomo judėjimo kelio, darbo zonų ir pavojingų zonų charakteristikos.

4. PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI RIZIKAI DĖL KĖLIMO VEIKSMŲ KOMPENSUOTI

Mašinos ar susiję gaminiai, kurie kelia pavojų atliekant kėlimo veiksmus, turi atitikti visus šiame skyriuje išdėstytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

4.1. Bendroji informacija

4.1.1. 4.1 skirsnyje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) kėlimo veiksmas – iš daiktų ir (arba) žmonių susidedančių vienetinių apkrovų, kurių buvimo lygį tam tikru metu reikia keisti, judėjimas;
- b) valdomas krovinys – toks krovinys, kuris visą kelia juda naudojant fiksuotos padėties standžiąsias ar lanksčiąsias kreipes;
- c) darbinis koeficientas – gamintojo garantuotos apkrovos, kurią gali išlaikyti komponentas, ir ant komponento pažymėtos didžiausiosios darbinės apkrovos aritmetinis santykis;
- d) bandymo koeficientas – apkrovos, naudotos atliekant statinius ar dinامينius mašinos ar susijusio gaminio arba kėlimo reikmens bandymus, ir ant tos mašinos ar susijusio gaminio arba kėlimo reikmens pažymėtos didžiausiosios darbinės apkrovos aritmetinis santykis;
- e) statinis bandymas – toks bandymas, kai mašina ar susijęs gaminys arba kėlimo reikmuo iš pradžių apžiūrimi ir veikiami jėga, atitinkančia didžiausią darbinę apkrovą, padauginta iš atitinkamo statinio bandymo koeficiento, o paskui dar apžiūrimi nurodytą apkrovą nuėmus, kad būtų įsitikinta, ar nėra pažeidimų;
- f) dinaminis bandymas – toks bandymas, kai mašina ar susijęs gaminys dirba esant visoms galimoms konfigūracijoms visa didžiausia darbine apkrova, padauginta iš atitinkamo dinaminio bandymo koeficiento, atsižvelgiant į kėlimo mašinos dinaminę elgseną, siekiant patikrinti, ar ji tinkamai veikia;
- g) gabenimo talpa – mašinos ar susijusio gaminio dalis, ant kurios arba kurioje keliaimi žmonės ir (arba) kroviniai.

4.1.2. Apsauga nuo mechaninių rizikos veiksnių

4.1.2.1. Rizika dėl stabilumo stokos

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad būtų užtikrintas 1.3.1 punkte reikalaujamas stabilumas naudojimo ir nenaudojimo metu, taip pat visuose mašinų gabenimo, surinkimo ir išmontavimo etapuose, iš anksto numatyto komponentų gedimo atveju, taip pat, kai atliekami naudojimo instrukcijose numatyti bandymai. Todėl gamintojas taiko atitinkamus tikrinimo metodus.

4.1.2.2. Kreipėmis ir bėgių keliais važiuojančios mašinos ar susiję gaminiai

Mašinos ar susiję gaminiai turi turėti įtaisus, veikiančius ant kreipių ar bėgių kelių, kad būtų išvengta nuvažiavimo nuo bėgių.

Jei, nepaisant tokių įtaisų, nuvažiavimo nuo bėgių arba bėgių ar važiuoklės gedimo rizika išlieka, įrengiami įtaisai, kurie neleidžia įrangai, komponentui ar kroviniumi nukristi, o pačiai mašinai – apvirsti.

4.1.2.3. Mechaninis stipris

Mašinos ar susiję gaminiai, įskaitant kėlimo reikmenis ir jų komponentus, turi gebėti išlaikyti visą gyvavimo laiką juos veikiančius įtempius naudojimo ir, jei taikoma, nenaudojimo metu visomis numatytais įrengimo bei darbo sąlygomis ir esant visoms reikiams konfigūracijoms, atsižvelgiant, kai tinkama, į atmosferos veiksnius ir žmonių naudojamą jėgą. Šio reikalavimo taip pat turi būti laikomasi gabenant, surenkant ir išmontuojant mašinas.

Mašinos ar susiję gaminiai, įskaitant kėlimo reikmenis, projektuojami ir gaminami taip, kad numatytojo naudojimo ir visomis pagrįstai numanomo netinkamo naudojimo sąlygomis būtų išvengta gedimų dėl nuovargio ir susidėvėjimo.

Naudojamos medžiagos parenkamos pagal gamintojo numatomą darbo aplinką, ypatingą dėmesį atkreipiant į koroziją, dilimą, atsparumą smūgiams, ribines temperatūras, nuovargį, trapumą, spinduliuotę ir senėjimą.

Mašinos ar susiję gaminiai, įskaitant kėlimo reikmenis, projektuojami ir gaminami taip, kad galėtų išlaikyti statinio bandymo perkrovas be liekamųjų deformacijų ar akivaizdžių defektų. Skaičiuojant stiprį atsižvelgiama į statinio bandymo koeficiento, pasirinkto reikiama saugos lygiui užtikrinti, vertę. Tas koeficientas paprastai yra toks:

a) rankinės pavaros mašinų ar susijusių gaminių, įskaitant kėlimo reikmenis: 1,5;

b) kitų mašinų ar susijusių gaminių: 1,25.

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad nebūtų gedimų, kai dinaminiais bandymams atlikti naudojama didžiausia darbinė apkrova, padauginta iš dinaminio bandymo koeficiento. Šis dinaminio bandymo koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis: paprastai šis koeficientas yra lygus 1,1. Paprastai bandymai atliekami esant gamintojo nurodytiems nominaliesiems greičiams. Jei mašinos ar susijusio gaminio valdymo grandinė leidžia vienu metu atlikti keletą judesių, bandymai atliekami nepalankiausiomis sąlygomis, paprastai derinant susijusius judesius.

4.1.2.4. Skridiniai, būgnai, krumpliaračiai, lynai ir grandinės

Skridinių, būgnų ar krumpliaračių skersmuo turi atitikti lynų ar grandinių, su kuriomis jie gali būti naudojami, matmenis.

Būgnai ir krumpliaračiai projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad jų grandinės ar lynus būtų galima vynioti jiems nenukrentant.

Lynai, tiesiogiai naudojami kroviniui kelti ar laikyti, turi būti be jokių sandūrų, išskyrus galines. Tačiau lynų sandūros gali būti įrenginiuose, kuriuose pagal konstrukciją lynus numatoma reguliariai modifikuoti atsižvelgiant į naudojimo reikmes.

Ištisinių lynų ir jų antgalių darbinis koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis. Paprastai šis koeficientas yra lygus 5.

Kėlimo grandinių darbinis koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis. Paprastai šis koeficientas yra lygus 4.

Siekiant patikrinti, ar yra pasiektas reikiamas darbinis koeficientas, gamintojas privalo atlikti arba paveda atlikti reikiamus kiekvieno tipo kroviniams tiesiogiai kelti naudojamos grandinės, lyno ir lyno antgalių bandymus.

4.1.2.5. Kėlimo reikmenys ir jų komponentai

Kėlimo reikmenys ir jų komponentai rūšiuojami dėl jų nuovargio ir senėjimo procesų per tam tikrą darbo ciklą skaičių, atsižvelgiant į jų numatytą naudojimo trukmę pagal konkrečiam naudojimui nustatytas darbo sąlygas.

Be to:

a) vielinio lyno ir lyno antgalio derinio darbinis koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra lygus 5. Lynai turi būti be jokių sandūrų arba kilpų, išskyrus lynų galuose;

- b) jei naudojamos grandinės su suvirintomis grandimis, pastarosios turi būti trumpagrandės. Grandinių darbinis koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra lygus 4;
- c) tekstilinių lynų, stropų ar austinių diržų darbinis koeficientas priklauso nuo medžiagos, gamybos būdo, matmenų ir naudojimo. Šis koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai jis yra lygus 7, jei jų gamybai naudojamos medžiagos yra labai geros kokybės, o gamybos būdas atitinka jų numatytąjį naudojimą. Jei taip nėra, paprastai nustatomas didesnis koeficientas, kad būtų galima užtikrinti lygiavertį saugos lygį. Tekstiliniai lynai, stropai ir austiniai diržai negali turėti jokių mazgų, jungčių arba sandūrų, išskyrus tuos, kurie yra diržo galuose; šis reikalavimas netaikomas žiediniam stropui;
- d) visų stropų ar su stropais naudojamų metalinių komponentų darbinis koeficientas pasirenkamas taip, kad būtų užtikrintas reikiamas saugos lygis; paprastai šis koeficientas yra lygus 4;
- e) daugiašakio stropo didžiausia darbinė apkrova nustatoma pagal silpniausio stropo darbinį koeficientą, stropų skaičių ir mažinimo faktorių, priklausančių nuo stropų konfigūracijos;
- f) siekiant patikrinti, ar yra pasiektas reikiamas darbinis koeficientas, gamintojas atlieka arba paveda atlikti kiekvieno a–d punktuose nurodyto tipo komponento reikiamus bandymus.

4.1.2.6. Judėjimo valdymas

Judėjimui valdyti skirti įtaisai turi veikti taip, kad mašinos ar susiję gaminiai, ant kurių jie įtaisyti, būtų saugūs.

- a) Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami arba turi tokius įtaisus, kad jų komponentų judėjimo amplitudė neviršytų nustatytų ribų. Prieš paleidžiant tokius įtaisus, kai tinkama, privalo būti įjungiamas įspėjamasis signalas;
- b) Jei toje pačioje vietoje vienu metu manevruoja kelios fiksuotos arba ant bėgių įrengtos mašinos ar susiję gaminiai ir kyla rizika susidurti, tokios mašinos projektuojamos ir gaminamos taip, kad būtų galima įrengti tokios rizikos išvengti padedančias sistemas;
- c) Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip, kad kroviniai negalėtų pavojingai slinkti ar laisvai ir netikėtai kristi, net kai iš dalies ar visiškai nutraukiamas energijos tiekimas arba kai operatorius nebevaldo mašinos;
- d) Įprastomis darbo sąlygomis nėra galimybės nuleisti krovinį naudojant vien tik frikcinius stabdžius, išskyrus tokias mašinas ar susijusius gaminius, pagal kurių numatytas funkcijas jie turi veikti tokiu būdu;
- e) Krovinius laikantys įtaisai projektuojami ir gaminami taip, kad krovinys netikėtai nenukristų.

4.1.2.7. Krovinių judėjimas veiksmų atlikimo metu

Mašinų darbo vieta įrengiama taip, kad kuo geriau būtų matomos judamųjų dalių trajektorijos, siekiant išvengti galimų susidūrimų su žmonėmis, įranga ar kitomis tuo pačiu metu manevruojančiomis ir tokį pavojų sukelti galinčiomis mašinomis.

Valdomus krovinis keliančios mašinos projektuojamos ir gaminamos taip, kad judantis krovinys, gabenimo talpa ar atsvaras, jei toks yra, nesužeistų žmonių.

4.1.2.8. Stacionariose aikštelėse sustojančios mašinos

4.1.2.8.1. Gabenimo talpos judėjimas

Stacionariose aikštelėse sustojančių mašinų gabenimo talpų judėjimas pakeliui į aikštelę ir joje kreipiamas standžiai. Žirklinio pakėlimo sistemos taip pat laikomos standžiai kreipiamomis.

4.1.2.8.2. Patekimas į gabenimo talpą

Jei žmonės gali patekti į gabenimo talpą, mašinos projektuojamos ir gaminamos taip, kad patekimo metu gabenimo talpa nejudėtų, ypač jos pakrovimo ar iškrovimo metu.

Mašinos projektuojamos ir gaminamos taip, kad gabenimo talpos ir aptarnaujamos aikštelės lygio skirtumas nekeltų rizikos suklypti.

4.1.2.8.3. Rizika dėl sąlyčio su judančia gabenimo talpa

Jei reikia atitikti 4.1.2.7 punkto antroje pastraipoje nustatytą reikalavimą, į važiavimo zoną neturi būti įmanoma patekti įprasto darbo metu.

Jei tikrinimo ar techninės priežiūros metu yra rizika, kad po gabenimo talpa ar ant jos esantis žmogus gali būti prispaustas tarp šios gabenimo talpos ir nejudamųjų dalių, numatoma pakankamai laisvos vietos, naudojant saugumo saleles arba įrengiant gabenimo talpos judėjimą blokuojančią mechaninę įrangą.

4.1.2.8.4. Rizika, kurią kelia iš gabenimo talpos krintantys kroviniai

Jei yra rizika, kad iš gabenimo talpos gali iškristi krovinys, mašina projektuojama ir gaminama taip, kad tokios rizikos būtų išvengta.

4.1.2.8.5. Aikštelės

Neturi būti aikštelėse esančių žmonių susidūrimo su judančia gabenimo talpa ar kitomis judamosiomis dalimis rizikos.

Jei yra rizika, kad, kai gabenimo talpos nėra sustojimo aikštelėse, žmogus gali įkristi į važiavimo zoną, įtaisomi apsaugai šiai rizikai pašalinti. Tokie apsaugai neturi atsidaryti eigos zonos kryptimi. Juose turi būti įrengtas gabenimo talpos padėties valdomas apsaugo blokavimo įtaisas, apsaugantis:

- a) nuo pavojingo gabenimo talpos judėjimo tol, kol apsaugai yra uždaryti ir užrakinti;
- b) nuo pavojingo apsaugo atidarymo tol, kol gabenimo talpa nesustoja atitinkamoje aikštelėje.

4.1.3. Tinkamumas pagal paskirtį

Prieš pateikiant kėlimo mašinas ar susijusius gaminius, įskaitant kėlimo reikmenis, rinkai arba prieš pradėdant juos naudoti pirmą kartą, gamintojas turi užtikrinti, imdamasis atitinkamų priemonių, kad parengtos darbui mašinos ar susiję gaminiai, įskaitant kėlimo reikmenis, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra rankinio ar mechaninio valdymo, galėtų saugiai atlikti nurodytas funkcijas.

Statiniai ir dinaminiai bandymai, nurodyti 4.1.2.3 punkte, atliekami su visomis naudoti paruoštomis kėlimo mašinomis ar susijusiais gaminiais.

Jei nėra galimybės mašinas ar susijusius gaminius surinkti gamintojo patalpose, gamintojas imasi atitinkamų priemonių mašinų naudojimo vietoje. Priešingu atveju priemonių galima imtis gamintojo patalpose arba naudojimo vietoje.

4.2. Mašinoms ar susijusiems gaminiais, kurių energijos šaltinis nėra rankų jėga, taikomi reikalavimai

4.2.1. Judėjimo valdymas

Palaikantysis valdymo įtaisas naudojamas mašinų ar susijusių gaminių arba jų įrangos judėjimui valdyti. Tačiau daliniams arba visiems judesiams atlikti, kai nėra jokio keliamo krovinio arba mašinų ar susijusių gaminių susidūrimo rizikos, šie įtaisai gali būti pakeisti valdymo įtaisais, automatiškai nustatančiais sustojimus iš anksto pasirinktuose lygiuose, operatoriui nevaldant palaikančiojo valdymo įtaiso.

4.2.2. *Apkrovimo valdymas*

Mašinos ar susiję gaminiai, kurių didžiausia darbinė apkrova yra ne mažesnė kaip 1 000 kg arba kurių virtimo momentas ne mažesnis kaip 40 000 Nm, turi turėti įtaisus, kurie išpėtų vairuotoją ir apsaugotų nuo pavojingo judėjimo:

- a) dėl perkrovos, kai viršijama didžiausioji darbinė apkrova arba didžiausias darbinis momentas, arba
- b) viršijamas virtimo momentas.

4.2.3. *Lynais valdomi įrenginiai*

Lyninės gabenimo talpos, traktoriai ar traktorių važiuoklės turi būti įtempti atsvarais arba turi turėti įtaisą, nuolat reguliuojantį įtempimą.

4.3. **Informacija ir ženklai**

4.3.1. *Grandinės, lynai ir austiniai diržai*

Kiekviena kėlimo grandinės, lyno ar austinio diržo atkarpa, kuri nėra sąrankos dalis, ženklinama, o jei tai neįmanoma, turi plokštelę ar nenuimamą žiedą, ant kurių būtų nurodytas gamintojo pavadinimas bei adresas ir susijusio sertifikato žymuo.

Pirmiau nurodytame sertifikate pateikiama bent ši informacija:

- a) gamintojo pavadinimas bei adresas;
- b) grandinės ar lyno aprašas, kuriame nurodyta:
 - i) nominalieji matmenys;
 - ii) konstrukcija;
 - iii) medžiaga, iš kurios pagaminta, ir
 - iv) taikytas medžiagos specialusis metalurginio apdorojimo būdas;
- c) taikytas bandymo metodas;
- d) didžiausioji grandinės arba lyno apkrova naudojimo metu. Gali būti pateikiamas verčių intervalas, atsižvelgiant į numatomus taikymo atvejus.

4.3.2. *Kėlimo reikmenys*

Ant kėlimo reikmenų pateikiami šie duomenys:

- a) medžiagos identifikavimo duomenys, kai tokia informacija reikalinga saugiam naudojimui;
- b) didžiausia darbinė apkrova.

Tuo atveju, kai kėlimo reikmenų praktiškai neįmanoma paženklinti, pirmoje pastraipoje nurodyta informacija pateikiama ant plokštelės ar kitos lygiavertės priemonės, gerai pritvirtintos prie kėlimo reikmens.

Ta informacija turi būti lengvai įskaitoma ir pateikta tokioje vietoje, kurioje ji neišnyktų kėlimo reikmenims nusidėvint ir kurioje nebūtų pakenkta reikmens stipriui.

4.3.3. *Kėlimo mašinos ir susiję gaminiai*

Ant kėlimo mašinos ar susijusio gaminio turi būti aiškiai pažymėta didžiausioji darbinė apkrova. Šis žymėjimas turi būti aiškiai įskaitomas, nenutrinamas ir nekodotas.

Jei didžiausioji darbinė apkrova priklauso nuo kėlimo mašinos ar susijusio gaminio konfigūracijos, kiekvienoje darbo vietoje yra keliamosios galios plokštelė, kurioje geriausia diagramų forma ar lentelių pavidalu pateikiamos kiekvienos konfigūracijos leidžiamos darbinės apkrovos.

Tik kroviniams kelti skirtos mašinos ar susiję gaminiai, turintys gabenimo talpą, į kurią gali patekti žmonės, turi turėti aiškų ir nenutrinamą išpėjimo ženklą, draudžiantį kelti žmones. Šis išpėjimo ženklas turi būti matomas kiekvienoje vietoje, kurioje galima patekti į gabenimo talpą.

4.4. Naudojimo instrukcijos

4.4.1. Kėlimo reikmenys

Prie kiekvieno kėlimo reikmens ar kiekvienos nedalomos parduodamų reikmenų siuntos pridedamos instrukcijos, kuriose pateikiama bent ši informacija:

- a) numatytasis naudojimas;
- b) naudojimo ribos (ypač tų kėlimo reikmenų, pavyzdžiui, magnetinių ar vakuuminių padėklų, kurie nevisiškai atitinka 4.1.2.6 punkto e papunkčio reikalavimus);
- c) surinkimo, naudojimo ir techninės priežiūros instrukcijos;
- d) naudotas statinio bandymo koeficientas.

4.4.2. Kėlimo mašinos ar susiję gaminiai

Prie kėlimo mašinų ar susijusių gaminių pridedamos naudojimo instrukcijos, kuriose pateikiama ši informacija:

- a) kėlimo mašinos ar susijusio gaminio techninės charakteristikos, visų pirma:
 - i) didžiausia darbinė apkrova ir, kai tinkama, 4.3.3 punkto antroje pastraipoje aprašytos kėlimo galios plokštelės arba lentelės kopija;
 - ii) atramas ar inkaravimo įtaisus veikiančios jėgos ir, kai tinkama, bėgių kelių charakteristikos;
 - iii) kai tinkama, balasto apibūdinimas ir jo įrengimo priemonės;
- b) darbo žurnalo, jei jis nepateikiamas kartu su kėlimo mašina, turinys;
- c) naudojimo patarimai, ypač kaip operatoriui kompensuoti krovinio tiesioginio matomumo stygių;
- d) kai tinkama, gamintojo atliktų bandymų išsami ataskaita, kurioje aprašomi atlikti statiniai ir dinaminiai bandymai;
- e) kėlimo mašinoms ar susijusiems gaminiams, kurie nėra surenkami gamintojo patalpose tokia forma, kokia jie turi būti naudojami, būtinos instrukcijos, kaip atlikti 4.1.3 punkte nurodytas priemones prieš pradėdant juos naudoti.

5. POŽEMINIAMS DARBAMS SKIRTOMS MAŠINOMS AR SUSIJUSIEMS GAMINIAMS TAIKOMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI

Požeminiams darbams skirtos mašinos ar susiję gaminiai turi atitikti visus šiame skyriuje nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

5.1. Rizika dėl stabilumo stokos

Energiją naudojančios stogo atramos projektuojamos ir gaminamos taip, kad kėlimo metu būtų išlaikoma nurodyta judėjimo kryptis ir kad jos neslystų prieš tai arba tuo metu, kai jas pradeda veikti apkrova, ir po to, kai apkrova pašalinama. Jos turi turėti atskiros hidraulinės atramos viršutinių plokščių inkaravimo įtaisus.

5.2. Judėjimas

Energiją naudojančios stogo atramos turi užtikrinti netrukdomą žmonių judėjimą.

5.3. Valdymo įtaisai

Bėgiais judančių mašinų akceleratoriaus ir stabdžių valdymo įtaisai turi būti rankiniai. Tačiau paleidimo įtaisai gali būti valdomi pėda.

Energiją naudojančių stogo atramų valdymo įtaisai projektuojami ir išdėstomi taip, kad perkėlimo veiksmo metu operatoriai toje vietoje būtų apsaugoti atrama. Valdymo įtaisai apsaugomi nuo atsitiktinio atjungimo.

5.4. Stabdymas

Savaeigėse bėgiais judančiose požeminių darbų mašinose turi būti paleidimo įtaisas, veikiantis mašinos judėjimą valdančią grandinę taip, kad judėjimas būtų sustabdomas, jei vairuotojas nebevaldo judėjimo.

5.5. Gaisras

Jei mašinose ar susijusiuose gaminiuose yra labai degių dalių, jos privalo atitikti 3.5.2 punkto b papunkčio reikalavimą.

Požeminių darbų mašinų ar susijusių gaminių stabdymo sistema projektuojama ir gaminama taip, kad nekibirkščiuotų ar nesukeltų gaisro.

Požeminių darbų mašinos ar susiję gaminiai su vidaus degimo varikliais privalo turėti tik tokius variklius, kuriuose naudojamas kuras su žemu garavimo slėgiu ir kuriuose negali atsirasti jokia elektros kibirkštis.

5.6. Išmetamieji teršalai

Vidaus degimo variklių išmetamieji teršalai neturi būti išleidžiami aukštyn.

6. DĖL ŽMONIŲ KĖLIMO YPATINGĄ RIZIKĄ KELIANČIOMS MAŠINOMS AR SUSIJUSIEMS GAMINIAMS TAIKOMI PAPILDOMI ESMINIAI SVEIKATOS IR SAUGOS REIKALAVIMAI

Dėl žmonių kėlimo ypatingą riziką keliančios mašinos ar susiję gaminiai turi atitikti visus šiame skyriuje nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus (žr. Bendrųjų principų 4 punktą).

6.1. Bendroji informacija

6.1.1. Mechaninis stipris

Gabenimo talpa, įskaitant esamus liukus, projektuojama ir gaminama taip, kad jos erdvės ir stiprio pakaktų didžiausiajam leidžiamam asmenų skaičiui gabenti ir atitiktų didžiausiąją darbinę apkrovą.

4.1.2.4 ir 4.1.2.5 punktuose nurodytų komponentų darbiniai koeficientai yra nepakankami žmonių kėlimo mašinoms ar susijusiems gaminiams, todėl jie paprastai dvigubinami. Žmonėms arba žmonėms ir kroviniams kelti skirtos mašinos ar susiję gaminiai turi turėti gabenimo talpos pakabinimo ar atramos sistemą, suprojektuotą ir pagamintą taip, kad užtikrintų reikiamą bendrąją saugos lygį ir pašalintų gabenimo talpos kritimo riziką.

Jei gabenimo talpai pakabinti naudojami lynai arba grandinės, paprastai turi būti bent du nepriklausomi lynai ar grandinės, kurių kiekviena turi savo inkaravimo įtaisą.

6.1.2. Ne žmogaus jėga varomų mašinų ar susijusių gaminių apkrovimo valdymas

Nepriklausomai nuo didžiausiosios darbinės apkrovos ir virtimo momento, taikomi 4.2.2 punkto reikalavimai, jei gamintojas negali įrodyti, kad nėra perkrovos arba virtimo rizikos.

6.2. Valdymo įtaisai

Jei pagal saugos reikalavimus nereikia kitų sprendimų, gabenimo talpa paprastai projektuojama ir gaminama taip, kad joje būdami žmonės galėtų valdyti judėjimą aukštyn ir žemyn, ir, jei reikia, kitokią gabenimo talpos judėjimą.

Veikimo metu šie valdymo įtaisai turi pirmumą prieš kitus tą patį judėjimą valdančius įtaisus, išskyrus avarinio stabdymo įtaisą.

Pirmoje pastraipoje nurodyti judėjimo valdymo įtaisai turi būti palaikančiojo valdymo tipo, išskyrus atvejus, kai gabenimo talpa yra visiškai uždara. Jei nėra jokios žmonių arba daiktų ant gabenimo talpos susidūrimo arba kritimo rizikos ir nėra jokios kitos rizikos dėl gabenimo talpos judėjimo aukštyn ir žemyn, vietoj palaikančiojo valdymo įtaisų gali būti naudojami valdymo įtaisai, kurie leistų automatiškai sustoti iš anksto pasirinktose padėtyse.

6.3. Rizika gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms

6.3.1. Gabenimo talpos judėjimo keliama rizika

Mašinos ar susiję gaminiai žmonėms kelti projektuojami, gaminami ir įrengiami taip, kad gabenimo talpos greitėjimas arba lėtėjimas nekeltų rizikos žmonėms.

6.3.2. Žmonių iškritimo iš gabenimo talpos rizika

Gabenimo talpa neturi pasvirti tiek, kad iškiltų rizika joje esantiems žmonėms iškristi, įskaitant tuos atvejus, kai mašina ar susijęs gaminys ir gabenimo talpa juda.

Jei gabenimo talpa suprojektuota kaip darbo vieta, imamasi priemonių, kad būtų užtikrintas jos stabilumas ir išvengta pavojingo judėjimo.

Jei 1.5.15 punkte nurodytų priemonių nepakanka, gabenimo talpos turi turėti leidžiamų gabenti žmonių skaičiui pakankamą tinkamų inkaravimo taškų skaičių. Inkaravimo įtaisų vietos turi būti pakankamai tvirtos, kad jas būtų galima naudoti asmeninėms apsaugos nuo kritimo iš aukščio priemonėms.

Grindų ar lubų liukai ar šoninės durys projektuojami ir gaminami taip, kad jų nebūtų galima atidaryti netyčia, ir atsidaro į tą pusę, kurioje nėra rizikos žmonėms iškristi joms netikėtai atsidarius.

6.3.3. Ant gabenimo talpos galinčių nukristi daiktų keliama rizika

Jei yra rizika, kad ant gabenimo talpos gali nukristi daiktų ir taip kilti pavojus žmonėms, gabenimo talpa turi turėti apsauginį stogą.

6.4. Stacionarias aikšteles aptarnaujančios mašinos ar susiję gaminiai

6.4.1. Rizika gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms

Gabenimo talpa projektuojama ir gaminama taip, kad nebūtų jokios rizikos gabenimo talpoje ar ant jos esantiems žmonėms ir (arba) daiktams susidurti su pritvirtintomis ar judančiomis dalimis. Jei būtina, kad būtų įvykdytas šis reikalavimas, pati gabenimo talpa visiškai uždaroma durimis, turinčiomis blokavimo įtaisą, kuris apsaugo nuo gabenimo talpos pavojingo judėjimo, jei durys būtų neuždarytos. Durys lieka uždarytos, jei gabenimo talpa sustoja tarp aikštelių, jei yra rizika iškristi iš gabenimo talpos.

Mašinos ar susiję gaminiai projektuojami ir gaminami taip ir, jei reikia, turi turėti tokius įtaisus, kad gabenimo talpa negalėtų nevaldomai pajudėti į viršų ar apačią. Šie įtaisai turi sustabdyti gabenimo talpą, jai pasiekus didžiausią darbinę apkrovą ir didžiausią leidžiamą greitį.

Stabdymo veiksmas neturi sukelti žmonėms kenksmingo lėtėjimo, nepriklausomai nuo apkrovos sąlygų.

6.4.2. Valdymo įtaisai aikštelėse

Kiti nei avarinio valdymo įtaisai aikštelėse neturi pradėti gabenimo talpos judėjimo, kai:

- a) veikia gabenimo talpoje esantys valdymo įtaisai;
- b) gabenimo talpa nėra aikštelėje.

6.4.3. *Patekimas į gabenimo talpą*

Aikštelėse ir ant gabenimo talpos esantys apsaugai projektuojami ir gaminami taip, kad užtikrintų saugų patekimą į gabenimo talpą ir išėjimą iš jos, atsižvelgiant į numatytą kelti krovinių ir asmenų ribą.

6.5. **Ženklinimas**

Gabenimo talpoje turi būti pateikta saugai užtikrinti būtina informacija, įskaitant informaciją apie:

- a) gabenimo talpa kelti leidžiamą žmonių skaičių;
 - b) didžiausią darbinę apkrovą.
-

IV PRIEDAS

Techniniai dokumentai

A DALIS

Mašinų ir susijusių gaminių techniniai dokumentai

Techniniuose dokumentuose nurodomos gamintojo naudojamos priemonės, skirtos užtikrinti, kad mašina ar susijęs gaminys atitiktų taikytinus III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

I techninių dokumentų rinkinį turi būti įtraukti bent šie elementai:

- a) mašinos ar susijusio gaminio ir jos (jo) numatytojo naudojimo išsamus aprašymas;
- b) rizikos įvertinimo dokumentai, įrodantys procedūros atlikimą, įskaitant:
 - i) mašinai ar susijusiam gaminiui taikytinų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų sąrašą;
 - ii) apsaugos priemonių, įdiegtų kiekvienam taikytinam esminiam sveikatos ir saugos reikalavimui įgyvendinti, aprašymą ir, jei reikia, su mašina ar susijusiu gaminiu susietos likutinės rizikos nurodymą;
- c) konstrukcinius ir gamybinius mašinos ar susijusio gaminio ir jos (jo) komponentų, sąrankų ir grandinių brėžinius ir schemas;
- d) c punkte nurodytiems brėžiniams bei schemoms ir mašinos ar susijusio gaminio veikimui suprasti būtinus aprašus ir paaiškinimus;
- e) 20 straipsnio 1 dalyje nurodytų darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų, taikytų projektuojant ir gaminant mašiną ar susijusį gaminį, nuorodas. Jei darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos taikyti iš dalies, dokumentuose nurodomos taikytos jų dalys;
- f) jei darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos nėra taikomi arba taikomi tik iš dalies, kitų techninių specifikacijų, taikomų siekiant užtikrinti atitiktį kiekvienam taikytinam esminiam sveikatos ir saugos reikalavimui, aprašus;
- g) konstrukcinių skaičiavimų, bandymų, tikrinimų ir tyrimų, atliktų siekiant patikrinti mašinos ar susijusio gaminio atitiktį taikytiniams esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, ataskaitas ir (arba) rezultatus;
- h) priemonių, kurias gamintojas naudojo gaminant mašinas ar susijusius gaminius, siekiant užtikrinti gaminamų mašinų ar susijusių gaminių atitiktį projekto specifikacijoms, aprašą;
- i) naudojimo instrukcijų ir informacijos, išdėstytų III priedo 1.7.4 punkte, kopiją;
- j) kai tinkama, V priedo B dalyje nustatytą iš dalies sukomplektuotos mašinos ES įmontavimo deklaraciją ir XI priede nustatytas surinkimo instrukcijas;

- k) kai tinkama, mašinų ar susijusių gaminių, taip pat visų į mašinas ar susijusius gaminius įmontuotų gaminių, kuriems taikomi kiti Sąjungos derinamieji teisės aktai, ES atitikties deklaracijų kopijas;
- l) jei mašinos ar susiję gaminiai yra serijinės gamybos, vidinės priemonės, kurios bus įgyvendintos siekiant užtikrinti, kad mašina ar susijęs gaminys visą laiką atitiktų šį reglamentą;
- m) į techninius dokumentus įtrauktą su sauga susijusios programinės įrangos išeities kodą arba programavimo logiką, kad būtų galima įrodyti mašinos ar susijusio gaminio atitiktį šiam reglamentui, atsižvelgiant į kompetentingos nacionalinės institucijos pateiktą pagrįstą prašymą, jei tai būtina, kad tos institucijos galėtų patikrinti atitiktį III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams;
- n) jei jutiklius turinčios nuotoliniu būdu valdomos ar autonominės mašinos ar susijusio gaminio su sauga susiję veiksmai valdomi jutiklių duomenimis, kai tinkama, sistemos bendrųjų charakteristikų, galimybių ir apribojimų, duomenų, kūrimo, bandymo ir taikytų validavimo procesų aprašymą;
- o) gamintojo atliktų komponentų, jungiamųjų detalių arba mašinų ar susijusių gaminių tyrimų ir bandymų, skirtų nustatyti, ar atsižvelgiant į projektą ar konstrukciją mašinas galima saugiai surinkti ir pradėti naudoti, rezultatus.

B DALIS

Iš dalies sukomplektuotų mašinų techniniai dokumentai

Techniniuose dokumentuose nurodomos gamintojo naudojamos priemonės, skirtos užtikrinti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktų atitinkamus III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

Į techninius dokumentus turi būti įtraukti bent šie elementai:

- a) iš dalies sukomplektuotos mašinos ir jos numatytos funkcijos, kai ji įmontuojama į kitą mašiną arba sujungiama su kita mašina arba su kita iš dalies sukomplektuota mašina ar įranga, išsamus aprašymas;
- b) rizikos įvertinimo dokumentai, įrodantys procedūros atlikimą, įskaitant:
 - i) iš dalies sukomplektuotai mašinai taikomų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų sąrašą;
 - ii) apsaugos priemonių, įdiegtų nustatytiems pavojams pašalinti arba rizikai sumažinti, aprašymą ir, kai tinkama, liekamosios rizikos nurodymą;
- c) konstrukcinius ir gamybinius iš dalies sukomplektuotos mašinos ir jos komponentų, sąrankų ir grandinių brėžinius ir schemas;
- d) c punkte nurodytiems brėžiniams bei schemoms ir iš dalies sukomplektuotos mašinos veikimui suprasti būtinus aprašus ir paaiškinimus;

- e) 20 straipsnio 1 dalyje nurodytų darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų, taikytų projektuojant ir gaminant iš dalies sukomplektuotą mašiną, nuorodas. Jei darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos taikyti iš dalies, dokumentuose nurodomos taikytos jų dalys;
- f) jei darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos nėra taikomi arba taikomi tik iš dalies, kitų techninių specifikacijų, taikomų siekiant užtikrinti atitiktį kiekvienam taikytinam esminiam sveikatos ir saugos reikalavimui, aprašymus;
- g) konstrukcinių skaičiavimų, bandymų, tikrinimų ir tyrimų, atliktų siekiant patikrinti iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktį taikytiniams esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, ataskaitas ir (arba) rezultatus;
- h) priemonių, kurias gamintojas naudojo gaminant iš dalies sukomplektuotas mašinas, siekiant užtikrinti gaminamų iš dalies sukomplektuotų mašinų atitiktį projekto specifikacijoms, aprašą;
- i) iš dalies sukomplektuotų mašinų surinkimo instrukcijų, pateiktų XI priede, kopiją;
- j) jei iš dalies sukomplektuotos mašinos yra serijinės gamybos, vidinės priemonės, kurios būtų įgyvendintos siekiant užtikrinti, kad iš dalies sukomplektuotos mašinos visą laiką atitiktų esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;
- k) į techninius dokumentus įtrauktą su sauga susijusios programinės įrangos išeities kodą arba programavimo logiką, atsižvelgiant į kompetentingos nacionalinės institucijos pateiktą pagrįstą prašymą, jei tai būtina, kad tos institucijos galėtų patikrinti atitiktį III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams;
- l) jei jutiklius turinčių nuotoliniu būdu valdomų ar autonominių iš dalies sukomplektuotų mašinų su sauga susiję veiksmai valdomi jutiklių duomenimis, kai tinkama, sistemos bendrųjų charakteristikų, galimybių ir apribojimų, duomenų, kūrimo, bandymo ir taikytų validavimo procesų aprašymą;
- m) gamintojo atliktų komponentų, jungiamųjų detalių ar iš dalies sukomplektuotų mašinų tyrimų ir bandymų, skirtų nustatyti, ar atsižvelgiant į projektą ar konstrukciją juos galima saugiai surinkti ir įmontuoti, rezultatus.

V PRIEDAS

ES ATITIKTIES DEKLARACIJA IR ES ĮMONTAVIMO DEKLARACIJA

A DALIS

Mašinų ir susijusių gaminių ES atitikties deklaracija Nr. ... ⁽¹⁾

ES atitikties deklaracijoje pateikiami toliau nurodyti duomenys:

1. Mašina ar susijęs gaminys (gaminys, tipas, modelis, partija arba serijos numeris) arba iš esmės modifikuota mašina ar susijęs gaminys:
2. Gamintojo ir, kai taikytina, jo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas:
3. Kėlimo mašinos, kuri skirta nuolat įrengti pastate ar statinyje ir kuri negali būti surinkta gamintojo patalpose, bet gali būti surinkta tik naudojimo vietoje, atveju – tos vietos adresas:
4. Ši atitikties deklaracija išduota tik gamintojo atsakomybe.
5. Deklaracijos objektas (mašinos ar susijusio gaminio identifikavimo duomenys atsekamumui užtikrinti; gali būti pridėtas pakankamai aiškus spalvotas paveikslas, jei tai yra reikalinga mašinai ar susijusiam gaminiui identifikuoti):
6. 5 punkte nurodytas deklaracijos objektas atitinka šiuos Sąjungos derinamuosius teisės aktus:
7. Nuorodos į taikytus 20 straipsnio 1 dalyje nurodytus darniuosius standartus arba taikytas pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtas bendrąsias specifikacijas, įskaitant darniųjų standartų nuorodos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* datą ar bendrosios specifikacijos datą, arba nuorodos į kitas technines specifikacijas, kurių atžvilgiu deklaruojama atitiktis, įskaitant jų datą. Jei darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos taikyti iš dalies, ES atitikties deklaracijoje nurodomos taikytos jų dalys:
8. Jei taikoma, notifikuotoji įstaiga ... (pavadinimas, numeris) ... atliko ES tipo tyrimą (B modulis) ir išdavė ES tipo tyrimo sertifikatą ... (nuoroda į tą sertifikatą), o po to – vidinę gamybos kontrolę pagrįsta atitiktis tipui (C modulis), arba vieneto patikra pagrįsta atitiktis (G modulis) arba visišku kokybės užtikrinimu pagrįsta atitiktis (H modulis):
9. Jei taikoma, atliekama mašinos ar susijusio gaminio atitikties vertinimo procedūra, pagrįsta vidine gamybos kontrolę (A modulis):
10. Papildoma informacija:

Už ką ir kieno vardu pasirašyta: ...

(išdavimo data ir vieta):

(vardas ir pavardė, pareigos) (parašas):

⁽¹⁾ Gamintojas gali pasirinkti, ar suteikti atitikties deklaracijai numerį.

B DALIS

Iš dalies sukomplektuotos mašinos ES įmontavimo deklaracija Nr. ...⁽²⁾

Įmontavimo deklaracijoje turi būti šie duomenys:

1. Iš dalies sukomplektuota mašina (gaminys, tipas, modelis, partija arba serijos numeris):
2. Gamintojo ir, kai taikytina, jo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas:
3. Ši įmontavimo deklaracija išduota tik gamintojo atsakomybe.
4. Deklaracijos objektas (iš dalies sukomplektuotos mašinos identifikavimo duomenys atsekamumui užtikrinti; gali būti pridėtas pakankamai aiškus spalvotas paveikslas, jei tai reikalinga iš dalies sukomplektuotai mašinai identifikuoti):
5. Sakinys, patvirtinantis, kurie Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1230⁽³⁾ III priede nustatyti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai yra taikomi ir vykdomi, taip pat kad atitinkami techniniai dokumentai surinkti pagal IV priedo B dalį ir, kai tinkama, sakinys, patvirtinantis iš dalies sukomplektuotos mašinos atitiktį kitiems susijusiems Sąjungos derinamiesiems teisės aktams:
6. Nuorodos į taikytus 20 straipsnio 1 dalyje nurodytus darniuosius standartus arba taikytas pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtas bendrąsias specifikacijas, įskaitant standarto ar bendrosios specifikacijos datą, arba nuorodos į kitas technines specifikacijas, kurių atžvilgiu deklaruojama atitiktis, įskaitant jų datą. Jei darnieji standartai ar bendrosios specifikacijos taikyti iš dalies, ES įmontavimo deklaracijoje nurodomos taikytos jų dalys:
7. Įsipareigojimas perduoti nacionalinėms institucijoms argumentuotai paprašius susijusią informaciją apie iš dalies sukomplektuotą mašiną. Tai apima perdavimo būdą, nedarant poveikio iš dalies sukomplektuotos mašinos gamintojo intelektualinės nuosavybės teisėms:
8. Pareiškimas, kad iš dalies sukomplektuota mašina neturi būti pradedama naudoti tol, kol nebus deklaruota galutinės mašinos, į kurią ji turi būti įmontuota, atitiktis šiam reglamentui:
9. Papildoma informacija:

Už ką ir kieno vardu pasirašyta: ...

(išdavimo data ir vieta):

(vardas ir pavardė, pareigos) (parašas):

⁽²⁾ Suteikti numerį atitikties deklaracijai nėra privaloma.

⁽³⁾ 2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1230 dėl mašinų, kuriuo iš dalies panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ir Tarybos direktyva 73/361/EEB (OL L 165, 2023 6 29, p. 1).

VI PRIEDAS

VIDINĖ GAMYBOS KONTROLĖ

(A modulis)

1. Vidinė gamybos kontrolė yra atitikties vertinimo procedūra, pagal kurią gamintojas įvykdo 2, 3 ir 4 punktuose nustatytas pareigas, ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir pareiškia, kad atitinkama mašina ar susijęs gaminys atitinka taikytinus šio reglamento reikalavimus.
 2. Techniniai dokumentai
Gamintojas parengia IV priedo A dalyje aprašytus techninius dokumentus.
 3. Gamyba
Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesas ir jo stebėseną užtikrintų pagamintų mašinų ar susijusių gaminių atitiktį 2 punkte nurodytiems techniniams dokumentams ir taikytiniams šio reglamento reikalavimams.
 4. Ženklimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija
 - 4.1. Mašinas ar susijusius gaminius, kurie atitinka taikytinus šio reglamento reikalavimus, gamintojas kiekvieną atskirai paženkliną CE ženklu.
 - 4.2. Gamintojas parengia kiekvienos mašinos ar susijusio gaminio modelio ES atitikties deklaraciją pagal 21 straipsnį ir saugo ją kartu su techniniais dokumentais bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su jais susipažinti. ES atitikties deklaracijoje nurodomas mašinos ar susijusio gaminio modelis, kuriam ji buvo parengta.

ES atitikties deklaracijos kopija pateikiama atitinkamoms institucijoms paprašius.
 5. Įgaliotasis atstovas
4 punkte nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotasis atstovas, jei jos yra nurodytos įgaliojime.
-

VII PRIEDAS

ES TIPO TYRIMAS

(B modulis)

1. ES tipo tyrimas yra atitikties vertinimo procedūros dalis, kurią taikydama notifikuotoji įstaiga tiria mašinos ar susijusio gaminio techninį projektą, taip pat tikrina ir patvirtina, kad mašinos ar susijusio gaminio techninis projektas atitinka taikytinus šio reglamento reikalavimus.
2. ES tipo tyrimas atliekamas kaip mašinos ar susijusio gaminio techninio projekto tinkamumo vertinimas, nagrinėjant techninius dokumentus ir atliekant numatytos gamybos (gamybos tipo) tipinio mašinos ar susijusio gaminio pavyzdžio tyrimą.
3. ES tipo tyrimo paraiška

Gamintojas ES tipo tyrimo paraišką pateikia vienai jo pasirinktai notifikuotajai įstaigai.

Paraiškoje nurodoma:

- a) gamintojo pavadinimas ir adresas bei, jei paraišką pateikia jo įgaliotasis atstovas, to įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas;
 - b) rašytinis pareiškimas, kad tokia pat paraiška nėra pateikta jokiai kitai notifikuotajai įstaigai;
 - c) IV priedo A dalyje aprašyti techniniai dokumentai;
 - d) prieiga prie numatytos gamybos tipinės mašinos ar susijusio gaminio pavyzdžio (-ių). Notifikuotoji įstaiga gali prašyti daugiau pavyzdžių, jei jų reikia bandymų programai įvykdyti. Jei mašinos ar susiję gaminiai yra serijinės gamybos, kai kiekvienas vienetas pritaikomas individualiam naudotojui, pateikiami skirtingoms naudotojų grupėms skirti tipiniai pavyzdžiai, o jei mašinos ar susiję gaminiai gaminami atskirais vienetais, siekiant pritaikyti specialiosioms individualaus naudotojo reikmėms, pateikiamas bazinis modelis.
4. ES tipo tyrimas
- Notifikuotoji įstaiga:
- a) tiria techninius dokumentus, kad galėtų įvertinti mašinos ar susijusio gaminio techninio projekto tinkamumą. Atliekant tokį tyrimą, nereikia atsižvelgti į IV priedo A dalies antros pastraipos h ir l punktus;
 - b) nagrinėja priemonių aprašą jų tinkamumui įvertinti, jei mašinos ar susiję gaminiai yra serijinės gamybos, kai kiekvienas vienetas pritaikomas individualiam naudotojui;
 - c) tikrina, ar pavyzdys (-iai) yra pagamintas (-i) pagal techninius dokumentus, ir nustato elementus, suprojektuotus pagal taikytinas atitinkamų darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų nuostatas, taip pat elementus, suprojektuotus taikant kitas technines specifikacijas;

- d) atlieka arba paveda atlikti reikiamus tyrimus ir bandymus, kad būtų patikrinta, ar, gamintojui pasirinkus taikyti atitinkamų darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų sprendimus, tie sprendimai taikomi tinkamai;
- e) atlieka arba paveda atlikti atitinkamus tyrimus ir bandymus, kad būtų patikrinta, ar tais atvejais, kai nėra taikomi susijusių darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų sprendimai, gamintojo priimti sprendimai, įskaitant nurodytus kitose taikytose techninėse specifikacijose, atitinka susijusius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus ir yra tinkamai taikomi.

5. Vertinimo ataskaita

Notifikuotoji įstaiga parengia vertinimo ataskaitą, kurioje nurodo pagal 4 punktą atliktus veiksmus ir jų rezultatus. Nedarant poveikio savo pareigoms notifikuojančiųjų institucijų atžvilgiu, notifikuotoji įstaiga paskelbia visą tos ataskaitos turinį arba jos dalį tik gavusi gamintojo sutikimą.

6. ES tipo tyrimo sertifikatas

6.1. Jei tipas atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, notifikuotoji įstaiga gamintojui išduoda ES tipo tyrimo sertifikatą.

Naujo išduoto sertifikato ir, kai tinkama, atnaujinto sertifikato galiojimo laikotarpis neturi viršyti penkerių metų.

6.2. ES tipo tyrimo sertifikate turi būti pateikta bent ši informacija:

- a) notifikuotosios įstaigos pavadinimas ir identifikavimo numeris;
- b) gamintojo pavadinimas ir adresas bei, jei paraišką pateikia jo įgaliotasis atstovas, to įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas;
- c) mašinos ar susijusio gaminio, kuriems taikomas sertifikatas, identifikavimo duomenys (tipo numeris);
- d) pareiškimas, kad mašinos ar susijusio gaminio tipas atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus;
- e) jei visiškai ar iš dalies taikomi darnieji standartai arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtose bendrosios specifikacijos, tų standartų ar bendrųjų specifikacijų arba jų dalių nuorodos;
- f) jei taikomos kitos techninės specifikacijos, tų techninių specifikacijų nuorodos;
- g) išdavimo data, galiojimo pabaigos data ir, kai taikoma, atnaujinimo data (-os);
- h) visos su sertifikato išdavimu susijusios sąlygos.

6.3. ES tipo tyrimo sertifikatas gali turėti vieną ar daugiau priedų.

6.4. Jei tipas neatitinka taikytinų esminių sveikatos ir saugos reikalavimų, notifikuojoji įstaiga atsisako išduoti ES tipo tyrimo sertifikatą ir apie tai informuoja pareiškėją, nurodant išsamias tokio atsisakymo priežastis.

7. ES tipo tyrimo sertifikato peržiūra

7.1. Notifikuojoji įstaiga visą laiką seka visus visuotinai pripažinto technikos pažangos lygio pokyčius, kurie rodo, kad patvirtintas tipas gali nebeatitikti esminių sveikatos ir saugos reikalavimų, ir sprendžia, ar dėl tokių pokyčių būtina atlikti papildomą tyrimą. Tokiu atveju notifikuojoji įstaiga apie tai informuoja gamintoją.

7.2. Apie visus patvirtinto tipo pakeitimus ir visus techninių dokumentų pakeitimus, kurie gali daryti poveikį mašinos ar susijusio gaminio atitiktį taikytiniams esminioms sveikatos ir saugos reikalavimams arba to sertifikato galiojimo sąlygoms, gamintojas informuoja notifikuojamą įstaigą, saugančią su ES tipo tyrimo sertifikatu susijusius techninius dokumentus. Tokiems pakeitimams būtinas papildomas patvirtinimas, išduodamas kaip pirminio ES tipo tyrimo sertifikato priedas.

7.3. Gamintojas užtikrina, kad mašina ar susijęs gaminytis toliau atitiktų taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, atsižvelgiant į technikos pažangos lygį.

7.4. Gamintojas prašo notifikuosios įstaigos peržiūrėti ES tipo tyrimo sertifikatą bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei daromas patvirtinto tipo pakeitimas, kaip nurodyta 7.2 punkte;

b) jei pasikeičia technikos pažangos lygis, kaip nurodyta 7.3 punkte;

c) ne vėliau kaip iki sertifikato galiojimo pabaigos datos.

Kiek tai susiję su c punkte nurodytu atveju, atlikus peržiūrą ES tipo tyrimo sertifikatas gali būti atnaujintas tik tuomet, jei gamintojas pateikia paraišką ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių ir ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki ES tipo tyrimo sertifikato galiojimo pabaigos. Jei gamintojas nesilaiko pirmiau nurodytų terminų, atlikus peržiūrą gali būti suteiktas tik patvirtinimas, išduodamas kaip pirminio ES tipo tyrimo sertifikato papildymas, o sertifikato galiojimo pabaigos data yra pirminio sertifikato galiojimo pabaigos data.

7.5. Notifikuojoji įstaiga ištiria mašinos ar susijusio gaminio tipą ir, atitinkamais atvejais atsižvelgdama į padarytus pakeitimus, atlieka reikiamus bandymus, siekdama užtikrinti, kad patvirtintas tipas ir toliau atitiktų taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus. Jei notifikuojoji įstaiga įsitikina, kad patvirtintas tipas ir toliau atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, ji atnaujina ES tipo tyrimo sertifikatą arba išduoda pirminio ES tipo tyrimo sertifikato papildymą. Notifikuojoji įstaiga užtikrina, kad peržiūros procedūra būtų užbaigta prieš pasibaigiant ES tipo tyrimo sertifikato galiojimui.

7.6. Jei 7.4 punkto a ir b papunkčiuose nurodytos sąlygos netenkinamos, taikoma supaprastinta peržiūros procedūra. Gamintojas notifikuotajai įstaigai pateikia šiuos duomenis:

- a) savo pavadinimą (vardą, pavardę), adresą ir susijusio ES tipo tyrimo sertifikato identifikavimo duomenis;
- b) patvirtinimą, kad nėra patvirtinto tipo, įskaitant medžiagas, komponentų dalis arba sąrankų dalis, susijusių darnųjų standartų arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtų bendrųjų specifikacijų, arba kitų taikomų techninių specifikacijų pakeitimų, kaip nurodyta 7.2 punkte;
- c) patvirtinimą, kad nepasikeitė technikos pažangos lygis, kaip nurodyta 7.3 punkte, ir
- d) dabartinių gaminių brėžinių ir nuotraukų kopijas, jei dar nepateiktos, gaminio ženklavinimą ir informaciją.

Jei notifikuotoji įstaiga patvirtina, kad nėra padaryta 7.2 punkte nurodytų patvirtinto tipo pakeitimų, ir nepasikeitė technikos pažangos lygis, kaip nurodyta 7.3 punkte, taikoma supaprastinta peržiūros procedūra, o 7.5 punkte nurodyti tyrimai ir bandymai neatliekami. Tokiu atveju notifikuotoji įstaiga atnaujina ES tipo tyrimo sertifikatą.

Su tuo atnaujinimu susijusios išlaidos turi būti proporcingos supaprastintos procedūros sukeltai administracinei naštai.

Jei notifikuotoji įstaiga nustato, kad pasikeitė technikos pažangos lygis, kaip nurodyta 7.3 punkte, taikoma 7.5 punkte nustatyta procedūra.

7.7. Jei po peržiūros notifikuotoji įstaiga padaro išvadą, kad ES tipo tyrimo sertifikatas nebegalioja, įstaiga jį panaikina, o gamintojas nutraukia atitinkamos mašinos ar susijusio gaminio pateikimą rinkai.

8. Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja savo notifikuojančiąją instituciją apie jos išduotus arba panaikintus ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus ir periodiškai arba gavusi prašymą pateikia savo notifikuojančiajai institucijai tokių atsakytų išduoti, laikinai sustabdytų arba kitaip apriboto galiojimo sertifikatų ir (arba) jų papildymų sąrašą.

Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja kitas notifikuotąsias įstaigas apie ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus, kuriuos ji atsisakė išduoti, panaikino, kurių galiojimą laikinai sustabdė arba kitaip apribojo, o gavusi prašymą, – apie jos išduotus ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus.

Komisija, valstybės narės ir kitos notifikuotosios įstaigos, pateikusios prašymą, gali gauti ES tipo tyrimo sertifikatų ir (arba) jų papildymų kopijas. Pateikusios prašymą, Komisija ir valstybės narės gali gauti techninių dokumentų kopijas ir notifikuotosios įstaigos atliktų tyrimų rezultatus.

ES tipo tyrimo sertifikato, jo priedų ir papildymų kopijas, taip pat techninę bylą su gamintojo pateiktais dokumentais notifikuotoji įstaiga saugo penkerius metus po to sertifikato galiojimo pabaigos.

9. Gamintojas saugo ES tipo tyrimo sertifikato, jo priedų bei papildymų kopijas ir techninius dokumentus bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su jais susipažinti.

10. Gamintojo įgaliotasis atstovas gali pateikti 3 punkte nurodytą paraišką ir įvykdyti 7.2, 7.4 ir 9 punktuose nustatytas pareigas, jei jos yra nurodytos įgaliojime.

VIII PRIEDAS

VIDINE GAMYBOS KONTROLE PAGRĮSTA ATITIKTIS TIPUI

(C modulis)

1. Atitiktis tipui, pagrįsta vidine gamybos kontrole, yra atitikties vertinimo procedūros dalis, pagal kurią gamintojas įvykdo 2 ir 3 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir deklaruoja, kad atitinkama mašina ar susijęs gaminys atitinka ES tipo tyrimo sertifikate aprašytą tipą ir taikytinus šio reglamento reikalavimus.
 2. Gamyba

Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesas ir jo stebėsena užtikrintų pagamintų mašinų ar susijusių gaminių atitiktį ES tipo tyrimo sertifikate aprašytam tipui ir taikytiniams šio reglamento reikalavimams.
 3. Ženklimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija
 - 3.1. Gamintojas CE ženklu paženkliną visas mašinas ar susijusius gaminius, kurie atitinka ES tipo tyrimo sertifikate aprašytą tipą ir taikytinus šio reglamento reikalavimus.
 - 3.2. Gamintojas parengia mašinos ar susijusio gaminio modelio ES atitikties deklaraciją ir saugo ją bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su ja susipažinti. ES atitikties deklaracijoje nurodoma mašina ar susijęs gaminys, kuriai (-iam) ji buvo parengta.

ES atitikties deklaracijos kopija pateikiama atitinkamoms institucijoms paprašius.
 4. Įgaliotasis atstovas

3 punkte nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotasis atstovas, jei jos yra nurodytos įgaliojime.
-

IX PRIEDAS

VISIŠKU KOKYBĖS UŽTIKRINIMU PAGRĮSTA ATITIKTIS

(H modulis)

1. Visišku kokybės užtikrinimu pagrįsta atitiktis yra atitikties vertinimo procedūra, kai gamintojas įvykdo 2 ir 5 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir deklaruoja, kad atitinkama mašina ar susijęs gaminys atitinka jiems taikomus šio reglamento reikalavimus.

2. Gamyba

Gamintojas naudoja patvirtintą atitinkamų mašinų ar susijusių gaminių projektavimo, gamybos ir galutinio gaminio tikrinimo bei bandymo kokybės sistemą, kaip nustatyta 3 punkte, ir jam taikoma priežiūra, kaip nustatyta 4 punkte.

3. Kokybės sistema

- 3.1. Gamintojas pateikia pasirinktai notifikuotajai įstaigai paraišką įvertinti jo kokybės sistemą dėl atitinkamų mašinų ar susijusių gaminių.

Paraiškoje nurodoma:

- a) gamintojo pavadinimas ir adresas bei, jei paraišką pateikia jo įgaliotasis atstovas, to įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas;
- b) techniniai dokumentai, apibūdinanti IV priedo A dalies a–g, i–k ir m–o punktuose vienam kiekvienos ketinamų gaminti mašinų ar susijusių gaminių kategorijos modeliui;
- c) kokybės sistemos dokumentai, ir
- d) rašytinis pareiškimas, kad ta pati paraiška nebuvo pateikta jokiai kitai notifikuotajai įstaigai.

- 3.2. Kokybės sistema užtikrina mašinų ar susijusių gaminių atitiktį jiems taikomiems šio reglamento reikalavimams.

Visi gamintojo priimti kokybės sistemos elementai, reikalavimai ir nuostatos sistemingai bei metodiškai dokumentuojami rašytinių veiklos strategijų, procedūrų ir instrukcijų forma. Tie kokybės sistemos dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima vienodai aiškinti kokybės programas, planus, vadovus ir įrašus.

Juose visų pirma tinkamai aprašomi:

- a) kokybės tikslai ir organizacinė struktūra, vadovybės pareigos ir įgaliojimai, susiję su projektavimu ir gaminio kokybe;
- b) techninės projekto specifikacijos, įskaitant standartus, kurie būtų taikomi, ir, jei susiję darnieji standartai arba pagal 20 straipsnio 3 dalį Komisijos priimtose bendrosios specifikacijos nebūtų taikomi visos apimties, priemonės, įskaitant kitas technines specifikacijas, kurios būtų naudojamos siekiant užtikrinti atitiktį mašinai ar susijusiam gaminiui taikomiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams pagal šį reglamentą;
- c) projekto kontrolės ir tikrinimo metodai, procedūros ir sistemingi veiksmai, kurie būtų taikomi projektuojant mašiną ar susijusį gaminį;
- d) atitinkami gamybos, kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo metodai, procesai ir sistemingi veiksmai, kurie būtų naudojami;
- e) tyrimai ir bandymai, kurie būtų atliekami prieš gamybos pradžią, gamybos metu bei pagaminus, ir jų atlikimo dažnumas;

- f) su kokybe susiję įrašai, pvz., patikrinimų ataskaitos, bandymų ir kalibravimo duomenys, ataskaitos apie susijusio personalo kvalifikaciją ir kt.;
- g) priemonės, skirtos stebėti, ar užtikrinama reikiama projekto ir gaminių kokybė ir ar efektyviai veikia kokybės sistema.

3.3. Notifikuotoji įstaiga vertina kokybės sistemą ir nustato, ar ji atitinka 3.2 punkte nurodytus reikalavimus.

Ji preziumuoja, kad tuos reikalavimus atitinka tie kokybės sistemos elementai, kurie atitinka susijusio darniojo standarto specifikacijas.

Be kokybės valdymo sistemų srities patirties, audito grupėje turi būti bent vienas narys, turintis atitinkamos mašinos ar susijusio gaminio vertinimo patirties ir išmanantis susijusią technologiją, taip pat žinantis taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede. Atliekant auditą surengiamas vertinimui atlikti skirtas apsilankymas gamintojo patalpose. Audito grupė peržiūri 3.1 punkto b papunktyje nurodytus techninius dokumentus, kad patikrintų gamintojo gebėjimą nustatyti taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede, ir atlikti būtinus tyrimus, kad užtikrintų mašinos ar susijusio gaminio atitiktį tiems reikalavimams.

Apie sprendimą pranešama gamintojui arba jo įgaliotajam atstovui.

Pranešime pateikiamos audito išvados ir motyvuotas sprendimas dėl vertinimo.

- 3.4. Gamintojas įsipareigoja vykdyti su patvirtinta kokybės sistema susijusias pareigas ir užtikrinti, kad sistema toliau veiktų tinkamai ir veiksmingai.
- 3.5. Gamintojas informuoja notifikuotąją įstaigą, kuri patvirtino kokybės sistemą, apie visus numatomus kokybės sistemos pakeitimus.

Notifikuotoji įstaiga įvertina siūlomus pakeitimus ir nusprendžia, ar pakeista kokybės sistema toliau atitinka 3.2 punkte nurodytus reikalavimus, ar reikia ją iš naujo įvertinti.

Apie sprendimą ji praneša gamintojui. Pranešime pateikiamos tyrimo išvados ir motyvuotas sprendimas dėl įvertinimo.

4. Notifikuotosios įstaigos atsakomybė atliekama priežiūra

- 4.1. Priežiūros tikslas – įsitikinti, ar gamintojas deramai vykdo pareigas, susijusias su patvirtinta kokybės sistema.

- 4.2. Gamintojas leidžia notifikuotajai įstaigai vertinimo tikslais patekti į projektavimo, gamybos, tikrinimo, bandymų bei sandėliavimo vietas, taip pat suteikia tai įstaigai visą būtiną informaciją, visų pirma:

- a) kokybės sistemos dokumentus;
- b) projektui skirtose kokybės sistemos dalyje numatytus kokybės įrašus, pvz., analizių, skaičiavimų, bandymų ir kt. rezultatus;
- c) gamybai skirtose kokybės sistemos dalyje numatytus kokybės įrašus, pvz., tikrinimų ataskaitas ir bandymų duomenis, kalibravimo duomenis, susijusio personalo kvalifikacijos ataskaitas ir kt.

- 4.3. Notifikuotoji įstaiga atlieka periodinį auditą, kad galėtų įsitikinti, ar gamintojas prižiūri ir taiko kokybės sistemą, ir pateikia audito ataskaitą gamintojui.

- 4.4. Be to, notifikuotoji įstaiga gali netikėtai apsilankyti pas gamintoją. Tokių apsilankymų metu notifikuotoji įstaiga gali atlikti, jei būtina, gaminių bandymus arba pavesti juos atlikti, kad būtų galima patikrinti, ar kokybės sistema veikia tinkamai. Notifikuotoji įstaiga pateikia gamintojui savo apsilankymo ataskaitą ir, jei buvo atlikti bandymai, bandymų ataskaitą.

5. Ženklimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

- 5.1. Kiekvieną atskirą gaminį, kuris atitinka taikytinus šio reglamento reikalavimus, gamintojas paženkliną šiame reglamente nustatytu reikiamu CE ženklu ir nurodo 3.1 punkte nurodytos notifikuosios įstaigos atsakomybe jos identifikavimo numerį.
- 5.2. Gamintojas parengia rašytinę mašinos ar susijusio gaminio modelio vieneto ES atitikties deklaraciją ir saugo ją bent 10 metų nuo mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su ja susipažinti. ES atitikties deklaracijoje nurodomas mašinos ar susijusio gaminio modelis, kuriam ji buvo parengta.

ES atitikties deklaracijos kopija pateikiama atitinkamoms institucijoms paprašius.

6. Gamintojas ne trumpiau kaip 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos saugo nacionalinėms institucijoms pateikti skirtus toliau nurodytus dokumentus:

- a) 3.1 punkto b papunktyje nurodytus techninius dokumentus;
- b) dokumentus, susijusius su 3.1 punkto c papunktyje nurodyta kokybės sistema;
- c) informaciją, susijusią su 3.5 punkte nurodytais patvirtintais pakeitimais;
- d) notifikuosios įstaigos sprendimus ir ataskaitas, nurodytas 3.5, 4.3 ir 4.4 punktuose.

7. Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja savo notifikuojančiąją instituciją apie išduotus arba panaikintus kokybės sistemos patvirtinimo sprendimus ir periodiškai arba gavusi savo notifikuojančiosios institucijos prašymą pateikia jai atsisakytų išduoti, laikinai sustabdytų arba kitaip apribotų galiojimo atžvilgiu kokybės sistemos patvirtinimo sprendimų sąrašą.

Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja kitas notifikuotąsias įstaigas apie atsisakytus išduoti, laikinai sustabdyto galiojimo ar panaikintus kokybės sistemos patvirtinimo sprendimus, o gavusi prašymą – apie išduotus kokybės sistemos patvirtinimo sprendimus.

8. Įgaliotasis atstovas

3.1, 3.5, 5 ir 6 punktuose nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir jo atsakomybe gali vykdyti gamintojo įgaliotasis atstovas, jei jos yra nurodytos įgaliojime.

X PRIEDAS

VIENETO PATIKRA PAGRĮSTA ATITIKTIS

(G modulis)

1. Vieneto patikra pagrįsta atitiktis yra atitikties vertinimo procedūra, kai gamintojas įvykdo 2, 3 ir 5 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir deklaruoja, kad mašina ar susijęs gaminys, kuriai (-iam) taikomas 4 punktas, atitinka III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus.

2. Techniniai dokumentai

Gamintojas parengia techninius dokumentus ir pateikia juos 4 punkte nurodytai notifikuojamai įstaigai. Dokumentai turi būti tokie, kad jais remiantis būtų galima įvertinti mašinos ar susijusio gaminio atitiktį atitinkamiems III priede nustatytiems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, ir juose turi būti pateikta tinkama rizikos analizė ir įvertinimas. Techniniuose dokumentuose turi būti nurodomi taikytini esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, ir šie dokumentai, kiek svarbu vertinimui, turi apimti mašinos ar susijusio gaminio projektavimą, gamybą ir veikimą.

Jei taikoma, techninius dokumentus sudaro bent šie elementai:

- a) gamintojo pavadinimas ir adresas bei, jei paraišką pateikia jo įgaliotasis atstovas, to įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas;
- b) techniniai dokumentai, parengti ketinamų gaminti mašinų ar susijusių gaminių vienetai.

Be to, jei taikoma, techninius dokumentus sudaro bent:

- i) IV priedo A dalies a–g punktuose nustatyti elementai;
- ii) kokybės sistemos dokumentai ir
- iii) rašytinis pareiškimas, kad ta pati paraiška nebuvo pateikta jokiai kitai notifikuojamai įstaigai.

- 2.1. Gamintojas saugo techninius dokumentus bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su jais susipažinti.

3. Gamyba

Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesas ir jo stebėsena užtikrintų pagamintos mašinos ar susijusio gaminio atitiktį taikytiniams esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems III priede.

4. Tikrinimas

Gamintojo pasirinkta notifikuojoji įstaiga atlieka arba paveda atlikti reikiamus tyrimus ir bandymus, nurodytus atitinkamuose darniuosiuose standartuose ir (arba) bendrosiose specifikacijose, arba lygiavertčius bandymus, kad patikrintų mašinos ar susijusio gaminio atitiktį taikytiniams esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems III priede. Jei tokio darniojo standarto ir (arba) bendrosios specifikacijos nėra, dėl atliktinų bandymų sprendžia atitinkama notifikuojoji įstaiga.

Remdamasi atliktais tyrimais ir bandymais, notifikuojoji įstaiga išduoda sertifikatą ir patvirtintą mašiną ar susijusį gaminį pažymi savo identifikaciniu numeriu arba toks žymėjimas atliekamas jos atsakomybe.

Gamintojas saugo sertifikatą bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su jais susipažinti.

5. Ženklinimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

- 5.1. Mašiną ar susijusį gaminį, kuri(-s) atitinka III priede nustatytus taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, gamintojas paženkлина reikalaujamu 10 straipsnio 2 dalyje nustatytu CE ženklu ir nurodo 4 punkte nurodytos notifikuotosios įstaigos atsakomybe jos identifikacinį numerį.
- 5.2. Gamintojas parengia rašytinę ES atitikties deklaraciją ir saugo ją bent 10 metų po mašinos ar susijusio gaminio pateikimo rinkai arba pradėjimo naudoti dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų su ja susipažinti. ES atitikties deklaracijoje nurodoma mašina ar susijęs gaminys, kuriems ji buvo parengta.

ES atitikties deklaracijos kopija pateikiama atitinkamoms institucijoms paprašius.

6. Įgaliotasis atstovas

2.1 ir 5 punktuose nurodytas gamintojo pareigas jo vardu ir jo atsakomybe gali atlikti gamintojo įgaliotasis atstovas, jei tos pareigos nurodytos įgaliojime.

XI PRIEDAS

IŠ DALIES SUKOMPLEKTUOTŲ MAŠINŲ SURINKIMO INSTRUKCIJOS

1. Iš dalies sukomplektuotų mašinų surinkimo instrukcijose turi būti aprašytos sąlygos, kurios turi būti tenkinamos siekiant užtikrinti, kad iš dalies sukomplektuota mašina būtų tinkamai įmontuota į mašiną arba į kitą iš dalies sukomplektuotą mašiną ar įrangą ir kad ta mašina arba kita iš dalies sukomplektuota mašina ar įranga, į kurią įmontuota iš dalies sukomplektuota mašina, nepakenktų žmonių sveikatai ir saugai ir, kai tinkama, naminiams gyvūnams ir turtui bei, jei taikoma, aplinkai.
2. Surinkimo instrukcijose pateikiama susijusi informacija, naudotina mašinos arba kitos iš dalies sukomplektuotos mašinos ar įrangos, į kurią turi būti įmontuota iš dalies sukomplektuota mašina, instrukcijose. Kiekvienose surinkimo instrukcijose pateikiama, jei taikytina, bent ši informacija:
 - a) bendras iš dalies sukomplektuotos mašinos apibūdinimas;
 - b) brėžiniai, diagramos, apibūdinimai ir paaiškinimai, būtini iš dalies sukomplektuotą mašiną įmontuojant į galutinę mašiną, prižiūrint ir taisant iš dalies sukomplektuotą mašiną, taip pat tikrinant, ar ji tinkamai veikia;
 - c) įspėjimai dėl būdų, kuriais iš dalies sukomplektuotos mašinos neturi būti naudojamos, ir kurie, kaip parodė patirtis, gali pasitaikyti;
 - d) surinkimo, montavimo ir sujungimo nurodymai, įskaitant brėžinius, diagramas ir prijungimo būdus, bei nurodyta važiuoklė ar įranga, ant kurios turi būti montuojamos iš dalies sukomplektuotos mašinos;
 - e) informacija apie triukšmą ar vibraciją, kuri, mašiną įtaisius, tikėtina dėl to gali sumažėti;
 - f) informacija apie iš dalies sukomplektuotai mašinai taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede;
 - g) pagrindinės įrankių, kurie gali būti pritaikyti iš dalies sukomplektuotai mašinai, charakteristikos;
 - h) sąlygos, kuriomis iš dalies sukomplektuota mašina atitinka stabilumui keliamus reikalavimus transportavimo, surinkimo, išardymo pasibaigus naudojimo trukmei, bandymo ar numanomų gedimų metu;
 - i) nurodymai, leidžiantys užtikrinti saugų transportavimo, tvarkymo ir saugojimo operacijų atlikimą, nurodant iš dalies sukomplektuotos mašinos ir įvairių jos dalių svorius, jei jos dažnai transportuojamos atskirai;
 - j) valdymo metodas nelaimingo atsitikimo ar gedimo atveju; jei yra užsikirtimo tikimybė, valdymo būdas įrangai saugiai atblokuoti;
 - k) apibūdinami reguliavimo ir techninės priežiūros darbai, kuriuos turi atlikti naudotojas, taip pat prevencinės priežiūros priemonės, kurių, atsižvelgiant į konstrukciją, turėtų būti laikomasi;
 - l) instrukcijos, skirtos saugiai atlikti reguliavimą ir techninę priežiūrą, įskaitant apsaugos priemones, kurių reikia imtis šių veiksmų metu;

- m) naudojamų atsarginių dalių, jei jos turi įtakos operatorių sveikatai ir saugai, specifikacijos;
- n) aiškus surinkimo instrukcijų versijos, kuri atitinka iš dalies sukomplektuotos mašinos modelį, aprašymas.

Jei iš dalies sukomplektuota mašina skirta naudoti mašinoje, kuriai taikomi III priedo 2–6 skyriai, surinkimo instrukcijose taip pat turi būti pateikta susijusi informacija, naudotina tos mašinos naudojimo instrukcijose.

3. Iš dalies sukomplektuotos mašinos surinkimo instrukcijose pateikiama ES įmontavimo deklaracija arba interneto adresas arba kompiuterio skaitomas kodas, kuriuos naudojant galima susipažinti su ES įmontavimo deklaracija.

XII PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Direktyva 2006/42/EB	Šis reglamentas
1 straipsnis	2 straipsnis
2 straipsnis	3 straipsnis
3 straipsnis	9 straipsnis
4 straipsnio 1 ir 2 dalys	8 straipsnis
4 straipsnio 3 ir 4 dalys	—
5 straipsnis	10 ir 11 straipsniai
6 straipsnis	4 straipsnis
7 straipsnis	20 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 2 dalis	—
9 straipsnis	—
10 straipsnis	44 straipsnio 3 dalis
11 straipsnis	43, 44 ir 45 straipsniai
12 straipsnis	25 straipsnis
13 straipsnis	11 straipsnis
14 straipsnis (ir XI priedas)	26–42 straipsniai
15 straipsnis	5 straipsnis
16 straipsnis	23 ir 24 straipsniai
17 straipsnis	46 straipsnis
18 straipsnis	49 straipsnis
19 straipsnis	—
20 straipsnis	—
21 straipsnis	53 straipsnis
21 a straipsnis	47 straipsnis
22 straipsnis	48 straipsnis
23 straipsnis	50 straipsnis

Direktyva 2006/42/EB	Šis reglamentas
24 straipsnis	—
25 straipsnis	51 straipsnis
26 straipsnis	—
27 straipsnis	—
28 straipsnis	54 straipsnis (pirma pastraipa)
29 straipsnis	54 straipsnis (antra ir trečia pastraipos)
I priedas – Bendrieji principai ir 1.1.1 skirsnis (Apibrėžtys)	III priedas – A dalis (Terminų apibrėžtys) ir B dalis (Bendrieji principai)
I priedo 1.1.2–1.1.8 skirsniai	III priedo 1 skyrius
I priedo 2 skirsnis	III priedo 2 skyrius
I priedo 3 skirsnis	III priedo 3 skyrius
I priedo 4 skirsnis	III priedo 4 skyrius
I priedo 5 skirsnis	III priedo 5 skyrius
I priedo 6 skirsnis	III priedo 6 skyrius
II priedo A ir B dalys	V priedo A ir B dalys
III priedas	—
IV priedas	I priedas
V priedas	II priedas
VI priedas	XI priedas
VII priedo A ir B dalys	IV priedo A ir B dalys
VIII priedas, kartu su 12 straipsnio 3 dalies a punktu	VI priedas
VIII priedas (3 punktas), kartu su 12 straipsnio 3 dalies b punktu	VIII priedas
IX priedas	VII priedas
X priedas	IX priedas
XI priedas	30 straipsnis